

# LIETUVOS TEISMAI VEIKLOS REZULTATAI



# 2022



# »» Turinys

<b>Įžangos žodis</b>	<b>4</b>
<b>➤ 01 Teisėjų korpusas</b>	<b>6</b>
<b>➤ 02 Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos</b>	<b>11</b>
<b>2.1.</b> Gautos ir išnagrinėtos bylos	12
<b>2.2.</b> Bylų nagrinėjimo greitis	28
<b>2.3.</b> Teismų darbo krūvis	34
<b>2.4.</b> Bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau nei metus	40
<b>2.5.</b> Baudžiamosios bylos, nutrauktos suėjus senaties terminui	46
<b>2.6.</b> Europos Žmogaus Teisių Teismo priimti sprendimai bylose prieš Lietuvą	47
<b>2.7.</b> Elektroninės bylos	48
<b>➤ 03 Teisminė mediacija</b>	<b>51</b>
<b>➤ 04 Teismų savivalda ir komisijos</b>	<b>56</b>
<b>4.1.</b> Visuotinis teisėjų susirinkimas	57
<b>4.2.</b> Teisėjų taryba	58
<b>4.3.</b> Teisėjų garbės teismas	62
<b>4.4.</b> Teisėjų etikos ir drausmės komisija	63
<b>4.5.</b> Pretendentų į teisėjus egzamino komisija	64
<b>4.6.</b> Pretendentų į teisėjus atrankos komisija	66
<b>4.7.</b> Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija	68
<b>4.8.</b> Teismų sistemos apdovanojimų komisija	70

<b>➤05 Rūpinimasis bylininkų ir teismų lankytojų savijauta teisme</b>	<b>71</b>
<b>5.1.</b> Teismo psichologai	72
<b>5.2.</b> Teismo savanoriai	76
<b>➤06 Teismų informacinių technologijų plėtra</b>	<b>78</b>
<b>6.1.</b> Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalas e.teismas.lt	79
<b>6.2.</b> Nuotoliniai teismo posėdžiai	80
<b>➤07 Mokymai ir tarptautinis bendradarbiavimas</b>	<b>81</b>
<b>➤08 Visuomenės informavimas</b>	<b>87</b>
<b>➤09 Aptarnavimo teismuose kokybė</b>	<b>91</b>
<b>➤10 Projektai</b>	<b>97</b>
<b>➤11 Asmens duomenų apsauga</b>	<b>103</b>
<b>➤12 Antikorupcinės kultūros stiprinimas</b>	<b>106</b>
<b>➤13 Teismų finansavimas</b>	<b>108</b>
<b>➤14 Žyminio mokesčio apskaita</b>	<b>111</b>
<b>Priedai</b>	<b>113</b>

## »» Įžangos žodis

2022 metai teismams – ilgalaikės sistemos vizijos išsigrūdinimo bei iššūkių sprendžiant nelegalios migracijos bylas metai. Žinoma, mūsų dėmesio centre visada išlieka siekis efektyvinti teisingumo vykdymą, dirbti skaidriai, kalbėti atvirai ir aiškiai.

Praėjusiais metais gavome 193 tūkst. bylų, kuriose ginamos pamatinės visuomenės ir teisingumo vertybės, sprendžiami komerciniai, civiliniai, šeimos nesutarimai ar ginčai tarp valstybės ir jos piliečių.

Kuo metai buvo išskirtiniai? Dėl šalyje susiklosčiusios nelegalios migracijos krizės paeitais metais beveik 6 kartus išaugo bylų dėl prieglobsčio skaičius. Taip pat išnagrinėjome daugiau bylų dėl prašymų, susijusių su vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą skolos išieškojimu.

Pernai susidūrėme su itin paaštrėjusiomis teisėjų ir teismo darbuotojų korpuso formavimo problemomis. Lyginant su pastaraisiais metais, 2022-uosius užbaigėme su rekordiškai mažu skaičiumi teisėjų – tik 705, virš 100 teisėjų padėjėjų ir kito personalo trūkumu teismuose. Rugsėjo mėnesį vykusiame visuotiniame teisėjų susirinkime priėmėme rezoliuciją, ragindami politinę valdžią imtis priemonių normaliam Lietuvos teismų sistemos funkcionavimui užtikrinti, be kita ko, sprendžiant nepakankamo teismų finansavimo ir teisėjų atlyginimų problemas.

Nepaisydami sudėtingos situacijos, nuosekliai ieškojome būdų tolygiems darbo krūviams apylinkių teismuose užtikrinti. Liepos mėnesį pakeista bylų dėl teismo įsakymų padalinimo tarp apylinkių teismų tvarka padėjo pasiekti teigiamų pokyčių. 2021 m. mažesnį darbo krūvį turinčių apylinkių teismų darbo krūvio rodikliai 2022 m. išaugo, o didesnę krūvį turėjusių – sumažėjo.

Neabejoju, kad krūvio reguliavimas turėjo teigiamos įtakos ir teismuose priimtų sprendimų kokybei, kurią pavyko išlaikyti aukštą: vidutiniškai 2022 m. išnagrinėta skundų dėl 6,9 % visų Lietuvos teismuose priimtų sprendimų ir tik 1,8 % teismų sprendimų buvo pakeisti arba panaikinti.

Suprasdami po pandemijos pasikeitusius visuomenės įpročius ir sparčiai modernėjančio pasaulio prioritetus toliau užtikrinome greitą nuotolinį ginčų sprendimą. Pernai suorganizavome daugiau nei 44 tūkst. nuotolinių teismo posėdžių ir susitikimų. Pastaraisiais metais ir toliau buvo pastebima tendencija, kad e.teismas.lt paslaugomis naudojasi vis daugiau asmenų. 2022 m. vien elektronine forma tvarkytų civilinių ir administracinių bylų buvo 86 %.

Suprantame, jog teisminės gynybos efektyvumas negali būti siejamas tik su proceso trukme. Todėl nuosekliai ieškome būdų, kaip teismų sprendimų kokybę parodyti ne tik statistiniais rodikliais. Juk žmonėms reikalingi ne tik greitai, bet ir teisiškai argumentuoti, kiekvienam suprantami sprendimai. 2022 m. dėjome pastangas, kad kaip galima aiškiau būtų komentuojami priimti sprendimai ir teisiškai šviečiama visuomenė. Nemažai prie to prisideda ir teismo savanoriai, kantriai aiškinantys, kaip vyksta teismo procesas, palydintys teismo lankytojus į teismo posėdžių sales.

Psichologinis saugumas teismuose taip pat svarbus teismo darbo kokybės rodiklis, ypač kai kalbame apie jautriausią ir pažeidžiamiausią visuomenės grupę – vaikus. 2022 m. Europos Sąjungos teisingumo suvestinėje Lietuvos teismai išskiriami tarp šalių, įgyvendinančių itin daug priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti vaiko interesus atitinkantį teisingumo vykdymą: teisėjai mokomi, kaip bendrauti su procese dalyvaujančiais vaikais, o pastarieji turi teisę gauti teisinę pagalbą, yra išklausomi specialioje aplinkoje, jiems teikiama specialiai pritaikyta informacija apie jų teises, teismo procesą ir kt.

Reaguodami į Rusijos agresiją prieš nepriklausomą Ukrainos valstybę, Lietuvos teismų teisėjai ir darbuotojai itin skubiai surinko paramą Ukrainos teismų bendruomenei. 2022 m. gruodžio mėnesį Teisėjų tarybos iniciatyva Lietuvos teismų bendruomenė prisijungė prie iniciatyvos „Sušildyk Ukrainą“, besirūpindama, kad karo nuniokotus Ukrainos teismus pasiektų elektros generatoriai.

Šiomet itin daug dėmesio skyrėme Lietuvos teismų sistemos ilgalaikės vystymosi vizijos kūrimui – atlikome apklausą, pasitelkėme diskusijas su bendruomene ir instituciniais partneriais. Gruodžio 19 d. Teisėjų tarybos posėdyje vieningai pasitvirtinome Lietuvos teismų vystymosi viziją 2023–2033 metams. Šiame dokumente apibrėžta, kad Lietuvos teismų misija yra ginti žmogaus teises ir vykdyti teisingumą atvirai, atsakingai, profesionaliai ir sąžiningai, Lietuvos teismų vizija yra patikimas, išmintingas, efektyvus ir autoritetingas teismas – stiprios teisinės valstybės garantas.

Kartu su vizija nustatytos svarbiausios veiklos kryptys: teismų savarankiškumo ir autoriteto stiprinimas, teismų veiklos procesų ir teikiamų paslaugų kokybės tobulinimas, žmogiškųjų išteklių bei išorinės ir vidinės komunikacijos stiprinimas. Nuoširdžiai tikimės, kad šis dokumentas padės sistemingai spręsti tobulintinas sistemos sritis ir taps gidu kiekvieno teismų bendruomenės nario darbe.

Teisėjų tarybos pirmininkė  
Sigita Rudėnaitė

---



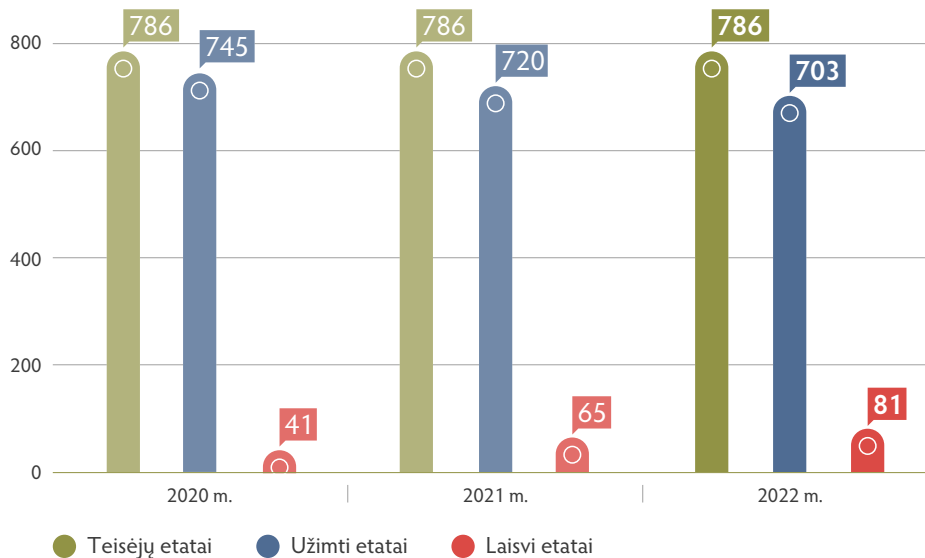
# Teisėjų korpusas

---

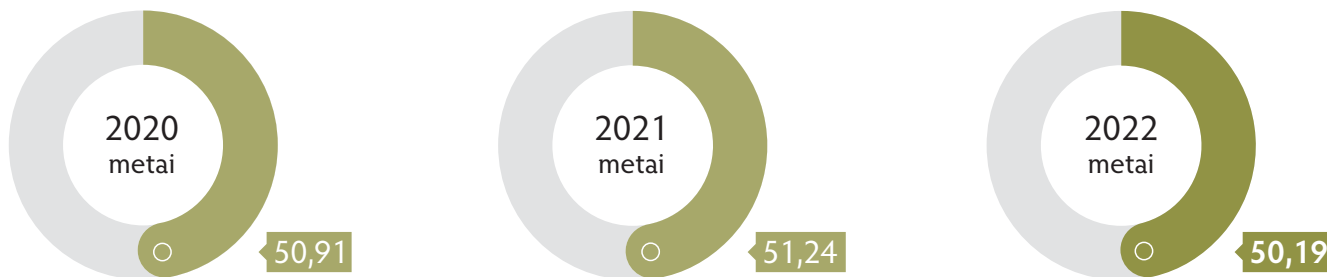
01»»

2022 m. teismuose dirbo 705 teisėjai (iš jų du teisėjai, paskirti dvejimms metams), o etatų buvo 786 ir iš jų tik 703\* užimti.

### Teisėjų etatai:



### Teisėjų amžiaus vidurkis išlieka panašus (metai):

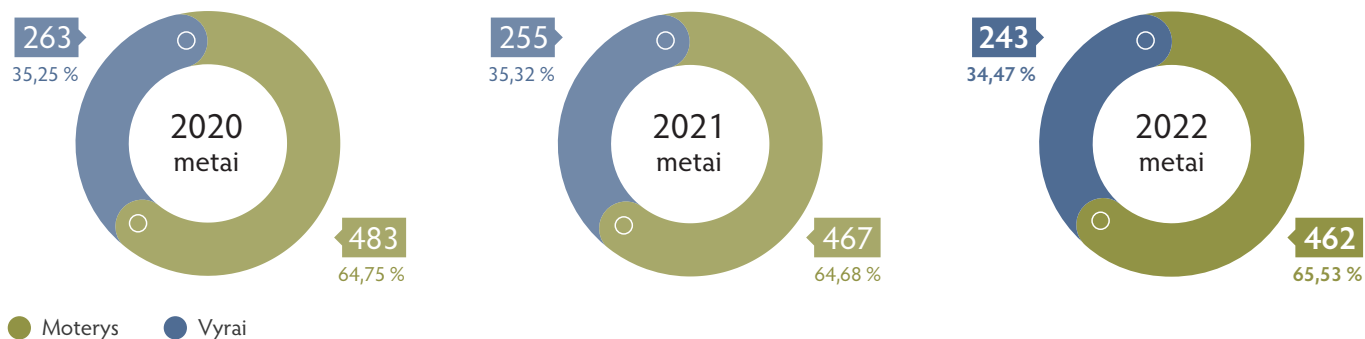


\* Nes du iš 705 teisėjų buvo paskirti dvejimms metams.

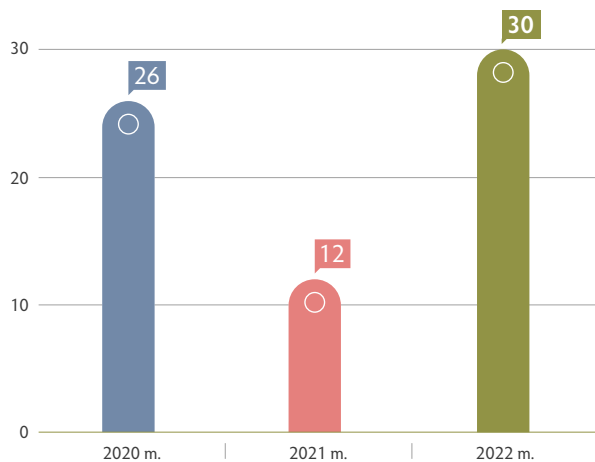
Atkreiptinas dėmesys, kad 2022 m. pabaigoje buvo mažiausias dirbančių teisėjų skaičius, lyginant su ankstesniais metais (2021 m. – 721, 2020 m. – 745). Šiai aplinkybei galimai turėjo įtakos ilgas atrankų organizavimo ir vykdymo procesas bei pretendentų į teisėjo pareigas trūkumas.

Didžiausiam Lietuvoje Vilniaus miesto apylinkės teisme 2022 m. pabaigoje dirbo 96 teisėjai (2021 m. – 101, 2020 m. – 104), mažiausiai teisėjų dirbo Plungės (17), Tauragės (16) ir Telšių (16) apylinkių teismuose. Po 1 teisėją – Šiaulių apylinkės teismo Pakruojo rūmuose ir Tauragės apylinkės teismo Šilalės rūmuose.

### Lietuvos teismuose dirbo:



### Naujai paskirti teisėjai:

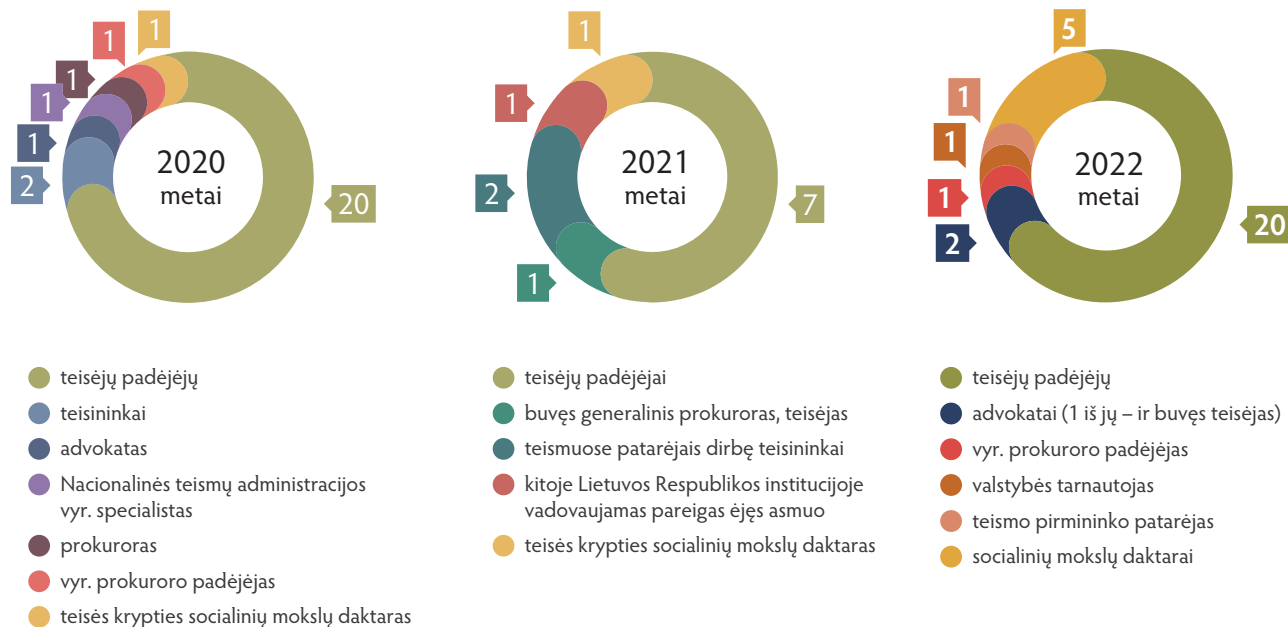


Teisėjų korpusą papildė 30 teisėjų ir tai ženkliai daugiau nei 2021 m. ir šiek tiek daugiau nei 2020 metais (2021 m. – 12, 2020 m. – 26).

2022 m. apylinkių teismų teisėjais paskirti 27 asmenys.

Kaip ir kasmet, į teisėjo pareigas daugiausia paskiriamos moterys (2022 m. – 26 moterys ir 4 vyrai, 2021 m. – 8 moterys ir 4 vyrai). 2022 m. teisėjų korpusą papildė 5 teisės krypties socialinių mokslų daktarai (2021 ir 2020 m. – po 1).

### Teisėjais paskirti asmenys:



### Į vadovaujamas pareigas paskirti teisėjai

2022 m. 2 teisėjai paskirti teismų pirmininkais (2021 m. – 4, 2020 m. – 1):

- Kristina Serdiukienė – Klaipėdos apylinkės teismo pirmininke;
- Skirgailė Žalimienė – Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) pirmininke.

2022 m. paskirtų teismų pirmininkų amžiaus vidurkis yra 47 metai (2021 m. – 46 m., 2020 m. – 45 m.).

2022 m. keturi teisėjai (2021 m. – 1, 2020 m. – 4) paskirti teismo skyriaus pirmininkais:

- Tomas Romeika – Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininku;
- Danguolė Bublienė – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau – ir LAT) Civilinių bylų skyriaus pirmininke;



- Gabrielė Juodkaitė-Granskienė – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininke;
- Ernestas Rimšelis – Lietuvos apeliacinio teismo (toliau ir – LAPT) Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininku.

### Atleidimai iš teisėjo pareigų

2022 metais iš teisėjo pareigų atleisti 42 teisėjai ir tai yra daugiau nei praeitais metais bei ženkliai daugiau nei 2020 metais (2021 m. – 38, 2020 m. – 28), iš jų:

- **31** teisėjas buvo atleistas pasibaigus įgaliojimų laikui ar sulaukus įstatyme nustatyto pensinio amžiaus (2021 m. – 24, 2020 m. – 19);
- **8** – savo noru (2021 m. – 8, 2020 m. – 7);
- **2** – už teisėjo vardą žeminantį poelgį (2021 m. – 3, 2020 m. – 2);
- **0** – išrinkus į kitas pareigas (2021 m. – 1, 2020 m. – 0);
- **0** – įsiteisėjus dėl jo apkaltinamajam teismo nuosprendžiui (2021 ir 2020 m. – po 1);
- **1** – dėl sveikatos būklės (2021 m. – 1, 2020 m. – 0).

# Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

---

- 2.1. Gautos ir išnagrinėtos bylos
- 2.2. Bylų nagrinėjimo greitis
- 2.3. Teismų darbo krūvis
- 2.4. Bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau nei metus
- 2.5. Baudžiamosios bylos, nutrauktos suėjus senaties terminui
- 2.6. Europos Žmogaus Teisių Teismo priimti sprendimai bylose prieš Lietuvą
- 2.7. Elektroninės bylos

02 »»

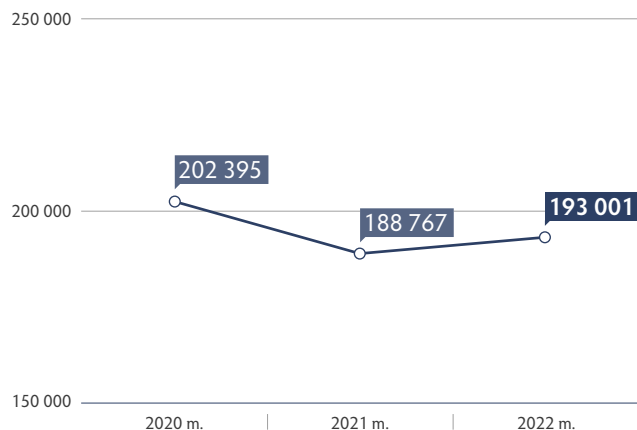
## 2.1. Gautos ir išnagrinėtos bylos

2022 m. Lietuvos apylinkių, apygardų (I instancija) ir apygardų administraciniuose teismuose buvo **gauta 193 001 byla, išnagrinėtos 191 729 bylos** (2021 m. gautos 188 767 bylos, išnagrinėtos 190 888 bylos, 2020 m. gautos 202 395 bylos, išnagrinėtos 201 199 bylos). Didžiausią įtaką teismuose gautų ir išnagrinėtų bylų skaičiui turėjo administracinių nusižengimų ir administracinių bylų pokytis – gautų administracinių nusižengimų bylų, lyginant su 2021 metais, sumažėjo net 62 %, išnagrinėtų – 65 % (šį pokytį lėmė 2021 m. liepos 1 d. įsigalioję Administracinių nusikaltimų kodekso (ANK) pakeitimai, kuriais administracinių nusižengimų bylos perduotos nagrinėti (išskyrus ANK 614 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytas bylas) iš apylinkių teismų ne teismo tvarka ANK 589 straipsnyje nurodytoms institucijoms), o gautų administracinių bylų, lyginant su 2021 metais, padaugėjo net 44 %, išnagrinėtų – 45 % (šį pokytį lėmė padidėjęs administracinių bylų dėl teismo įsakymo išdavimo skaičius, kai atliekų sistemos administratoriai dėl padidėjusio skolininkų skaičiaus kreipiasi į teismą su prašymais dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą skolos išieškojimo).

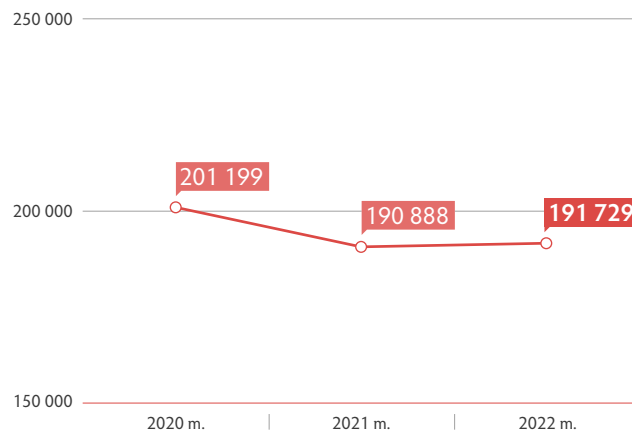
2022 m. Lietuvos apylinkių, apygardų (I instancija) ir apygardų administraciniuose teismuose gautų bylų skaičius, lyginant su 2021 m., padidėjo 2 %, išnagrinėtų padidėjo – 0,5 %, lyginant su 2020 m., gautų ir išnagrinėtų bylų skaičius sumažėjo po 5 %.

2022 m., lyginant su 2021 m., nežymiai padidėjęs bylų likutis. Metų pabaigoje apylinkių, apygardų (I instancija) ir apygardų administraciniuose teismuose neišnagrinėtų bylų likutį sudarė 29 266 bylos (2020 m. – 28 166 bylos, 2020 m. – 30 512 bylų). 2022 m. bylų likutis buvo 4 % didesnis nei 2021 m. ir 4 % mažesnis nei 2020 m.

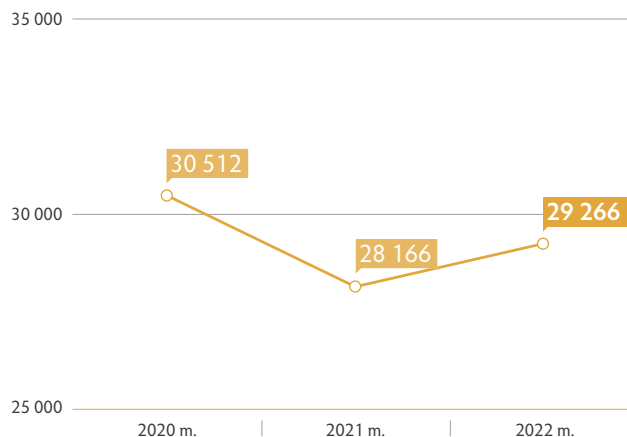
### Gautos bylos:



### Išnagrinėtos bylos:



### Neišnagrinėtų bylų likutis:



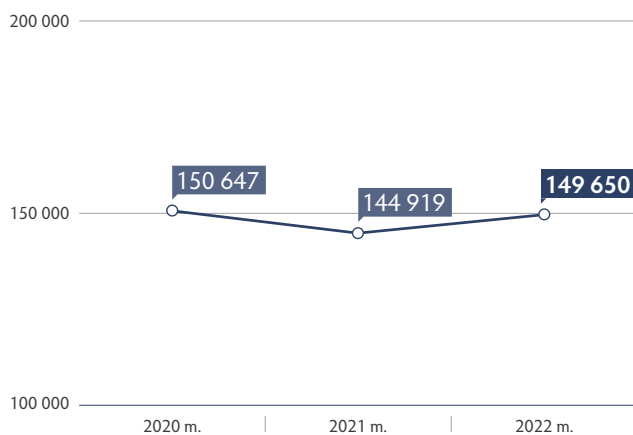
## Civilinės bylos

2022 m., palyginus su 2021 m., išnagrinėtų civilinių bylų skaičius apylinkių ir apygardų teismuose (I instancija) padidėjo 1,7 %, ir buvo 1,71 % mažesnis nei 2020 m.

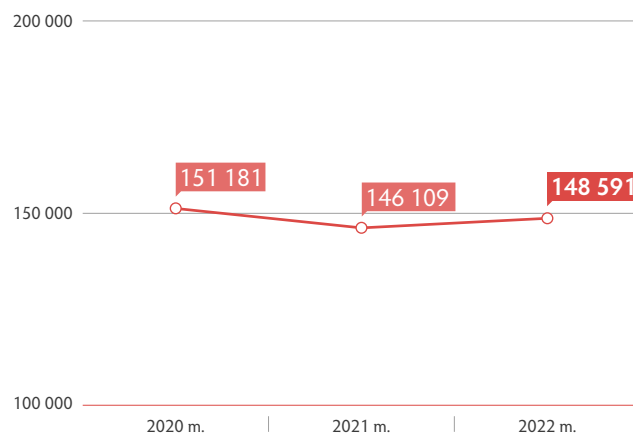
Civilinių bylų, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei 6 mėnesius, sistemingai mažėja. 2022 m. tokių bylų buvo 8 848 (2021 m. – 9748, 2020 m. – 10 070).

### Apylinkių ir apygardų teismuose (I instancija):

#### Gautos bylos:



#### Išnagrinėtos bylos:



## Iš jų:

### Apylinkių teismuose išnagrinėta:



### Apygardų teismuose išnagrinėta:



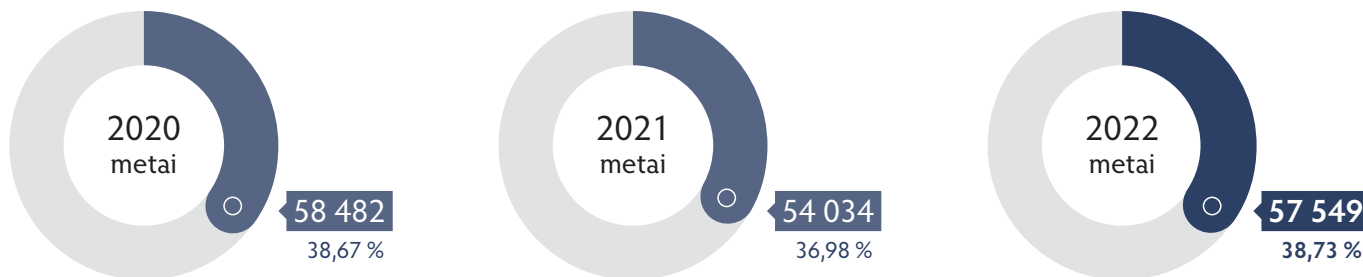
### Apylinkių ir apygardų teismuose nutraukta civilinių bylų teismams patvirtinus taikos sutartį:



### Apylinkių ir apygardų teismuose neišnagrinėtų civilinių bylų likutį sudarė:



### Dėl teismo įsakymo išdavimo išnagrinėtos civilinės bylos (bylų skaičius ir procentinė dalis nuo visų išnagrinėtų civilinių bylų):



2022 m. bylų dėl teismo įsakymo išdavimo skaičius padidėjo, 2022 metais pastebimos ir bendro išnagrinėtų civilinių bylų skaičiaus didėjimo tendencijos.

2022 m. apygardų teismuose šiek tiek padaugėjo (7 %) I instancija išnagrinėtų civilinių bylų dėl juridinių asmenų bankroto – 1 297 bylos (2021 m. – 1 212, 2020 m. – 1 624), tačiau, palyginus su 2020 m., tokių bylų sumažėjo 20 %.

## 2022 m. pirmosios instancijos teismų dažniausiai nagrinėtos civilinės bylos dėl:

- **prievolių** (dėl paskolų grąžinimo, pirkimo – pardavimo įsipareigojimų ir kt.) – 47 889 bylos (2021 m. – 45 831, 2020 m. – 48 187);
- **šeimoms teisinių santykių** (dėl santuokos nutraukimo, išlaikymo vaikams priteisimo ir kt.) – 16 168 bylos (2021 m. – 15 470, 2020 m. – 15 709), iš jų dėl santuokos nutraukimo išnagrinėta 9 051 byla (2021 m. – 8 958, 2020 m. – 8 987), dėl santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių bendru sutikimu išnagrinėtos 7 606 bylos (2021 m. – 7 536, 2020 m. – 7 488), dėl įvaikinimo išnagrinėtos 96 bylos (2021 m. – 105, 2020 m. – 112);
- **daiktinių teisinių santykių** (dėl nuosavybės teisės gynimo, hipotekos ir kt.) – 2 979 bylos (2021 m. – 2 743, 2020 m. – 3 061);
- **juridinių asmenų** (dėl bankroto, valdančių organų sprendimų teisėtumo ir kt.) – 2 504 bylos (2021 m. – 2 379, 2020 m. – 2 767);
- **bylos su tarptautiniu elementu** (bylos, kuriose taikytos tarptautinio civilinio proceso teisės normos ir kt.) – 1 214 bylų (2021 m. – 1 288, 2020 m. – 1 389);
- **darbo teisinių santykių** (dėl darbo užmokesčio, darbo sutarties pasibaigimo bei nutraukimo ir kt.) – 563 bylos (2021 m. – 664, 2020 m. – 8129).

2022 m., lyginant su 2021 m., pastebimos gana ryškios bylų dėl prievolių, šeimos teisinių santykių, daiktinių teisių gynimo, bylų dėl juridinių asmenų skaičiaus padidėjimo tendencijos. Iš aukščiau nurodytų bylų kategorijų – tik bylų su tarptautiniu elementu ir darbo bylų šiek tiek sumažėjo.

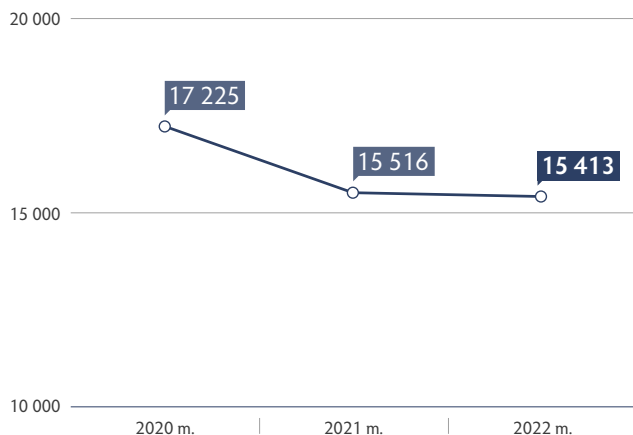
## Baudžiamosios bylos

Apylinkių ir apygardų teismuose (I instancija) 2022 m., palyginti su 2021 m., išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičius sumažėjo 0,5 %, palyginti su 2020 m. – 7 %. Tai galėjo lemti sumažėjęs registruotų nusikalstamų veikų Lietuvoje skaičius: Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos duomenimis, 2022 ir 2021 m., lyginant su 2020 m., užregistruota 8% mažiau nusikalstamų veikų.

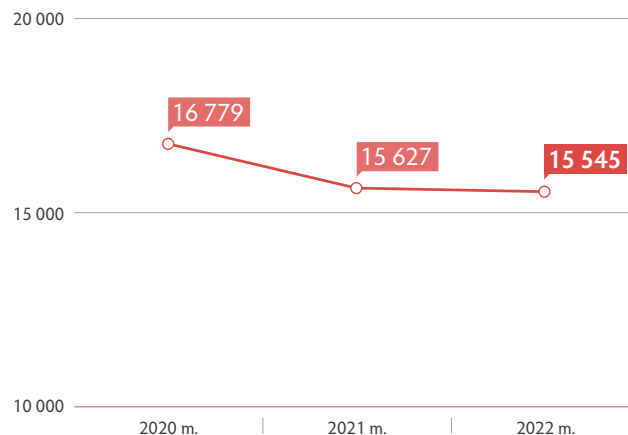
Baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei 6 mėnesius, 2022 m. buvo 1 796 (2021 m. – 1 981, 2020 m. – 1 765).

### Apylinkių ir apygardų teismuose (I instancija):

#### Gautos bylos:

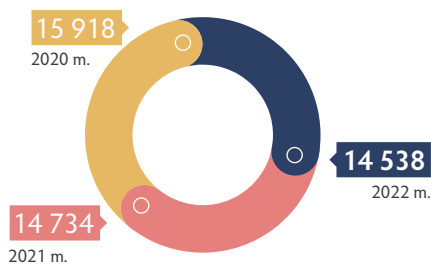


#### Išnagrinėtos bylos:

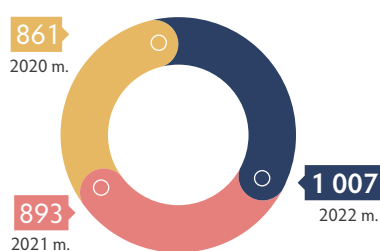


### Iš jų:

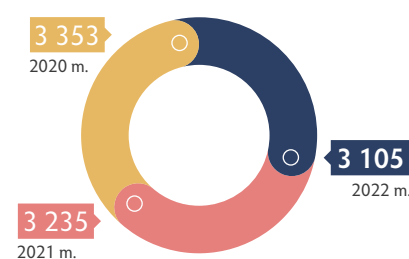
#### Apylinkių teismuose išnagrinėtos baudžiamosios bylos:



#### Apygardų teismuose išnagrinėtos baudžiamosios bylos:



#### Apylinkių ir apygardų teismuose neišnagrinėtų baudžiamųjų bylų likutis:



## 2022 m. pirmosios instancijos teismų dažniausiai nagrinėtos baudžiamosios bylos dėl:

- **nusikaltimų žmogaus sveikatai** – 4 122 bylos (2021 m. – 4 334, 2020 m. – 4 999); iš jų dėl sunkaus savo artimojo giminaičio ar šeimos nario sveikatos sutrikdymo – 23 bylos (2021 m. – 19, 2020 m. – 35), fizinio skausmo sukėlimo ar nežymaus sveikatos sutrikdymo savo artimam giminaičiui ar šeimos nariui – 2 155 bylos (2021 m. – 2 335, 2020 m. – 2 775);
- **nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų transporto eismo saugumui** – 3 844 bylos (2021 m. – 4 113, 2020 m. – 4 486), iš jų dėl kelių transporto priemonės vairavimo arba praktinio vairavimo mokymo apsvaigus nuo alkoholio, kai kraujyje buvo daugiau negu 1,5 promilės alkoholio – 3 629 bylos (2021 m. – 3 859, 2020 m. – 4 063), o iš jų 3 545 bylos (2020 m. – 3 912) dėl **vairavimo transporto priemonės arba praktinio vairavimo mokymo būnant neblaiviam**, kai nustatytas 1,51 ir daugiau promilių neblaivumas, arba neblaivumo patikrinimo vengimo, kai asmeniui buvo nustatyti neblaivumo požymiai, arba alkoholio vartojimo po eismo įvykio iki jo aplinkybių nustatymo ir asmeniui nustatytas 1,51 ir daugiau promilių neblaivumas\*; kai buvo nesunkiai sutrikdyta kito žmogaus sveikata arba nukentėjusiam asmeniui padaryta didelės turtinės žala – 60 bylų (2021 m. – 65, 2020 m. – 82); kai buvo sunkiai sutrikdyta kito žmogaus sveikata – 7 bylos (2021 m. – 10, 2020 m. – 13); kai žuvo žmogus – 17 bylų (2021 m. – 16, 2020 m. – 11);
- **nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų nuosavybei, turtinėms teisėms ir turciniams interesams** (vagystės ir kt.) – 2 982 bylos (2021 m. – 2 841, 2020 m. – 3 177);
- **nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų, susijusių su disponavimu narkotinėmis ar psichotropinėmis, nuodingomis ar stipriai veikiančiomis medžiagomis** – 1 785 bylos (2021 m. – 1 624, 2020 m. – 1 436);
- **nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų viešajai tvarkai** (visuomenės rimties ir tvarkos pažeidimai necenzūriniais žodžiais ar nepadoriu elgesiu ir kt.) – 716 bylų (2021 m. – 713, 2020 m. – 886);
- **nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų teisingumui** – 683 bylos (2021 m. – 608, 2020 m. – 585).

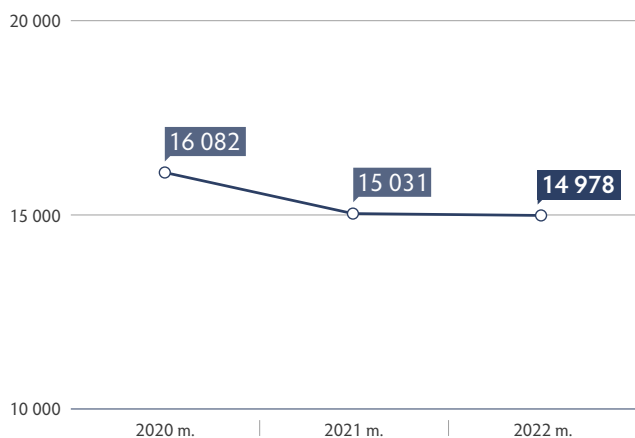
2021 m. apylinkių ir apygardų teismuose (I instancija) išnagrinėtos 137 **bylos dėl nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams** (2021 m. – 141, 2020 m. – 195), iš jų dėl kyšininkavimo – 34 bylos (2021 m. – 15, 2020 m. – 25); dėl prekybos poveikiu – 26 bylos (2021 m. – 5, 2020 m. – 9), dėl papirkimo išnagrinėta daugiausiai bylų – 73 (2021 m. – 97, 2020 m. – 143). Už šias nusikalstamas veikas buvo nuteista 110 asmenų (2021 m. – 108, 2020 m. – 184), iš kurių 14 asmenų nuteisti laisvės atėmimo bausme, 85 asmenims skirtos baudos, 7 – areštas, 4 – laisvės apribojimas.

\* Bylos pagal Baudžiamojo kodekso 281<sup>1</sup> straipsnį („Transporto priemonių vairavimas, kai vairuoja neblaivus asmuo“), įsigaliojusį 2019 m. balandžio 1 d.



Jvertinus dažniausiai nagrinėtas bylas pagal atskiras kategorijas, matyti, kad daugelio kategorijų bylų skaičiai, lyginant su 2021 m., mažėjo, tačiau šiek tiek padaugėjo bylų dėl nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų, susijusių su disponavimu narkotinėmis ar psichotropinėmis, nuodingomis ar stipriai veikiančiomis medžiagomis (2022 m. – 1 785, 2021 m. – 1 624), bei dėl nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų teisingumui (2022 m. – 683, 2021 m. – 608).

### Nuteista fizinių ir juridinių asmenų



### Iš jų:

#### Nepilnamečiai\*



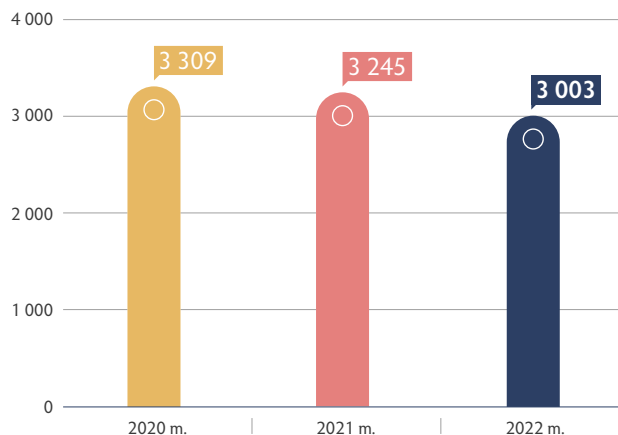
\*Daugiausia nepilnamečių nuteista už vagystes (36 %).

#### Juridiniai asmenys\*\*




\*\*Daugiausia juridinių asmenų nuteista už apgaulingą apskaitos tvarkymą (42 %).

Dėl kelių transporto priemonės vairavimo arba praktinio vairavimo mokymo apsvaigus nuo alkoholio, kai kraujyje buvo daugiau negu 1,5 promilės alkoholio, nuteista:



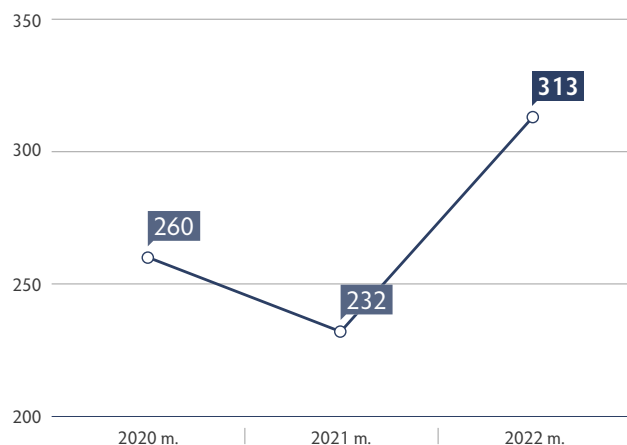
2022 m. dažniausiai skirtos šios bausmės ir baudžiamojo poveikio priemonės:

 <b>uždraudimas naudotis specialia teise – 3 026</b> 2021 m. – 3 590, 2020 m. – 3 420	 <b>turto konfiskavimas – 2 917</b> 2021 m. – 3 403, 2020 m. – 3 224	 <b>bauda – 2 064</b> 2021 m. – 2 334, 2020 m. – 2 199	 <b>areštas – 861</b> 2021 m. – 787, 2020 m. – 658
---	--	--	--

2022 m. asmenų, nuteistų už smurtą artimoje aplinkoje, skaičius, palyginus su 2021 m., mažėjo arba išliko panašus kaip ir 2021 m. Pavyzdžiui, nuteista:

- 17 asmenų už savo artimojo giminaičio ar šeimos nario nužudymą (2021 m. – 16, 2020 m. – 11);
- 14 asmenų už sunkų savo artimojo giminaičio ar šeimos nario sveikatos sutrikdymą (2021 m. – 17, 2020 m. – 26);
- 12 asmenų už nesunkų savo artimojo giminaičio ar šeimos nario sveikatos sutrikdymą (2021 m. – 100, 2020 m. – 104);
- 1 824 asmenys už fizinio skausmo sukėlimą ar nežymų sveikatos sutrikdymą savo artimam giminaičiui ar šeimos nariui (2021 m. – 2 077, 2020 m. – 2 365);
- 19 asmenų už piktnaudžiavimą tėvų, globėjo ar rūpintojo arba kitų teisėtų vaiko atstovų teisėmis ar pareigomis (2021 m. – 14, 2020 m. – 15).

## Išteisinta fizinių ir juridinių asmenų\*



Priverčiamosios medicinos priemonės buvo taikytos 307 asmenims (2022 m. – 291, 2020 m. – 266).

Atleisti nuo baudmės 6 nuteistieji (2021 m. – 6, 2020 m. – 7).

\*Iš jų juridinių asmenų: 2022 m. – 7, 2021 m. – 5, 2020 m. – 7.

### Dažniausiai teismų skirtos baudmės:

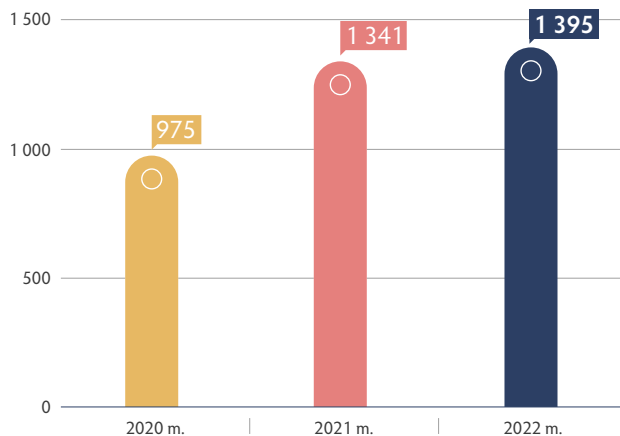
- bauda – 4 769 asmenims (2021 m. – 4 757, 2020 m. – 4 918);
- terminuotas laisvės atėmimas – 3 431 asmeniui (2021 m. – 3 273, 2020 m. – 3 389);
- laisvės apribojimas – 3 368 asmenims (2021 m. – 3 596, 2020 m. – 4 074);
- areštas – 3 300 asmenų (2021 m. – 3 064, 2020 m. – 2 934);
- viešieji darbai – 674 asmenims (2021 m. – 750, 2020 m. – 1 023).

Vyrauja tendencija, kad teismai, atsižvelgdami į bylos aplinkybes, pirmiausia stengiasi skirti su laisvės atėmimu nesusijusias baudmes, t. y. esant galimybei baudmės tikslą stengiasi pasiekti kitomis priemonėmis. Nepaisant to, remiantis „World Prison Brief“ duomenimis\*\*, pagal įkalintų asmenų skaičių 100 000 gyventojų, Lietuva užima 12 vietą Europoje (ankstesniais metais Lietuva užėmė 9 vietą Europoje).

\*\* [https://www.prisonstudies.org/highest-to-lowest/prison\\_population\\_rate?field\\_region\\_taxonomy\\_tid=14](https://www.prisonstudies.org/highest-to-lowest/prison_population_rate?field_region_taxonomy_tid=14)

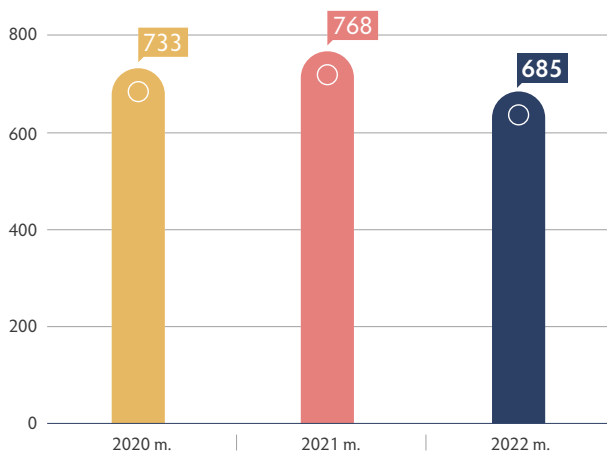
## Bausmės vykdymo atidėjimas

Bausmės vykdymas I instancijos teismuose atidėtas  
(asmenų skaičius):



Padaugėjo atvejų, kai teismo nuosprendžiu nuteistajam skiriama laisvės atėmimo bausmė ir atidedamas jos vykdymas.

Baudžiamosiose bylose atleista nuo atsakomybės  
pagal laidavimą (asmenų skaičius):



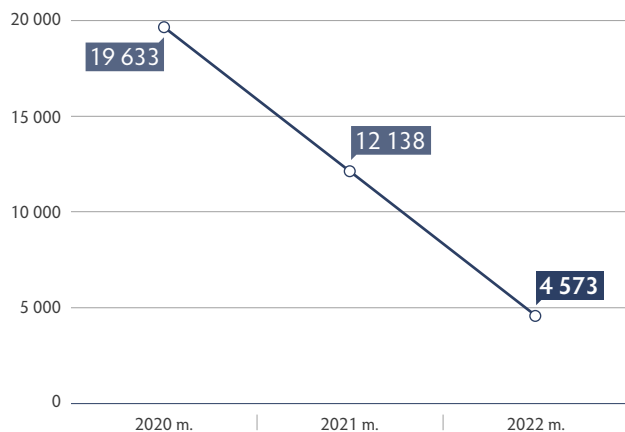
Atleista nuo atsakomybės pagal laidavimą mažiau asmenų, lyginant su 2021 m.

## Administracinių nusižengimų bylos

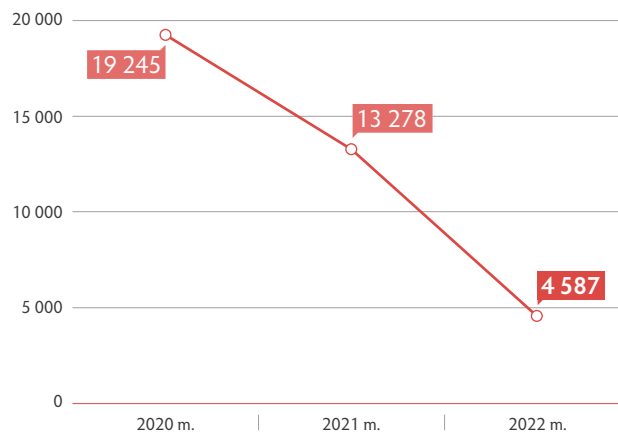
2022 m., palyginti su 2021 m., išnagrinėtų administracinių nusižengimų bylų skaičius apylinkių teismuose žymiai sumažėjo – 65 %, palyginti su 2020 m. – sumažėjo net 76 %.

Šiuos pokyčius, kaip minėta ataskaitos 12 psl., lėmė ANK pakeitimai.

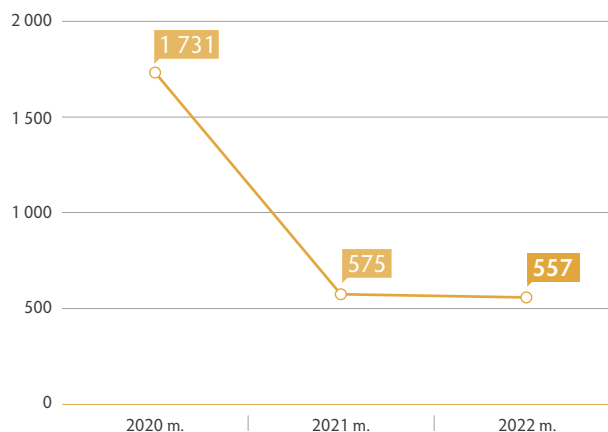
Apylinkių teismuose gauta bylų:



Apylinkių teismuose išnagrinėta bylų:



Apylinkių teismuose neišnagrinėtų administracinių nusižengimų bylų likutis:



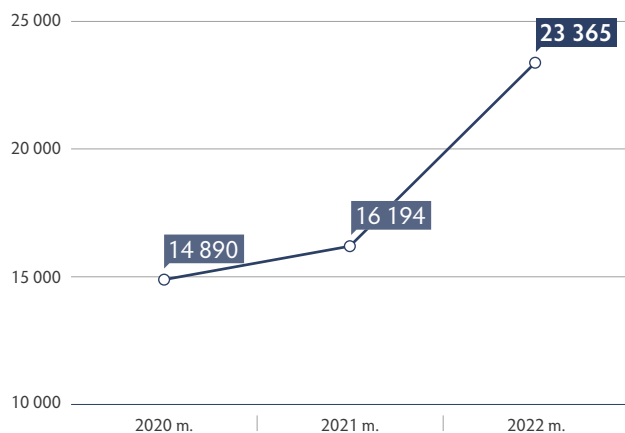


**2022 m. pirmosios instancijos teismų dažniausiai nagrinėtos administracinių nusižengimų bylos buvo dėl administracinių nusižengimų, susijusių su:**

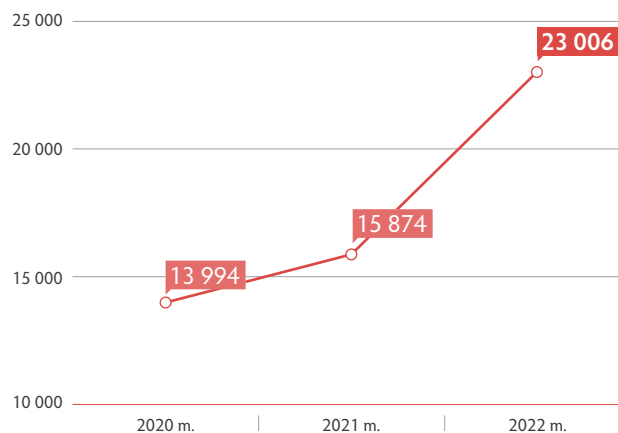
- **transportu ir kelių ūkiu** – 2 286 bylos (2021 m. – 5 733, 2020 m. – 7 583);
- **nuosavybe, turčinėmis teisėmis ir turčiniais interesais** – 550 bylų (2021 m. – 544, 2020 m. – 732);
- **valdymo tvarka** – 281 byla (2021 m. – 1 675, 2020 m. – 3 087);
- **žmonių gyvybės ir sveikatos apsauga** – 240 bylų (2021 m. – 1 197, 2020 m. – 482);
- **viešąja tvarka** (nedidelis viešosios tvarkos pažeidimas, neblaivus pasirodymas viešose vietose ir kt.) – 234 bylos (2021 m. – 1 689, 2020 m. – 3 755);
- **prekyba, finansų sistema ir statistika** – 180 bylų (2021 m. – 1 212, 2020 m. – 1 983).

## Administracinės bylos

Apygardų administraciniuose teismuose gauta bylų:



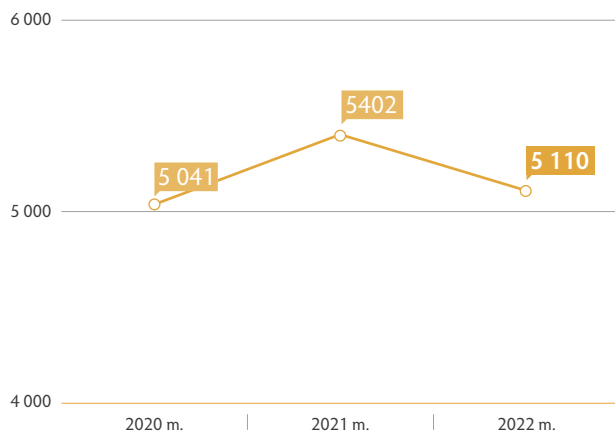
Apygardų administraciniuose teismuose išnagrinėta bylų:



Iš jų supaprastinto proceso tvarka nagrinėtinų bylų (bylos dėl teismo įsakymo išdavimo) gauta 9 259, išnagrinėta – 8 112 (2021 m. gauta 1 720, išnagrinėta – 1 626).

Žymų administracinių bylų padaugėjimą lėmė ne tik, kaip minėta, padidėjęs skolininkų skaičius dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, bet ir išaugęs skundų dėl Migracijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos priimtų sprendimų nenagrinėti prašymo suteikti prieglobstį ar sprendimų nesuteikti prieglobsčio skaičius.

Apygardų administraciniuose teismuose neišnagrinėtų administracinių bylų likutis:



2022 m., palyginti su 2021 m., apygardų administraciniuose teismuose išnagrinėtų administracinių bylų skaičius padidėjo 45 %, palyginti su 2020 m. – padidėjo 64 %.

Administracinių bylų, kurių išnagrinėjimas apygardų administraciniuose teismuose truko ilgiau nei 6 mėnesius, 2022 m. buvo 1 398 (2021 m. – 1 221, 2020 m. – 1 568).

## 2022 m. pirmosios instancijos teismų dažniausiai nagrinėtos administracinės bylos dėl:

- **mokestinių teisinių santykių** – 15 745 bylos (2021 m. – 9 507, 2020 m. – 7 385). Iš jų dauguma buvo bylos dėl prašymų dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą skolos išieškojimo – 15 563 bylos (2021 m. – 9 273, 2020 m. – 7 143 bylos);
- **prieglobsčio** – 1 905 bylos (2021 m. – 335, 2020 m. – 105);
- **nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinės paramos** – 900 (2021 m. – 382, 2020 m. – 367);
- **bausmių vykdymo ir suėmimo sąlygų** – 848 bylos (2021 m. – 1 201, 2020 m. – 2 057);
- **sveikatos ir socialinės apsaugos** – 326 bylos (2021 m. – 333, 2020 m. – 375);
- **aplinkos apsaugos** – 316 bylų (2021 m. – 312, 2020 m. – 232).

2022 m. itin padaugėjo bylų dėl prieglobsčio dėl nelegalios migracijos krizės šalyje, taip pat žymiai padaugėjo bylų dėl prašymų dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą skolos išieškojimo, tačiau itin ryškiai sumažėjo bylų dėl bausmių vykdymo ir suėmimo sąlygų.

## Teismo sprendimų stabilumas

**Civilinėse bylose išnagrinėti 4 427** skundai dėl teismų priimtų sprendimų, iš jų 1 452 atvejais teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas – tai sudaro apie 33 % apskųstų civilinių bylų ir apie 1 % visų išnagrinėtų civilinių bylų (2021 m. išnagrinėti 4 657 skundai dėl teismų priimtų sprendimų, iš jų 1 644 atvejais teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas). Lyginant su 2021 metais, išnagrinėtų civilinių bylų pakeistų arba panaikintų teismo sprendimų skaičius išnagrinėjus skundus atsižvelgiant į visų išnagrinėtų civilinių bylų skaičių, išliko labai panašus – 2021 m. teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas apie 1,1% visų išnagrinėtų civilinių bylų.

**Baudžiamosiose bylose išnagrinėti 2 324** skundai dėl teismo priimtų sprendimų, iš jų 862 atvejais teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas – tai sudaro apie 37 % apskųstų baudžiamųjų bylų ir apie 5,5 % visų išnagrinėtų baudžiamųjų bylų (2021 m. išnagrinėti 2 246 skundai dėl teismo priimtų sprendimų, iš jų 828 atvejais teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas). Lyginant su 2021 metais, pakeistų arba panaikintų teismo sprendimų skaičius išnagrinėjus skundus, atsižvelgiant į visų išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičių, šiek tiek padidėjo – 2021 m. teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas apie 5,3 % visų išnagrinėtų baudžiamųjų bylų.

**Administracinėse bylose išnagrinėta 5 180** skundų dėl teismo priimtų sprendimų, iš jų 976 atvejais teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas – tai sudaro apie 18,8 % apskųstų administracinių bylų ir apie 4,2 % visų išnagrinėtų administracinių bylų (2021 m. išnagrinėtas 3 461 skundas dėl teismo priimtų sprendimų, iš jų 1 011 atvejų teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas). Lyginant su 2021 metais, sumažėjo pakeistų arba panaikintų teismo sprendimų skaičius išnagrinėjus skundus, atsižvelgiant į visų išnagrinėtų administracinių bylų skaičių – 2021 m. teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas apie 6,4 % visų išnagrinėtų administracinių bylų.

**Administracinių nusižengimų bylose išnagrinėti 1 243** skundai dėl teismo priimtų sprendimų, iš jų 241 atveju teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas – tai sudaro apie 19,4 % apskųstų administracinių nusižengimų bylų ir apie 5,3 % visų išnagrinėtų administracinių nusižengimų bylų (2021 m. išnagrinėti 1 808 skundai dėl teismo priimtų sprendimų, iš jų 445 atvejais teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas). Lyginant su 2021 m., sumažėjo pakeistų arba panaikintų teismo sprendimų skaičius išnagrinėjus skundus, atsižvelgiant į visų išnagrinėtų administracinių nusižengimų bylų skaičių – 2021 m. teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas apie 3,4 % visų išnagrinėtų administracinių bylų.

Vidutiniškai 2022 m. išnagrinėta skundų dėl 6,9 % visų Lietuvos teismuose priimtų sprendimų ir tik 1,8 % teismų sprendimų buvo pakeisti arba panaikinti.

2021 m. vidutiniškai išnagrinėta skundų dėl 6,4 % visų Lietuvos teismuose priimtų sprendimų, 2,1 % teismų sprendimų buvo pakeisti arba panaikinti.

2020 m. vidutiniškai išnagrinėta skundų dėl 5,8 % visų Lietuvos teismuose priimtų sprendimų ir 1,8 % teismų sprendimų buvo pakeisti arba panaikinti.

Taigi, 2022 m., lyginant su 2021 m., buvo išnagrinėta daugiau skundų dėl teismuose priimtų sprendimų, taip pat atitinkamai šiek tiek padidėjo išnagrinėtų skundų ir pakeistų ar panaikintų sprendimų santykis. Tačiau galima teigti, kad nors ir buvo apskūsta daugiau teismo sprendimų, teismų sprendimų kokybė išlieka stabiliai gera.

2022 m. apeliacine instancija žodinio proceso tvarka išnagrinėtos 2 568 **baudžiamosios bylos** (2021 m. – 2 511, 2020 m. – 2 510), iš jų 2 096 bylos dėl nuosprendžių (pagal apeliacinius skundus) (2021 m. – 2 063, 2020 m. – 1 923), 1 737 bylos rašytinio proceso tvarka (2021 m. – 1 790, 2020 m. – 1 908), iš jų 280 bylų dėl nuosprendžių (pagal apeliacinius skundus) (2021 m. – 272, 2020 m. – 228). Taigi žodinio ir rašytinio proceso tvarka išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičius iš esmės buvo toks pat, kaip ir 2021 m.

2022 m. apeliacine instancija 51 **civilinė byla** išnagrinėta žodinio proceso tvarka (2021 m. – 59, 2020 m. – 91), iš jų 44 bylos dėl I instancijos sprendimų (2021 m. – 47, 2020 m. – 75), 9 308 bylos rašytinio proceso tvarka (2021 m. – 10 271, 2020 m. – 11 850), iš jų 4 570 bylų dėl I instancijos sprendimų (2021 m. – 4 626, 2020 m. – 5 017).

2022 m. apeliacine instancija 29 **administracinių nusižengimų bylos** išnagrinėtos žodinio proceso tvarka (2021 m. – 34, 2020 m. – 42), 1 214 bylų išnagrinėta rašytinio proceso tvarka (2021 m. – 1 969, 2020 m. – 1 653).

## 2.2. Bylų nagrinėjimo greitis

Bylų nagrinėjimo teismuose trukmė yra laikotarpis nuo inicijuojančio bylą procesinio šalies dokumento pateikimo teismui iki baigiamojo teismo procesinio sprendimo priėmimo, per kurį teisme yra išnagrinėjama konkreti byla. Bylų nagrinėjimo teismuose trukmei įtakos turi teisme gaunamų naujų bylų ir dirbančių teisėjų, kurie šias bylas nagrinėja, skaičius (teisėjo darbo krūvis), bylos rūšis ir jos tipas bei sudėtingumas, įstatymuose nurodyti atvejai, kai bylos nagrinėjimas turi būti atidedamas (pvz., proceso šalies liga) arba stabdomas (pvz., juridiniam asmeniui iškelta bankroto byla).

### Bylų nagrinėjimo apylinkių ir apygardų teismuose 2022 m. tendencijos

- **Apylinkių ir apygardų teismuose** 2022 m. nežymiai sutrumpėjo **civilinių bylų**, nagrinėjamų pirmąja instancija, nagrinėjimo trukmė (lyginant su 2021 m. sutrumpėjo 5 dienomis apylinkių teismuose ir 6 dienomis apygardų teismuose).

Pastebėtina, kad **apygardų teismuose** apeliacine instancija dėl sprendimų (pagal apeliacinius skundus) nagrinėjamų bylų nagrinėjimo trukmė 2022 m. pailgėjo 7 dienomis, tačiau, lyginant su 2020 m. duomenimis, matyti reikšmingas pokytis – nagrinėjimo trukmė sutrumpėjo 27 dienomis.

- **Baudžiamųjų bylų**, nagrinėjamų pirmąja instancija, nagrinėjimo trukmė apylinkių ir apygardų teismuose 2022 m. sutrumpėjo (apylinkių teismuose – 7 dienomis, apygardų – 14 dienų), o **apygardų teismuose nagrinėjamosiose bylose** apeliacine instancija – pailgėjo 1 diena. Sutrumpėjusią nagrinėjimo pirmosios instancijos teismuose trukmę galimai lėmė tai, kad ankstesniais metais dėl šalyje įvesto karantino ir taikytų ribojimų buvo atidedami teismo posėdžiai žodinio proceso tvarka nagrinėtinose bylose, taigi jų nagrinėjimas užtruko. Tuo tarpu 2022 m. nelikus taikytų suvaržymų, be to, priėmus Baudžiamojo proceso kodekso pakeitimus, įtvirtinančius galimybę baudžiamąsias bylas nagrinėti nuotoliniu būdu, baudžiamųjų bylų nagrinėjimo trukmė trumpėjo.
- **Administracinių nusižengimų** bylų nagrinėjimo trukmė apylinkių teismuose pirmąja instancija pailgėjo 42 dienomis, o bylose pagal skundus – iš esmės išliko ta pati (1 diena sutrumpėjo, lyginant su 2020 m.). Taip pat iš esmės panaši išliko ir bylų nagrinėjimo apygardų teismuose apeliacine instancija trukmė (pailgėjo 2 dienomis). Manytina, kad žymiai ilgesnei šių bylų nagrinėjimo trukmei įtaką padarė tai, kad, priėmus Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimus, teismuose neliko administracinių nusižengimų bylų dėl nutarimų priėmimo gavus institucijos surašytą protokolą, kurios būdavo išnagrinėjamos greičiau nei administracinių nusižengimų bylų pagal skundus, ir taip bendra administracinių nusižengimų bylų nagrinėjimo trukmė būdavo trumpesnė.
- **Lietuvos apeliaciniame teisme** civilinių bylų nagrinėjimo trukmė pailgėjo 25 dienomis, nors, lyginant su 2020 m., sutrumpėjo 28 dienomis. Baudžiamųjų bylų nagrinėjimo trukmė 14 dienų pailgėjo. Civilinių bylų nagrinėjimo trukmę galėjo lemti ilgesnis 2020 – 2021 m. gautų bylų pagal apeliacinius skundus paskyrimo nagrinėti teisėjams laikotarpis. Baudžiamųjų bylų nagrinėjimo trukmę galėjo lemti itin didelis teismo darbo krūvis, nepakankamas teisėjų kolegijų skaičius ir sudėtingiausių bylų nagrinėjimas tik teisėjų kolegijose, dažnėjantis ir sudėtingėjantis įrodymų tyrimas, ilgi ekspertizių atlikimo terminai bei kitos priežastys.
- **Lietuvos Aukščiausiajame Teisme** (LAT) 2022 m. sutrumpėjo civilinių (2 dienomis), pailgėjo baudžiamųjų (16 dienų) ir adminis-

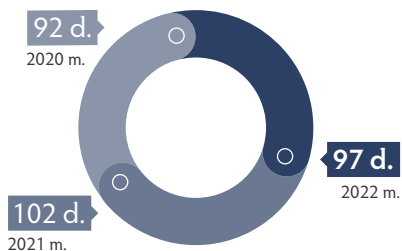


tracinių nusižengimų (30 dienų) bylų nagrinėjimo trukmė. Ilgesnei bylų nagrinėjimo trukmei įtakos turėjo ir tai, kad šiame teisme nebuvo užpildyti visi teisėjų etatai.

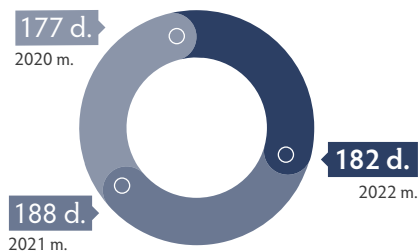
- **Apygardų administraciniuose teismuose** administracinių bylų nagrinėjimo trukmė nuosekliai trumpėjo – lyginant su 2021 m., sutrumpėjo 23 dienomis, lyginant su 2020 m., – 30 dienų. Tokių bylų nagrinėjimo trukmės trumpėjimą galėjo lemti tai, kad 2022 m. daugiau nei 5 kartus padidėjo išnagrinėtų bylų dėl teismo įsakymo išdavimo skaičius, t. y. bylų, kurios išnagrinėjamos itin trumpais terminais.
- **Lietuvos vyriausiam administraciniame teisme (LVAT)** administracinių bylų apeliacine instancija dėl sprendimų nagrinėjimo trukmė žymiai sutrumpėjo (120 dienų, lyginant su 2021 m., ir 253 dienomis, lyginant su 2020 m.), o bylų dėl nutarčių, lyginant 3 metų duomenis, iš esmės išliko panaši (sutrumpėjo 2 dienomis, tačiau tiek pat pailgėjo, lyginant su 2020 m.). Tokiam žymiam sutrumpėjimui įtakos turėjo tai, kad 3 mėnesių laikotarpiui į LVAT buvo perkelti 3 LAT ir 2 Lietuvos apaliacinio teismo teisėjai, teismas taikė kitas priemones bylų nagrinėjimui spartinti (pavyzdžiui, prioriteto tvarka buvo skiriamos nagrinėti bylos dėl užsieniečių teisinės padėties, prieglobsčio, kurioms įstatyme numatyti trumpesni išnagrinėjimo terminai).

## Civilinės bylos

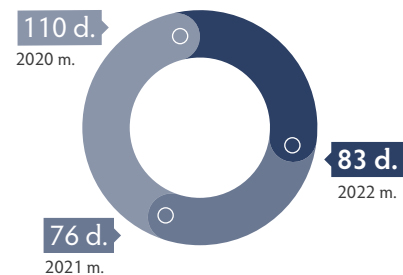
Apylinkių teismuose vidutiniškai išnagrinėtos per:



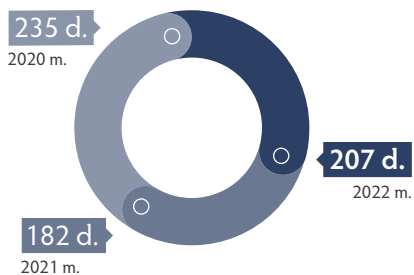
Apygardų teismuose pirmąją instanciją vidutiniškai išnagrinėtos per:



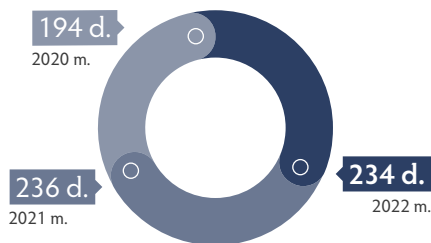
Apygardų teismuose apeliacinė instancija vidutiniškai išnagrinėtos per:



Lietuvos apeliaciniame teisme vidutiniškai išnagrinėtos per:



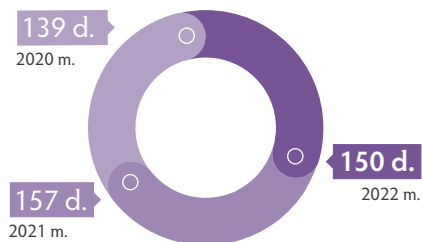
Lietuvos Aukščiausiajame Teisme vidutiniškai išnagrinėtos per:



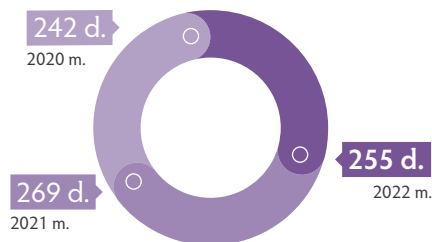
(Nagrinėtos pagal bendrąsias ginčo teisenos taisykles)

## Baudžiamosios bylos

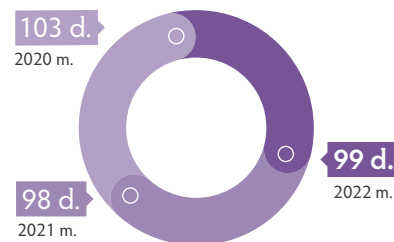
Apylinkių teismuose vidutiniškai išnagrinėtos per:



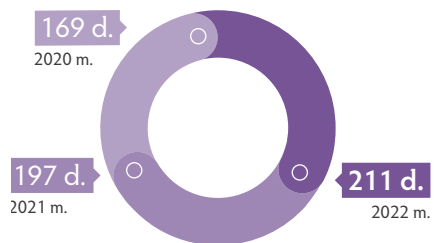
Apygardų teismuose pirmąją instanciją vidutiniškai išnagrinėtos per:



Apygardų teismuose apeliacine instancija vidutiniškai išnagrinėtos per:



Lietuvos apeliaciniame teisme vidutiniškai išnagrinėtos per:



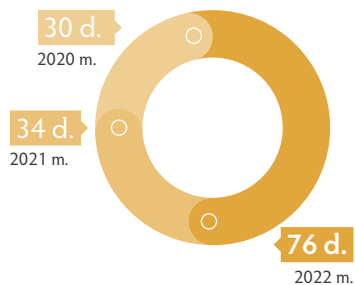
Lietuvos Aukščiausiajame Teisme vidutiniškai išnagrinėtos per:



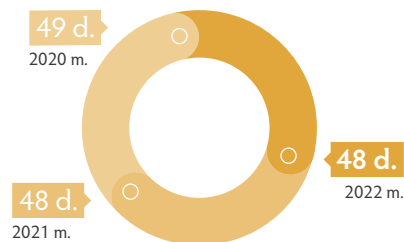
(Nagrinėtos pagal bendrąsias ginčo teisenos taisykles)

## Administracinių nusižengimų bylos

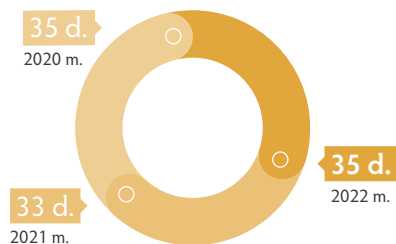
Apylinkių teismuose pirmąja instancija vidutiniškai išnagrinėtos per:



Apylinkių teismuose pagal skundus vidutiniškai išnagrinėtos per:



Apygardų teismuose apeliacine instancija vidutiniškai išnagrinėtos per:

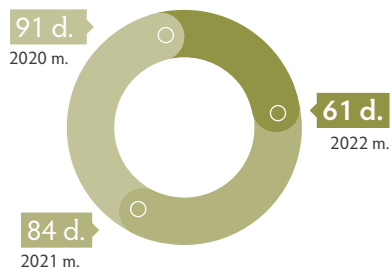


Lietuvos Aukščiausiajame Teisme vidutiniškai išnagrinėtos per:

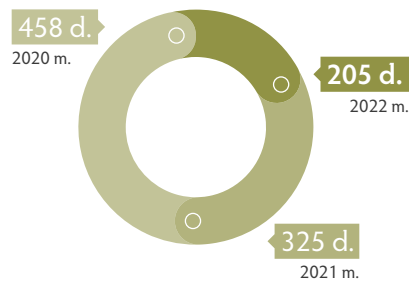


## Administracinės bylos

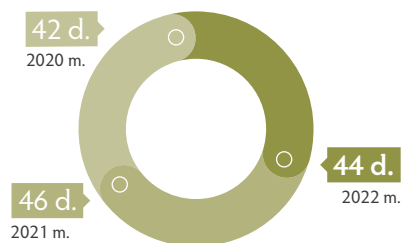
Apygardų administraciniuose teismuose  
vidutiniškai išnagrinėtos per:



Lietuvos vyriausiąjame administraciniame  
teisme apeliacine instancija vidutiniškai  
išnagrinėtos per:



Lietuvos vyriausiąjame administraciniame  
teisme apeliacine instancija (dėl nutarčių)  
vidutiniškai išnagrinėtos per:



Daugiau informacijos prieduose. >

## 2.3. Teismų darbo krūvis

### Apylinkių teismai

Teisėjo darbo krūvis yra rodiklis, parodantis, kiek teisėjas per praėjusį ataskaitinį laikotarpį išnaginėjo bylų, atliko ikiteisminio tyrimo proceso veiksmų, teisminių mediacijų, įvertinus jų sudėtingumą, teisėjo faktiškai dirbtas darbo dienas ir kitus aktualius duomenis teisėjo darbo krūviui apskaičiuoti. Darbo krūvio rodiklis apskaičiuojamas pagal Teisėjų tarybos nutarimu patvirtintą formulę, jis parodo, kiek bylų, ikiteisminio tyrimo dokumentų, teisminių mediacijų teisėjas vidutiniškai išnaginėjo per šešis iki darbo krūvio skaičiavimo buvusius mėnesius.



2022 metais apylinkių teismuose vidutinis darbo krūvio rodiklis buvo **33,75**, t. y. 0,5 procento mažesnis nei 2021 metais (2021 m. šis rodiklis siekė 34,25).

Pažymėtina, kad 2022 m., siekiant spręsti darbo krūvio apylinkių teismuose netolygumo problemą, pakeista bylų dėl teismo įsakymų padalinimo tarp apylinkių teismų tvarka. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2022 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. 1R-171 „Dėl bylų pagal pareiškimus dėl teismo įsakymo išdavimo, kurie paduodami elektroninių ryšių priemonėmis, teisingumo nustatymo“ nustatyta, kad bylas pagal pareiškimus, paduotus el. ryšio priemonėmis, nagrinėja visi apylinkių teismai, išskyrus Vilniaus miesto apylinkės teismą. Pastebėtina, kad šie teisinio reguliavimo pakeitimai turėjo įtakos darbo krūvio apylinkių teismuose tolygumui: 2021 m. mažesnj darbo krūvj turėjusių apylinkių teismų darbo krūvio rodikliai 2022 m. išaugo, o didesnį krūvj turėjusių – sumažėjo (žr. darbo krūvio skirtumų apylinkių teismuose 2021–2022 m. palyginimo diagramas).

Analizuojant apylinkių teismų darbo krūvių rodiklius, nustatyta, kad mažiausias darbo krūvio rodiklis buvo Utenos apylinkės teismo Utenos rūmuose – 26,00. Šio teismo rūmų darbo krūvio rodiklis buvo 23 procentais mažesnis nei bendras apylinkių teismų darbo krūvio vidurkis. Tačiau, lyginant šių teismo rūmų 2022 metų darbo krūvj su to paties teismo darbo krūvio rodikliu 2021 metais (21,83), teismų rūmų krūvis padidėjo 19 procentų.

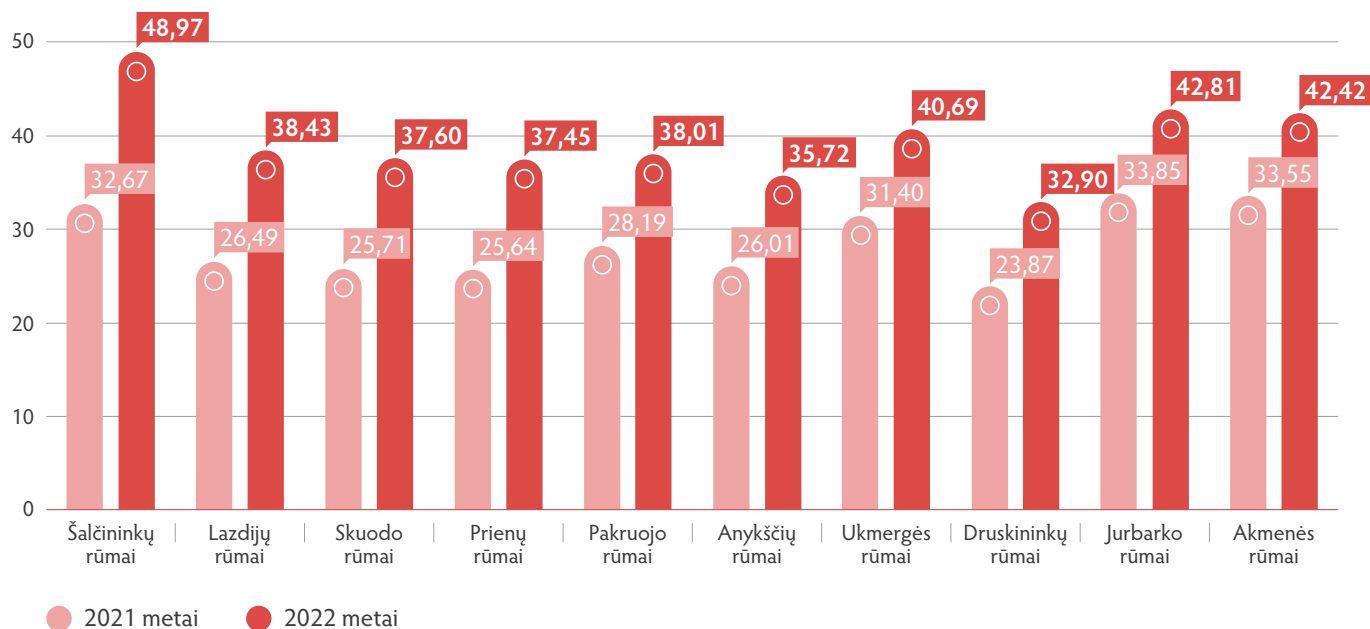
Utenos apylinkės teismo Utenos rūmuose 2022 metais iš viso buvo išnaginėta 2 112 civilinių bylų. 53 procentus išnagrinėtų civilinių bylų sudarė bylos dėl teismo įsakymo išdavimo, 26 procentus sudarė bylos, nagrinėtos ginčo teiseną, 12 procentų – bylos, nagrinėtos ypatingąja teiseną, 8 procentus – bylos, nagrinėtos supaprastinto proceso tvarka, ir 1 procentą – kitos bylos. Utenos apylinkės teismo Utenos rūmuose 2022 metais iš viso buvo išnaginėta 190 baudžiamųjų bylų. 62 procentus baudžiamųjų bylų sudarė bylos dėl baudžiamojo įsakymo išdavimo, 34 procentus – bylos, nagrinėtinios pagal bendrąsias proceso taisykles, ir 4 procentus – kitos bylos.

Didžiausias darbo krūvio rodiklis 2022 metais buvo užfiksuotas Panevėžio apylinkės teismo Kupiškio rūmuose, kur darbo krūvio rodiklis buvo 53,27, t. y. 58 procentais didesnis nei bendras apylinkių teismų darbo krūvio vidurkis. Lyginant šių teismo rūmų 2022 metų darbo

krūvį su šių rūmų darbo krūvio rodikliu 2021 metais (25,31), teismo krūvis padidėjo 110 procentų. Didžiausią įtaką tam turėjo visus 2022 m. neužimtas 1 teisėjo etatas iš 3 ir 30 % padidėjęs išnagrinėtų bylų skaičius.

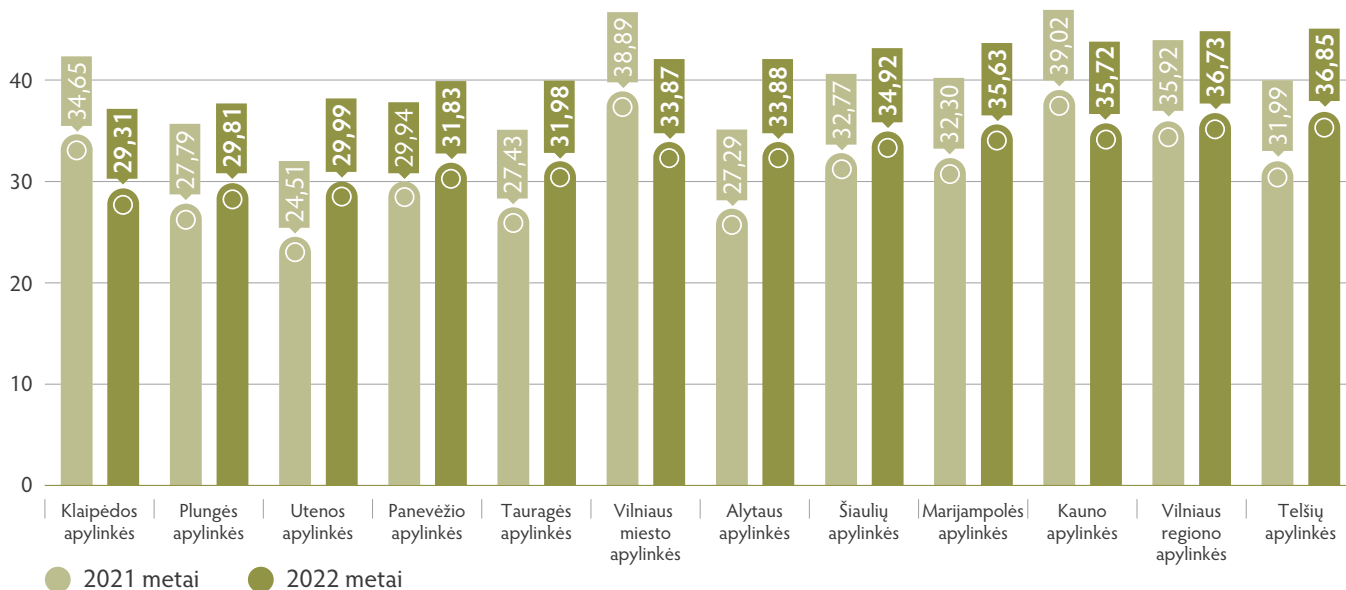
Panevėžio apylinkės teismo Kupiškio rūmuose 2022 metais iš viso išnagrinėtos 1289 civilinės bylos. 65 procentus nagrinėtų civilinių bylų sudarė bylos, nagrinėtos dėl teismo įsakymo išdavimo, 20 procentų – bylos ginčo teiseną, 8 procentus – bylos, nagrinėtos ypatingąja teiseną, 6 procentus – bylos, nagrinėtos supaprastinto proceso tvarka, ir 1 procentą – kitos bylos. Iš viso Panevėžio apylinkės teismo Kupiškio rūmuose 2022 metais buvo išnagrinėtos 78 baudžiamosios bylos. Iš visų išnagrinėtų baudžiamųjų bylų Panevėžio apylinkės teismo Kupiškio rūmuose daugiausia – 65 procentus – sudarė bylos dėl baudžiamojo įsakymo išdavimo, 30 procentų – bylos, nagrinėtos pagal bendrąsias proceso taisykles, 5 procentus – bylos dėl priverčiamųjų medicinos priemonių.

**Nors apylinkių teismuose vidutinis darbo krūvio rodiklis 2022 m. nežymiai sumažėjo, dalyje teismų rūmų darbo krūvis 2022 metais ženkliai išaugo:**

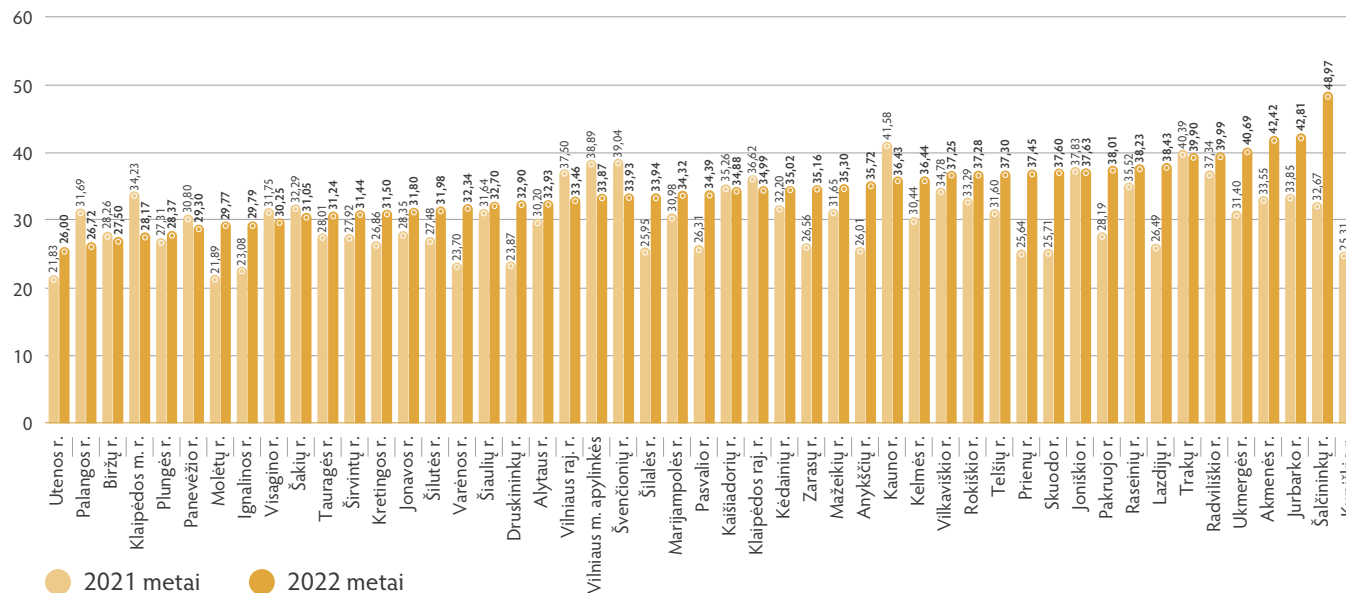


Nurodytuose teismo rūmuose ženkliai padidėjęs darbo krūvis taip pat galima sieti su minėtais teisinio reguliavimo pasikeitimais, kurie sudarė galimybes bylas dėl teismo įsakymo išdavimo padalinti tarp mažesnį darbo krūvį turinčių apylinkių teismų.

## Darbo krūvio skirtumai apylinkių teismuose 2021 - 2022 m.



## Darbo krūvio skirtumai apylinkių teismų rūmuose 2021 - 2022 m.



## Apygardų teismai

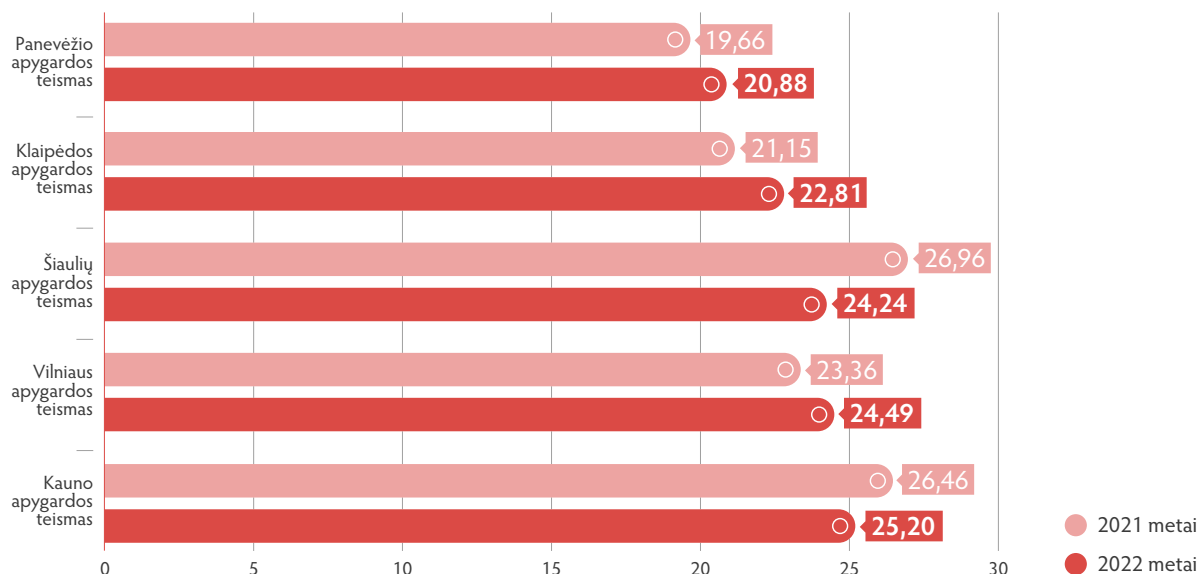
2022 metais apygardų teismuose nagrinėjant bylas pirmąja ir apeliacine instancija vidutinis darbo krūvio rodiklis buvo **24,04**, t. y., **1 procentu didesnis** nei šių teismų darbo krūvio rodiklis 2021 metais (23,81).

Mažiausias darbo krūvis buvo Panevėžio apygardos teisme – 20,88. Šio teismo darbo krūvio rodiklis buvo 13 procentų mažesnis nei bendras apygardų teismų darbo krūvio vidurkis. Lyginant šio teismo 2022 metų darbo krūvį su to paties teismo darbo krūvio rodikliu 2021 metais (19,66), teismo krūvis padidėjo 6 procentais.

Didžiausias darbo krūvio rodiklis 2022 metais buvo užfiksuotas Kauno apygardos teisme – 25,20, t. y. 5 procentais didesnis nei bendras apygardų teismų darbo krūvio vidurkis. Lyginant šio teismo 2022 metų darbo krūvį su to paties teismo darbo krūvio rodikliu 2021 metais (26,46), teismo darbo krūvis sumažėjo 5 procentais.

Apygardų teismuose nagrinėjant bylas pirmąja ir apeliacine instancija matyti bendras darbo krūvio didėjimas. Tik dviejuose iš apygardų teismų, t. y. Kauno ir Šiaulių apygardų teismuose, darbo krūvis 2022 metais sumažėjo. Likusiuose apygardų teismuose darbo krūvis didėjo lyginant su 2021 metais.

Darbo krūvis apygardų teismuose 2021-2022 m.



## Apygardų administraciniai teismai

2022 metais apygardų administraciniuose teismuose vidutinis darbo krūvio rodiklis buvo **72,63**, t. y., **25 procentais didesnis** nei 2021 metais (2021 m. šis rodiklis siekė 58,01).

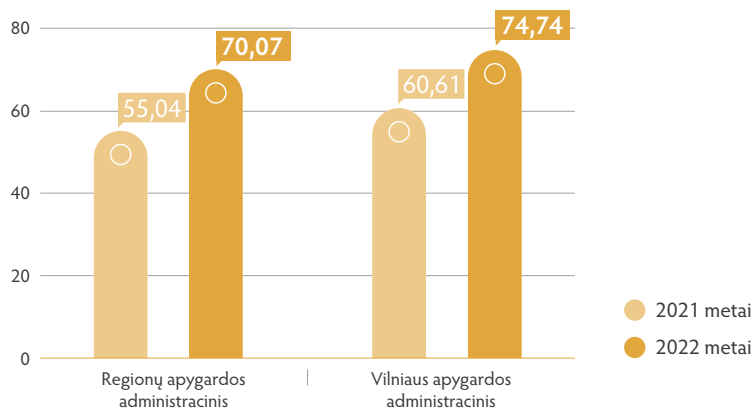
Didžiausią įtaką tam turėjo apygardų administraciniuose teismuose 45 % padidėjęs išnagrinėtų bylų skaičius. Išnagrinėtų administracinių ginčo bylų skaičius, lyginant su 2021 m., išliko beveik nepakitęs, o išnagrinėtų bylų dėl teismo įsakymo išdavimo skaičius, lyginant su tuo pačiu laikotarpiu, padidėjo daugiau nei 5 kartus, t. y. nuo 1 646 bylų 2021 m. iki 8 742 bylų 2022 m.

Mažiausias darbo krūvis buvo Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmuose – 61,01; šių teismo rūmų darbo krūvio rodiklis buvo 16 procentų mažesnis nei bendras apygardų administracinių teismų darbo krūvio vidurkis. Lyginant šių teismo rūmų 2022 metų darbo krūvio rodiklį su tų pačių teismo rūmų darbo krūvio rodikliu 2021 metais (50,12), šių teismo rūmų darbo krūvis padidėjo 22 procentais.

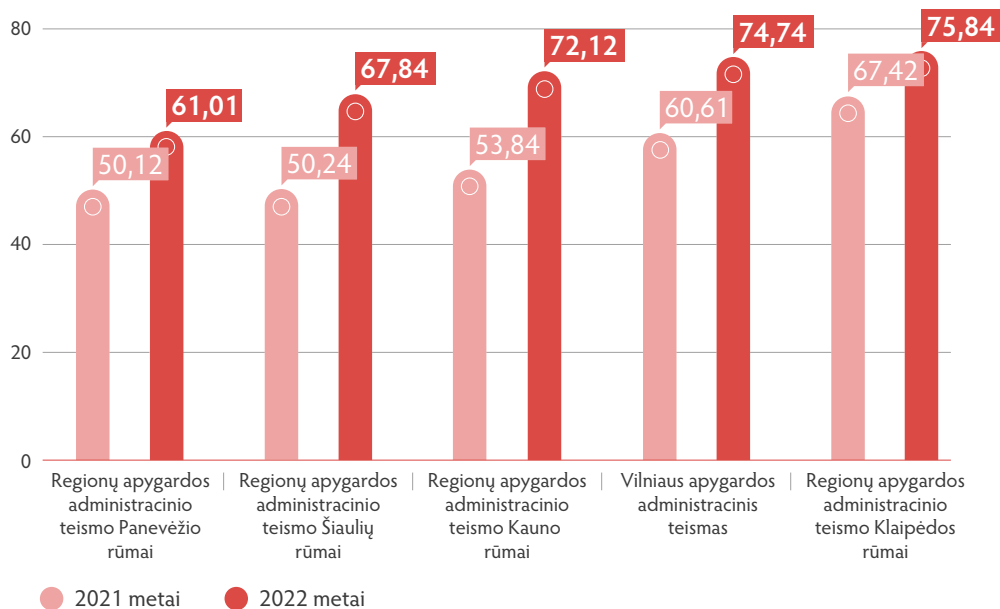
Didžiausias darbo krūvio rodiklis 2022 metais buvo užfiksuotas Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmuose – 75,84, t. y. 4 procentais didesnis nei bendras apygardų administracinių teismų darbo krūvio vidurkis. Lyginant šių teismo rūmų 2022 metų darbo krūvį su tų pačių teismo rūmų darbo krūvio rodikliu 2021 metais (67,42), šių teismo rūmų darbo krūvis padidėjo 12 procentų.

Apygardų administraciniuose teismuose matyti bendras darbo krūvio didėjimas. Nė vienuose iš apygardų administracinių teismų rūmų darbo krūvis 2022 metais, lyginant su 2021 metais, nesumažėjo. Viena iš priežasčių, lėmusių darbo krūvio didėjimą apygardų administraciniuose teismuose, – 2021 m. Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos pasienyje susiklosčiusi situacija dėl neteisėtai sieną kertančių užsieniečių drastiško skaičiaus augimo. Jis turėjo įtakos ir bylų dėl užsieniečių teisinės padėties skaičiaus didėjimui teismuose, šioms byloms išnagrinėti įstatyme nustatytas sutrumpintas 2 mėnesių terminas (Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 140 straipsnio 2 dalis).

Darbo krūvis apygardų administraciniuose teismuose 2021-2022 m.



## Darbo krūvis apygardų administraciniuose teismuose 2021-2022 m.



### 2022 m. vidutiniškai per metus vienas teisėjas išnagrinėjo:

- apylinkių teismuose – 384 bylas (2021 m. – 369, 2020 m. – 393, 2019 m. – 398);
- apygardų teismuose (I instancija ir apeliacinė instancija) – 110 bylų (2021 m. – 114, 2020 m. – 125, 2019 m. – 138);
- apygardų administraciniuose teismuose – 492 bylas (2021 m. – 345, 2020 m. – 304, 2019 m. – 318).

2022 m. vidutiniškai per vieną darbo dieną vienas teisėjas išnagrinėjo\*:

- apylinkių teismuose – 1,53 bylas (2021 m. – 1,46, 2020 m. – 1,55, 2019 m. – 1,58);
- apygardų teismuose (I instancija ir apeliacinė instancija) – 0,44 bylas (2021 m. – 0,45, 2020 m. – 0,49, 2019 m. – 0,55);
- apygardų administraciniuose teismuose – 1,96 bylas (2021 m. – 1,37, 2020 m. – 1,21, 2019 m. – 1,27).

\*\* Apygardų (I instancija ir apeliacinė instancija) bei apygardų administraciniuose teismuose bylų, tenkančių vienam teisėjui, skaičius apskaičiuotas, neįskaitant teisėjams kolegijų nariams tenkančių bylų.

## 2.4. Bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip metus

### **Dažniausios priežastys, turėjusios įtakos bylų nagrinėjimo apylinkių ir apygardų teismuose trukmei (dažniausių priežasčių ir bendro užsitęsusių bylų skaičiaus santykis)\*:**

- proceso šalies prašymas atidėti bylos nagrinėjimą – 51,53 % (2021 m. – 54,63 %, 2020 m. – 50,25 %);
- papildomų įrodymų rinkimas – 40,11 % (2021 m. – 40,21 %, 2020 m. – 41,33 %);
- proceso šalių ar jų atstovų (ieškovo, atsakovo, kaltinamųjų, gynėjų, administracinėn atsakomybėn traukiamų asmenų, advokatų) neatvykimas į teismo posėdį – 30,24 % (2021 m. – 31,08 %, 2020 m. – 28,90 %);
- pateiktas patikslintas arba pakeistas ieškinys / baudžiamojoje byloje pateiktas, patikslintas arba pakeistas civilinis ieškinys, pakeistas kaltinime nurodytos veikos kvalifikavimas – 24,03 % (2021 m. – 26,43 %, 2020 m. – 24,36 %);
- bylų nagrinėjančio teisėjo pasikeitimas (dėl teisėjo nušalinimo, perkėlimo į kitą teismą, atleidimo iš pareigų ar pan.) – 21,06 % (2021 m. – 18,18 %, 2020 m. – 15,85 %);
- galimybių susitaikyti (sudaryti taikos sutartį) sudarymas / galimybių nukentėjusiajam, privačiam kaltintojui ir (ar) jų atstovams bei kaltinamajam susitaikyti sudarymas – 18,64 % (2021 m. – 19,02 %, 2020 m. – 20,81 %);
- kitų asmenų įtraukimas į bylos nagrinėjimą – 18,55 % (2021 m. – 19,26 %, 2020 m. – 17,88 %);
- bylos sustabdymas, kol bus atlikta ekspertizė, – 16,45 % (2021 m. – 15,26 %, 2020 m. – 14,57 %).

### **Dažniausios priežastys, dėl kurių užsitęsė administracinių bylų nagrinėjimas (dažniausių priežasčių ir bendro užsitęsusių bylų skaičiaus santykis):**

- bylos sustabdymas, kol įsiteisės teismo nutarimas ar nutartis kitoje byloje, nagrinėjamoje administracine tvarka, – 74,44 % (2021 m. – 87,22 %, 2020 m. – 84,95 %);
- bylų nagrinėjančio teisėjo pasikeitimas (dėl teisėjo nušalinimo, perkėlimo į kitą teismą, atleidimo iš pareigų ar pan.) – 52,93 % (2021 m. – 31,35 %, 2020 m. – 24,05 %);
- atidėtas teismo sprendimo priėmimas ir paskelbimas – 17,89 % (2021 m. – 21,89 %, 2020 m. – 23,88 %);
- proceso šalies prašymas atidėti bylos nagrinėjimą – 13,08 % (2021 m. – 13,13 %, 2020 m. – 9,00 %);
- kitos priežastys – 18,80 % (2021 m. – 18,04 %, 2020 m. – 29,07 %).

Dažniausios priežastys, turėjusios įtakos bylų nagrinėjimo bendros kompetencijos apylinkių ir apygardų teismuose trukmei, lyginant su praėjusiais metais, iš esmės beveik nepakito.

\* Procentų suma yra didesnė nei 100, nes vienoje byloje gali būti daugiau nei viena užsitęsimą sąlygojusi priežastis.

Administraciniuose teismuose pagrindinė priežastis, lėmusi užsitęsusių bylų nagrinėjimą, taip pat išliko ta pati (bylos sustabdymas, kol įsiteisės teismo nutarimas ar nutartis kitoje byloje, nagrinėjamoje administracine tvarka). Kaip matyti, sumažėjo atvejų, kai bylos užsitęsė atidėjus teismo sprendimo priėmimą ir paskelbimą ir dėl proceso šalies prašymų atidėti bylos nagrinėjimą. Ženkliai padaugėjo atvejų, kai užsitęsiosiose bylose keitėsi teisėjas. Pastarųjų atvejų dažnumui galėjo turėti įtakos Vilniaus apygardos administraciniame teisme 2022 metais vykusį dažną teisėjų kaita (paskyrus teisėją į kitą teismą, atleidus iš pareigų, kitais atvejais), kai teisėjų neišnagrinėtos užsitęsios bylos buvo perduodamos nagrinėti kitiems teisėjams. Pastebėtina, kad teisėjo pasikeitimas bylose nebuvo pagrindinė šių bylų užsitęsimo priežastis, t. y. bylos nagrinėjimo laikotarpiu buvo ir kitų priežasčių, lėmusių užsitęsusių bylų nagrinėjimą (pvz., bylos sustabdymas, kol įsiteisės teismo nutarimas ar nutartis kitoje byloje, nagrinėjamoje administracine tvarka).

Svarbu įvertinti tai, kad kai kurios priežastys, turinčios įtakos bylų nagrinėjimo trukmei, konkrečiose bylose gali pasikartoti ne vieną kartą. Pasikartojančių priežasčių dažnumo įvertinimas leidžia stebėti dažniausių priežasčių, kurių pasikartojimas lemia bylos nagrinėjimo trukmę, lyginant su kitomis priežastimis, 2022 m. dinamiką:

### **Dažniausios pasikartojančios priežastys, turėjusios įtakos bylų nagrinėjimo apylinkių ir apygardų teismuose trukmei:**

- proceso šalies prašymas atidėti bylos nagrinėjimą – 105,53 %\* (2021 m. – 109,97 %, 2020 m. – 84,19 %);
- papildomų įrodymų rinkimas – 76,75 % (2021 m. – 72,01 %, 2020 m. – 70,44 %);
- proceso šalių ar jų atstovų (ieškovų, atsakovų, kaltinamųjų, gynėjų, administracinėn atsakomybėn traukiamų asmenų, advokatų) neatvykimas į teismo posėdį – 63,32 % (2021 m. – 57,35 %, 2020 m. – 59,87 %);
- pateiktas patikslintas arba pakeistas ieškinys / baudžiamojoje byloje pateiktas, patikslintas arba pakeistas civilinis ieškinys, pakeistas kaltinime nurodytos veikos kvalifikavimas – 30,65 % (2021 m. – 33,28 %, 2020 m. – 29,89 %);
- galimybių susitaikyti (sudaryti taikos sutartį) sudarymas / galimybių nukentėjusiajam, privačiam kaltintojui ir (ar) jų atstovams bei kaltinamajam susitaikyti sudarymas – 26,13 % (2021 m. – 26,55 %, 2020 m. – 28,12 %);
- kitų asmenų įtraukimas į bylos nagrinėjimą – 24,58 % (2021 m. – 26,03 %, 2020 m. – 21,76 %).

Pastebėtina, kad pagrindinės bylose pasikartojančios priežastys yra iš esmės nuo teismo pastangų, siekiant, kad bylos būtų išnagrinėamos operatyviai, nepriklausančios priežastys. Proceso šalių prašymai atidėti bylos nagrinėjimą, proceso šalių ar jų atstovų neatvykimas į teismo posėdį ar papildomų įrodymų rinkimas laikytinos objektyviomis, nuo teismo proceso tinkamo organizavimo nepriklausančiomis priežastimis, kurios lemia ilgesnę bylų nagrinėjimo trukmę.

### **Dažniausios pasikartojančios priežastys, dėl kurių užsitęsė administracinių bylų nagrinėjimas:**

- bylos sustabdymas, kol įsiteisės teismo nutarimas ar nutartis kitoje byloje, nagrinėjamoje administracine tvarka, – 81,50 % (2021 m. – 91,24 %, 2020 m. – 89,10 %);
- bylų nagrinėjančio teisėjo pasikeitimas (dėl teisėjo nušalinimo, perkėlimo į kitą teismą, atleidimo iš pareigų ar pan.) – 65,26 % (2021 m. – 41,33 %, 2020 m. – 25,78 %);

\* 1 byloje gali būti keli posėdžiai su tomis pačiomis priežastimis.

- atidėtas teismo sprendimo priėmimas ir paskelbimas – 20,60 % (2021 m. – 23,99 %, 2020 m. – 26,64 %);
- proceso šalies prašymas atidėti bylos nagrinėjimą – 19,10 % (2021 m. – 23,12 %, 2020 m. – 13,49 %);
- kitos priežastys – 24,21 % (2021 m. – 23,47 %, 2020 m. – 42,39 %).

Dažniausiai administracinėse bylose pasikartojanti priežastis, lemianti ilgą bylų nagrinėjimo trukmę, yra bylos sustabdymas, kol įsiteisės teismo nutarimas ar nutartis kitoje byloje, nagrinėjamoje administracine tvarka. Pastebėtina, kad priežasties – atidėtas teismo sprendimo priėmimas ir paskelbimas – procentas sumažėjo nuo 23,99 % iki 20,60 %.

Tačiau, lyginant su 2021 m., padidėjo bylų nagrinėjančio teisėjo pasikeitimo (dėl teisėjo nušalinimo, perkėlimo į kitą teismą, atleidimo iš pareigų ar pan.) priežasties procentas nuo 41,33 % 2021 m. iki 65,26 % 2022 m. Kaip minėta, tai galėjo nulėmti Vilniaus apygardos administraciniame teisme 2022 m. vykusį dažną teisėjų kaitą.

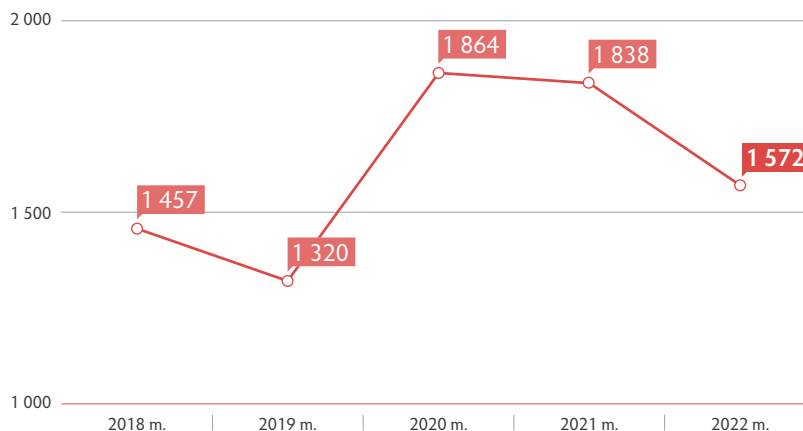
### **Siekiant spartinti bylų nagrinėjimą, teismuose buvo imtasi įvairių procesinių priemonių:**

- Dažniausiai civilinėse ir administracinėse bylose buvo siunčiami paklausimai kompetentingoms valstybės institucijoms (pvz., ikiteisminio tyrimo), ekspertizės įstaigoms dėl reikiamų veiksmų atlikimo eigos ir rezultatų, taip pat vykdomi periodiniai patikrinimai, ar sustabdytose bylose neišnyko jų sustabdymo pagrindai, siūloma galimybė šalims išspėsti ginčą taikiai bei bylą nagrinėti nuotoliniu būdu.
- Dažniausiai baudžiamosiose bylose buvo skelbiama kaltinamojo paieška ir vyko nuolatinis domėjimasis paieškos rezultatais, skiriamos baudos už neatvykimą į teismo posėdį be pateisinamos priežasties, paskiriamas atvesdinimas, siunčiami paklausimai kompetentingoms Lietuvos ir užsienio institucijoms, ekspertizės įstaigoms, būsimų teismo posėdžių datos nustatomos suderinus su proceso dalyviais, kreipiamasi dėl Europos arešto orderio išdavimo, bylos sujungiamos į vieną ar, atvirkščiai, išskiriamos į kelias ir kt.

Civilinės bylos apylinkių ir apygardų teismuose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip metus, – 1 572 (2021 m. – 1 838, 2020 m. – 1 864). 2022 m., palyginus su 2021 m., civilinių bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip metus, skaičius sumažėjo 14 %.

Analizuojant priežastis, kurios galėjo lemti užsitęsusių civilinių bylų nagrinėjimą, matyti, kad tai buvo proceso šalies prašymas atidėti bylos nagrinėjimą, papildomų įrodymų rinkimas, pateiktas patikslintas arba pakeistas ieškinys, galimybių susitaikyti (sudaryti taikos sutartį) sudarymas, kitų asmenų įtraukimas į bylos nagrinėjimą, procesinių dokumentų trūkumų šalinimas. Taigi, užsitęsusių civilinių bylų nagrinėjimą dažniausiai lemia nuo proceso dalyvių veiksmų priklausančios aplinkybės.

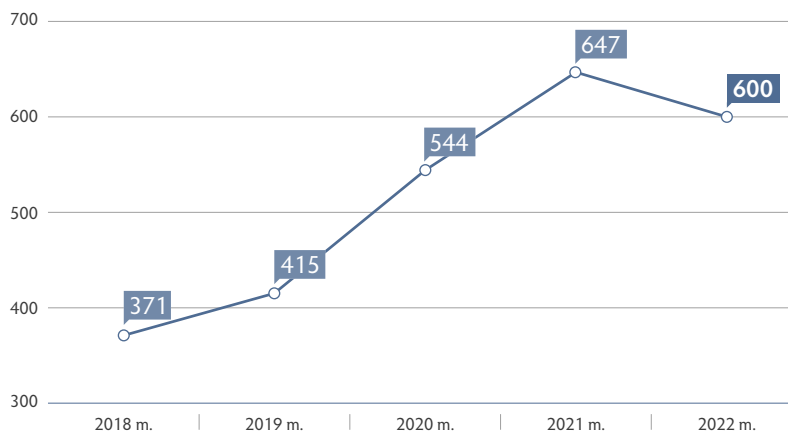
**Civilinės bylos apylinkių ir apygardų (I-a ir apeliacinė instancija) teismuose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip metus 2018-2022 m.**



Baudžiamosios bylos apylinkių ir apygardų teismuose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip metus, – 600 (2021 m. – 647, 2020 m. – 544). 2022 m., palyginus su 2021 m., baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip metus, skaičius sumažėjo 7 %.

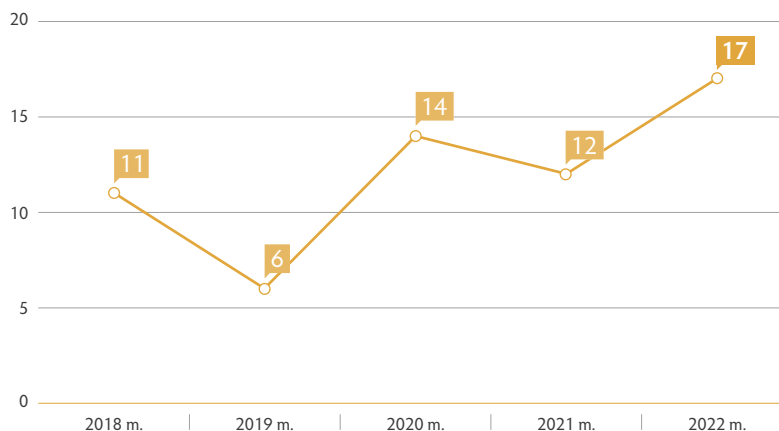
Analizuojant priežastis, kurios galėjo lemti užsitęsusių baudžiamųjų bylų nagrinėjimą, matyti, kad tai buvo proceso šalių ar jų atstovų neatvykimas į teismo posėdį, proceso šalies prašymas atidėti bylos nagrinėjimą bei papildomų įrodymų rinkimas. Darytina išvada, kad užsitęsusių baudžiamųjų bylų nagrinėjimą taip pat dažniausiai lemia nuo proceso dalyvių veiksmų priklausančios aplinkybės. Manytina, kad baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip metus, skaičiaus mažėjimą lėmė nuo 2021 m. birželio mėn. Baudžiamojo proceso kodekse (BPK 82 str. 2 d.) nustatytas teisinis reguliavimas, leidžiantis baudžiamąsias bylas nagrinėti nuotoliniu būdu.

### Baudžiamosios bylos apylinkių ir apygardų (I-a ir apeliacinė instancija) teismuose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip metus 2018-2022 m.



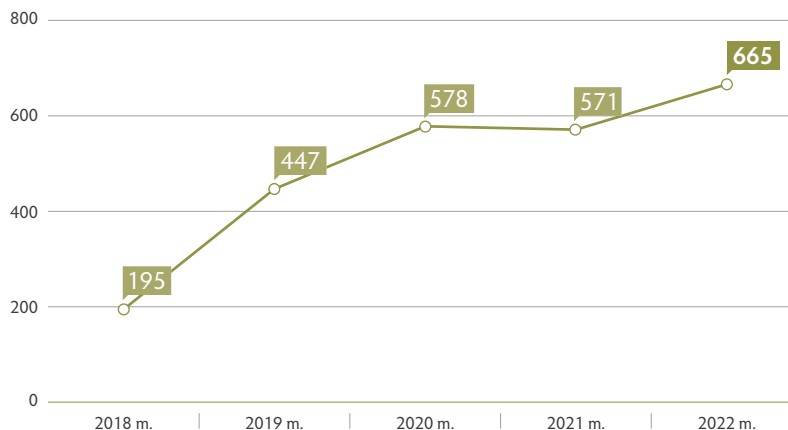
Administracinių nusižengimų bylos, kurių nagrinėjimas užtruko ilgiau nei 1 metus apylinkių teismuose, – 17 (2021 m. – 12, 2020 m. – 14). 2022 m., palyginus su 2021 m., administracinių nusižengimų bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip metus, skaičius apylinkių teismuose padidėjo. Įvertinus dažniausias priežastis, lėmusias užsitęsusį administracinių nusižengimų bylų nagrinėjimą (proceso šalių ar jų atstovų neatvykimas į teismo posėdį, proceso šalies prašymas atidėti bylos nagrinėjimą), darytina išvada, kad užsitęsusių administracinių nusižengimų bylų apylinkių teismuose skaičiaus padidėjimas, vėlgi, dažniausiai yra susijęs su išorinėmis, nuo teismo nepriklausančiomis, priežastimis ir aplinkybėmis, o teismai kasmet aktyviai imasi procesinių priemonių užsitęsusiam bylų nagrinėjimui šalinti ir šios priemonės yra efektyvios.

### Administracinių nusižengimų bylos apylinkių teismuose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip metus 2018-2022 m.



Administracinės bylos, kurių nagrinėjimas užtruko ilgiau nei 1 metus apygardų administraciniuose teismuose, – 665 (2021 m. – 571, 2020 m. – 578). Lyginant su 2021 m., tokių bylų skaičius padidėjo apie 16 %. Analizuojant užsitęsusių administracinių bylų nagrinėjimo priežastis, matyti, kad dažniausia sustabdytų bylų priežastis – laukiama, kol įsiteisės teismo nutarimas ar nutartis kitoje byloje.

### Administracinės bylos apygardų administraciniuose teismuose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip metus 2018-2022 m.



## Bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip 5 metus

Apylinkių ir apygardų teismuose buvo 175 pirmąją instanciją nagrinėtos civilinės bylos (2021 m. – 192, 2020 m. – 221), kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip 5 metus. Paminėtuose teismuose buvo 57 baudžiamosios bylos (2021 m. – 64, 2020 m. – 72), kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip 5 metus. 2022 m. buvo 17 administracinių bylų (2021 m. – 20, 2020 m. – 12) apygardų administraciniuose teismuose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip 5 metus.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, jau kelerius pastaruosius metus pastebima pirmąją instanciją apylinkių ir apygardų teismuose nagrinėtų civilinių bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip 5 metus, skaičiaus mažėjimo tendencija. 2022 m. toliau mažėja pirmąją instanciją apylinkių ir apygardų teismuose nagrinėtų baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip 5 metus, skaičius. Administracinių bylų apygardų administraciniuose teismuose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip 5 metus, lyginant su 2021 metais, skaičius taip pat sumažėjo. 2022 metais, lyginant su 2021 m., Lietuvos teismuose bendras bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip 5 metus, skaičius sumažėjo 10 %. Darytina išvada, kad teigiama dinamika, kai išnagrinėjama daugiau bylų, kurios yra užsitęsusios ilgiau nei 5 metus, tęsiasi ir 2022 m.

## 2.5. Baudžiamosios bylos, nutrauktos suėjus senaties terminui

2022 m. apylinkių teismuose nutrauktos 4 bylos suėjus senaties terminui (2021 m. – 8, 2020 m. – 11 bylų), o apygardų teismuose dėl šios priežasties nutrauktos taip pat 4 bylos (2021 m. – nebuvo, 2020 m. – 1 byla).

Iš viso apylinkių ir apygardų teismuose 2022 m. nutrauktos 8 baudžiamosios bylos suėjus senaties terminui (2021 m. – 8 bylos, 2020 m. – 12 bylų). Taigi, pastaraisiais metais baudžiamųjų bylų, kurios nutrauktos suėjus senaties terminui, skaičius, lyginant su praėjusiais metais, skaičius išliko toks pats.

Bylos, nutrauktos suėjus senaties terminui: Vilniaus apygardos teisme – 3, Šiaulių apygardos teisme, Vilniaus miesto, Kauno, Klaipėdos ir Šiaulių apylinkių teismuose – po 1.



**2022 m. suėjus senaties terminui buvo nutrauktos 2 bylos dėl piktnaudžiavimo**

Po vieną bylą suėjus senaties terminui nutraukta dėl:

- savavaldžiavimo;
- plėšimo;
- kontrabandos;
- viešosios tvarkos pažeidimo;
- teroro akto;
- sukčiavimo.

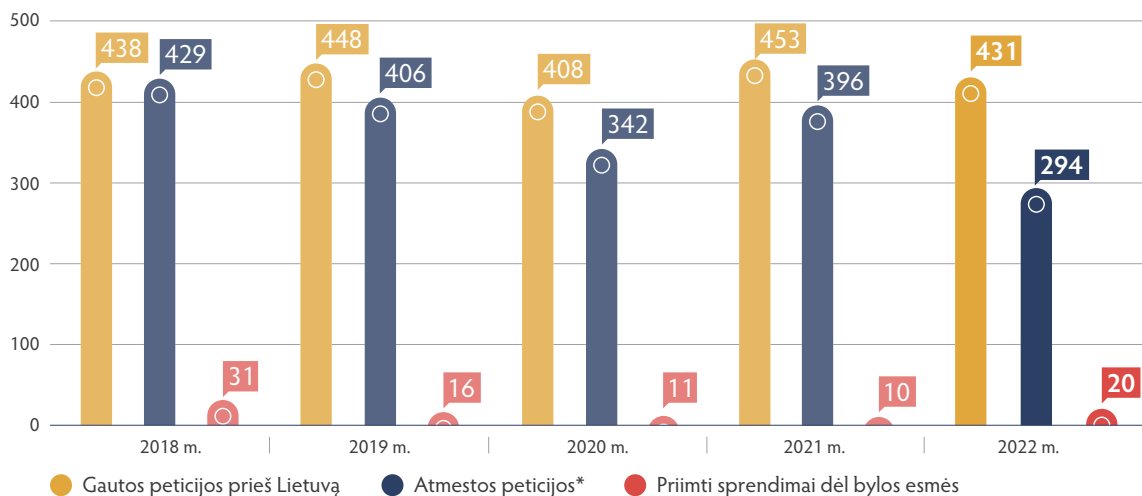
## 2.6. Europos Žmogaus Teisių Teismo priimti sprendimai bylose prieš Lietuvą

2022 m. Europos Žmogaus Teisių Teismas (toliau – ir EŽTT) gavo 431 naują peticiją prieš Lietuvą, 22 iš jų atmetos administracine tvarka (dėl netinkamai užpildyto formuliario). Per 2022 m. 294 peticijos be tolimesnio nagrinėjimo buvo atmetos kaip nepriimtinos arba išbrauktos iš bylų sąrašo.

**2022 m. EŽTT paskelbė 20 sprendimų/nutarimų bylose prieš Lietuvą** (dėl 36 peticijų):

- 9 sprendimai, kuriais pripažino, kad Lietuva pažeidė pareiškėjų teises ir laisves (dėl 18 peticijų);
- 5 sprendimai, kuriais pripažino, kad Lietuva nepažeidė pareiškėjų teisių ir laisvių;
- 2 nutarimai, kuriais patvirtinti taikūs susitarimai (dėl 9 peticijų);
- 2 nutarimai, kuriais peticijos pripažintos nepriimtinomis;
- 2 nutarimai, kuriais peticijos išbrauktos iš bylų sąrašo.

2022 m. EŽTT bylose prieš Lietuvą nebuvo konstatuotų Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio (teisė į teisingą bylos nagrinėjimą) pažeidimų.



\* Atmetų peticijų skaičius gali būti didesnis nei gautųjų, nes gali būti atmetamos ankstesniais metais gautos peticijos.

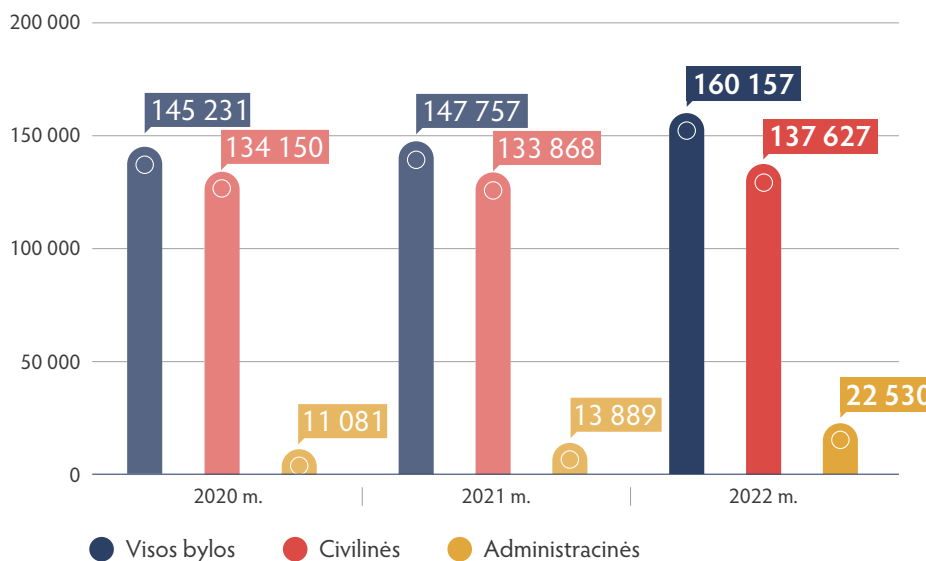
Parengta pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovo EŽTT informaciją.

## 2.7. Elektroninės bylos

2013 m. liepos 1 d. pradėjęs veikti teismų viešųjų elektroninių paslaugų portalas e.teismas.lt (EPP) 2022 m. pabaigoje skaičiavo jau dešimtus savo gyvavimo metus. Per šiuos metus ir toliau matyti tendencija, kad procesinių dokumentų **civilinėse ir administracinėse bylose** formavimo, teikimo teismui ir gavimo iš teismo paslaugomis, žyminio mokesčio informacijos valdymo paslaugomis, teismų paskirtų baudų ir priteistų bylinėjimosi išlaidų valstybei informacijos valdymo paslaugomis, susipažinimo su bylos medžiaga paslaugomis naudojasi vis daugiau asmenų.

2022 m. vien elektronine forma tvarkytų **civilinių ir administracinių** bylų buvo 86 % (2021 m. – 83 %, 2020 m. – 80 %).

Lietuvos teismuose išnagrinėtos elektroninės administracinės ir civilinės bylos

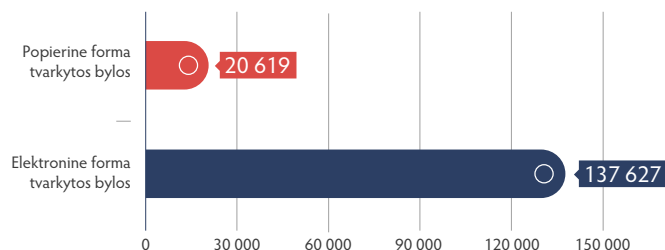


Pastebėtina, kad 2022 m., lyginant su 2021 m., išnagrinėtų **elektroninių civilinių bylų** skaičius padidėjo (dėl bendrai padidėjusio išnagrinėtų civilinių bylų skaičiaus) ir, vertinant elektroninių civilinių bylų dalies pokytį, matyti, kad, lyginant su ankstesniais metais, šių bylų dalis 2022 m. siekė 86,97 % (2021 m. – 85,39 %, 2020 m. – 82,06 %). Išnagrinėtų elektroninių civilinių bylų skaičius 2022 m. – 137 627, o išnagrinėtų popierine forma tvarkytų civilinių bylų skaičius 2022 m. buvo 20 619 (2021 m. išnagrinėta elektroninių civilinių bylų – 133 868, išnagrinėtų popierine forma tvarkytų civilinių bylų – 22 912).

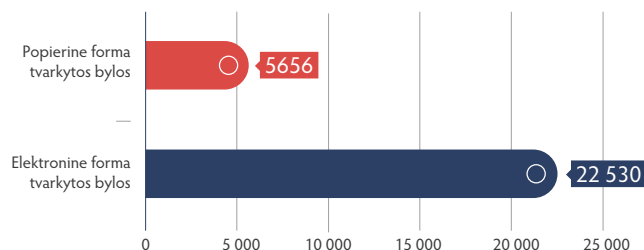
2022 m. žymiai išaugo **elektroninių administracinių bylų** (apygardų administraciniuose teismuose ir Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme) skaičius – 22 530 (2021 m. – 13 889, 2020 m. – 11 081). Kasmet didėja ir elektroninių administracinių bylų dalis:

2022 m. elektroninės administracinės bylos sudarė 79,93 % visų teismuose išnagrinėtų administracinių bylų (2021 m. – 68,46 %, 2020 m. – 61,51 %). Žymiai išaugo elektroninių administracinių bylų pirmojoje instancijoje (apygardų administraciniuose teismuose) skaičius: 2022 m. – 83,63 %, 2021 m. – 73,45 %, 2020 m. – 67,13 %). Daugiausia tai lėmė daugiau kaip 5 kartus išaugęs išnagrinėtų bylų dėl teismo įsakymo išdavimo, kurios nagrinėjamos elektronine forma, skaičius.

### 2022 m. išnagrinėtų civilinių bylų tvarkymo forma

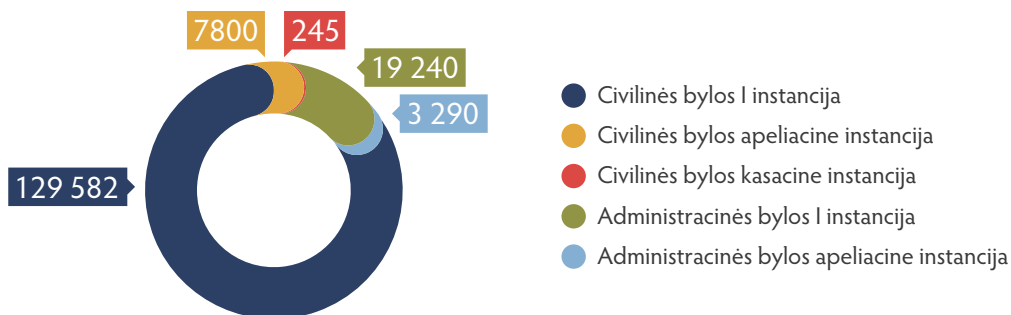


### 2022 m. išnagrinėtų administracinių bylų tvarkymo forma



2022 m. didžiausią visų pirmosios instancijos bendrosios kompetencijos teismuose (apylinkių ir apygardų teismuose) išnagrinėtų elektroninių civilinių bylų dalį (42,58 %) sudarė **bylos dėl teismo įsakymo išdavimo** (2021 m. – 41,36 %). Kitų kategorijų elektroninių bylų (ginčo teisenos, ypatingosios teisenos, supaprastinto proceso, vykdymo proceso ir kt.) pirmosios instancijos teismuose išnagrinėtų elektroninių bylų skaičiaus procentinė dalis 2022 m. kito nežymiai ir didžiausias pokytis, lyginant su 2021 m., siekė iki 1,2 % Pastebėtinas elektroninių ginčo teisenos bylų dalies nedidelis sumažėjimas: 2022 m. – 33,66 % (2021 m. – 34,62 %, 2020 m. – 35,33 %), tačiau fiksuojamas ypatingosios teisenos elektroninių civilinių bylų dalies padidėjimas: 2022 m. – 9,39 % (2021 m. – 9,06 %, 2020 m. – 8,01 %).

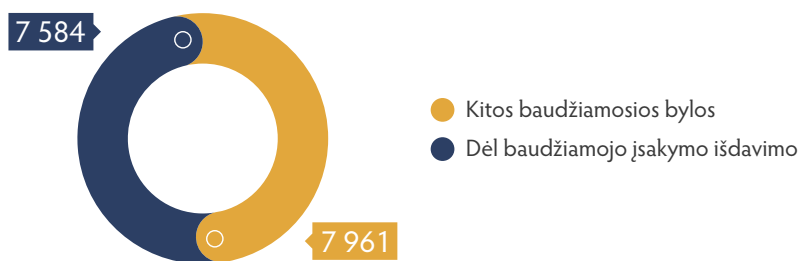
### 2022 m. elektronine forma tvarkytų bylų skaičius teismuose



Augančios elektroninių bylų santykinės dalies didėjimo tendencijos matyti ir **aukštesnės instancijos teismuose**. Apeliacine tvarka bendrosios kompetencijos teismuose išnagrinėtų elektroninių civilinių bylų dalis, lyginant su ankstesniais metais, 2022 m. išaugo iki 83,84 % (2021 m. – 81,49 %, 2020 m. – 75,66 %), šis didėjimas laikytinas itin reikšmingu. Atitinkamai ir Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme apeliacine tvarka išnagrinėtų elektroninių administracinių bylų dalis žymiai padidėjo ir 2022 m. išaugo iki 63,51 % (2021 m. – 50,51 %, 2020 m. – 41,95 %).

Išnagrinėtų elektroninių civilinių bylų skaičius **Lietuvos Aukščiausiajame Teisme** 2022 m., lyginant su 2021 m., šiek tiek sumažėjo – buvo išnagrinėtos 245 elektroninės bylos (2021 m. – 273, 2020 m. – 289). 2022 m. išnagrinėtų popierine forma tvarkytų civilinių bylų skaičius Lietuvos Aukščiausiajame Teisme sumažėjo iki 51 (2021 m. – 68). Išnagrinėtų elektroninių bylų skaičiaus sumažėjimą lėmė tai, kad šiame teisme 2022 m. buvo išnagrinėta mažiau civilinių bylų. Tačiau pastebėtina, kad nors 2022 m. ir sumažėjo šiame teisme išnagrinėtų elektroninių bylų skaičius, tačiau, skaičiuojant santykį tarp elektroninių ir popierine forma tvarkomų išnagrinėtų civilinių bylų, kasacine tvarka nagrinėtų elektroninių civilinių bylų dalis 2022 m. išaugo ir siekė 82,77 % (2021 m. – 80,06 %, 2020 m. – 79,18 %).

### 2022 m. I instancijos teismų išnagrinėtos baudžiamosios bylos



Nuo 2020 m. sausio 1 d., naudojantis Integruotos baudžiamojo proceso informacinės sistemos (IBPS) ir LITEKO integracine sąsaja, per EPP pradėta vesti ir **dalis baudžiamųjų bylų** – vien tik elektronine forma tvarkomos baudžiamosios bylos pagal prokuroro pareiškimą dėl proceso užbaigimo teismo baudžiamuoju įsakymu. Prokurorui nusprendus kreiptis į teismą dėl proceso užbaigimo teismo baudžiamuoju įsakymu ir kaltinamajam dėl to neprieštaraujant, prokuroras turi pateikti kaltinamajam informaciją apie jo teisę (kaltinamojo gynėjui – apie jo pareigą pagal BPK 81 str. 6 d.) prisijungti prie EPP ir informaciją (dokumentus) iš teismo gauti bei dokumentus teismui teikti naudojantis šia sistema.

**Bylos dėl baudžiamojo įsakymo išdavimo** 2022 m. sudarė apie 49 % visų pirmąja instancija apylinkių ir apygardų teismuose išnagrinėtų baudžiamųjų bylų (2021 m. – taip pat 49 %). Šių elektroninių bylų pirmąja instancija 2022 m. buvo išnagrinėta 7 584 ir tai, kaip ir 2021 m., sudarė 100 % visų išnagrinėtų elektroninių baudžiamųjų bylų.

2022 m. Lietuvos Respublikos teismuose buvo išnagrinėtos 48 administracinių nusižengimų bylos, kurių pagrindas buvo elektroninis dokumentas (2021 m. – 28, 2020 m. – 146) ir 143 prašymai administracinių nusižengimų bylų vykdymo procese (2021 m. – 7, 2020 m. – 16). Lyginant visų išnagrinėtų administracinių nusižengimų bylų kontekste (iš viso 2022 m. 4 587 administracinių nusižengimų bylos), elektroninės formos administracinių nusižengimų bylų skaičius išlieka mažas.

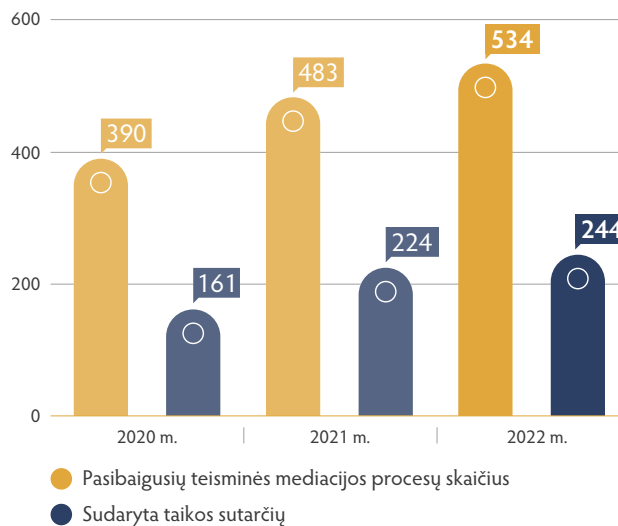
# Teisminė mediacija

---

03 »

Teisminės mediacijos paskirtis – padėti šalims civilinėse ir administracinėse bylose išspręsti ginčą taikiai, tarpininkaujant vienam ar keliems mediatoriams (tarpininkams).

### Teisminės mediacijos procesai 2020 – 2022 m.



2022 m. buvo baigti 534 teisminės mediacijos procesai, 45 % iš jų pasirašytos taikos sutartys.



#### 2022 m. inicijuoti mediacijos procesai

civilinėse bylose 597  
administracinėse bylose 16



#### 2022 m. pabaigti mediacijos procesai

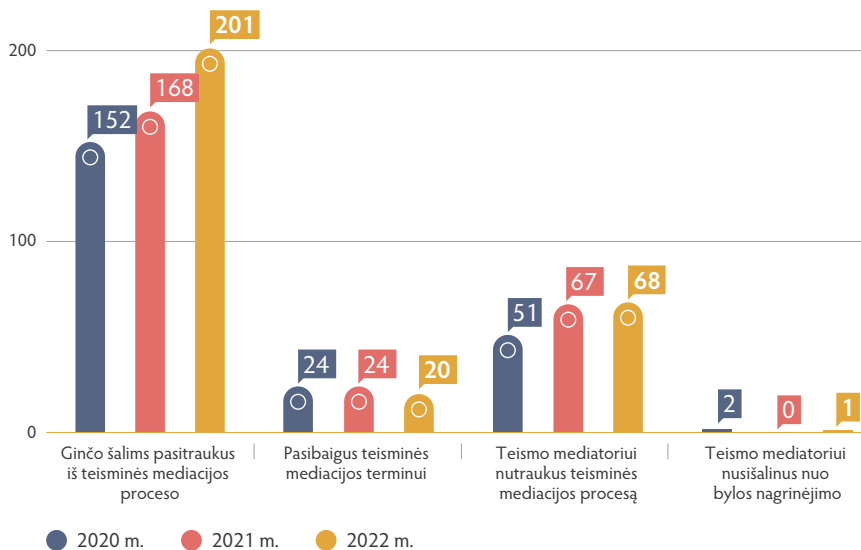
civilinėse bylose 524  
administracinėse bylose 10



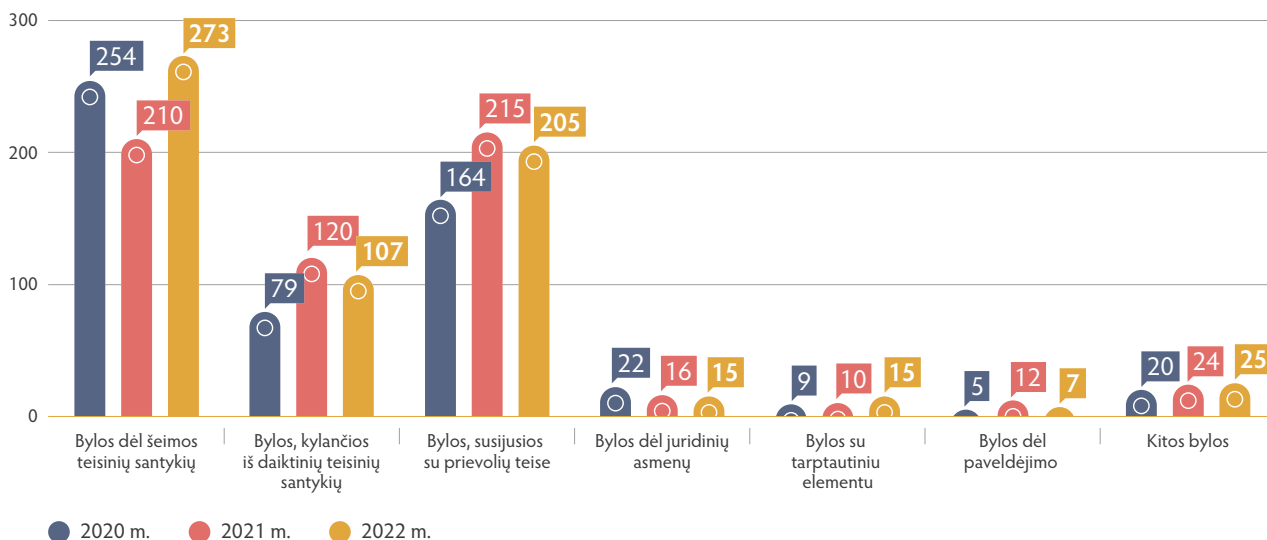
#### 2022 m. sudaryta taikos sutarčių

civilinėse bylose 241  
administracinėse bylose 3

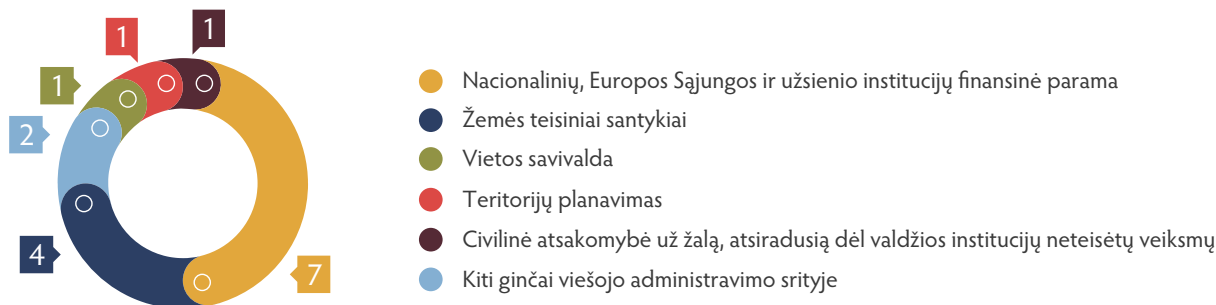
### Teisminės mediacijos nutraukimo priežastys (bylų skaičius)



### Teisminei mediacijai perduotų civilinių bylų kategorijos



## Teisminei mediacijai perduotų administracinių bylų kategorijos:



Kaip ir ankstesniais metais, didžiausią civilinių bylų, perduotų teisminei mediacijai, skaičių sudaro bylos, kylančios iš šeimos teisinių santykių, su prievolių teise susijusios bylos ir bylos, kylančios iš daiktinių teisinių santykių.

## Teisminės mediacijos komisija

Teisėjų tarybos Teisminės mediacijos komisija mediatoriaus statusą suteikia teisėjams, atitinkantiems mediatoriams taikomus reikalavimus ir pageidaujantiems vykdyti mediatorių veiklą.

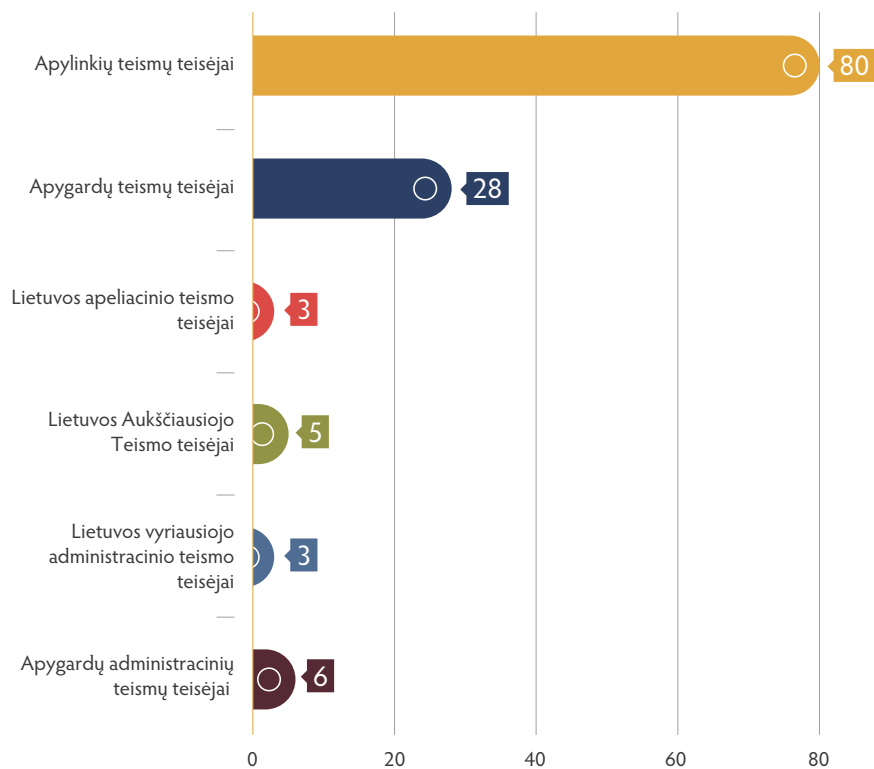
### 2022 m. Teisminės mediacijos komisija surengė 4 posėdžius (2021 m. – 6 posėdžius), kurių metu priėmė sprendimus:

- dėl teismo mediatoriaus statuso suteikimo teisėjams – **18** teisėjų suteiktas mediatoriaus statusas (2021 m. – 14 teisėjų);
- dėl teismo mediatoriaus statuso panaikinimo – **2** teisėjams panaikintas mediatoriaus statusas;
- 8** teisėjai, turintys mediatoriaus statusą, atleisti iš teisėjo pareigų sulaukę įstatyme numatyto pensinio amžiaus arba atleisti iš pareigų savo noru.

Iš 18 teisėjų, kuriems šiais metais buvo suteiktas mediatoriaus statusas, 4 yra iš Kauno apylinkės teismo, 3 – Panevėžio apylinkės teismo, 3 – Telšių apylinkės teismo, 2 – Vilniaus miesto apylinkės teismo, 2 – Tauragės apylinkės teismo, po 1 – iš Kauno apygardos teismo, Panevėžio apygardos teismo, Vilniaus regiono apylinkės teismo ir Plungės apylinkės teismo.

**2022 m. pabaigoje teismo mediatoriaus statusą turėjo 125 teisėjai.** Daugiausia teisėjų mediatorių dirba apylinkių teismuose (66 %), apygardų teismuose (20 %).

### Teismo mediatorių teisėjų skaičius 2022 m.



# Teismų savivalda ir komisijos

---

- 4.1. Visuotinis teisėjų susirinkimas
- 4.2. Teisėjų taryba
- 4.3. Teisėjų garbės teismas
- 4.4. Teisėjų etikos ir drausmės komisija
- 4.5. Pretendentų į teisėjus egzamino komisija
- 4.6. Pretendentų į teisėjus atrankos komisija
- 4.7. Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija
- 4.8. Teismų sistemos apdovanojimų komisija

04 »»

## 4.1. Visuotinis teisėjų susirinkimas

Visuotinis teisėjų susirinkimas – aukščiausia teismų savivaldos institucija. Visuotiniame teisėjų susirinkime dalyvauja visi Lietuvos teisėjai. Rugsėjo 16 d. vykusiam visuotiniame teisėjų susirinkime dalyvavo 410 teisėjų (iš 716 tuo metu pareigas ėjusių teisėjų).

### Visuotiniame teisėjų susirinkime:



priimta Rezoliucija dėl situacijos Lietuvos Respublikos teismuose, kuria teisėjai atkreipė dėmesį į itin prastą teismų finansinę situaciją (nepakankamus išteklius teismų bendruomenės atlyginimams, pašto išlaidoms ir kt.). Rezoliucijoje Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Prezidentas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybė paraginti „susitelkti ir artimiausiu metu bendromis pastangomis išspręsti nepakankamo ir neadekvataus teismų sistemos finansavimo klausimą, kad būtų užtikrintas tinkamas teismų funkcijų vykdymas ir deramas einamoms pareigoms teisėjų ir teismuose dirbančių asmenų darbo užmokestis; pasirašyti nacionalinį valdžių susitarimą, skirtą Lietuvos teisingumo sistemos finansavimo ir vystymosi problemoms spręsti; teismų darbo organizavimą, valstybės biudžeto formavimą reglamentuojančiuose įstatymuose įtvirtinti europinius standartus atitinkantį teismų sistemos finansavimo modelį“;



pristatytos Teisėjų tarybos ir Teisėjų garbės teismo ataskaitos.

## 4.2. Teisėjų taryba

Teisėjų taryba yra vykdomoji teismų savivaldos institucija, užtikrinanti teismų ir teisėjų nepriklausomumą.

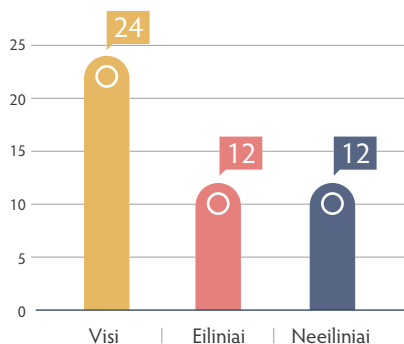
2022 m. Teisėjų taryboje svarstyti klausimai apėmė visas Teismų įstatymo jos kompetencijai priskirtas sritis: teisėjų korpuso formavimo, teismų ir teismų savivaldos administracinės veiklos, teismų investicijų ir biudžeto, informacinių technologijų, teisės aktų aprobavimo, patvirtinimo, pakeitimo, darbo grupių, komisijų sudarymo ir jų narių keitimo, tarptautinių santykių plėtros, ryšių su visuomene ir žinias-klaida ir kt.

2022 m. keitėsi Teisėjų tarybos sudėtis:

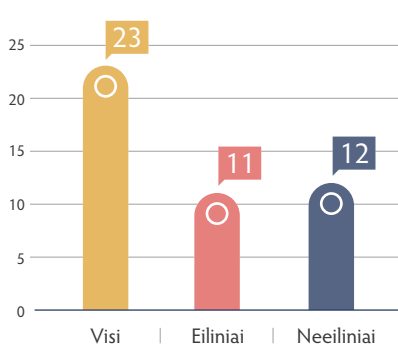
- Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas Gintaras Kryževičius (ex officio) Teisėjų tarybos nario pareigas ėjo **iki 2022 m. balandžio 28 d.**;
- **nuo 2022 m. balandžio 29 d.** Teisėjų tarybos nario pareigas ėjo (ex officio) Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko pavaduotoja, l. e. pirmininko pareigas Skirgailė Žalimienė, vėliau (nuo 2022 m. liepos 26 d.) paskirta šio teismo pirmininke.
- Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjas Alenas Piesliakas **2022 m. rugsėjo 15 d.** atsistatydino iš Teisėjų tarybos nario pareigų.
- **2022m. rugsėjo 16 d.** Visuotiniame teisėjų susirinkime, siekiant užtikrinti tinkamą visų teismų atstovavimą Teisėjų taryboje, įvyko Lietuvos apeliacinio teismo atstovo rinkimai: Teisėjų tarybos nariu vienbalsiai išrinktas Lietuvos apeliacinio teismo teisėjas Ernestas Rimšelis.
- **nuo 2022 m. lapkričio 14 d.** Teisėjų tarybos nare tapo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkė, l. e. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko pareigas (ex officio) Gabrielė Juodkaitė-Granskienė.

### Teisėjų tarybos posėdžiai

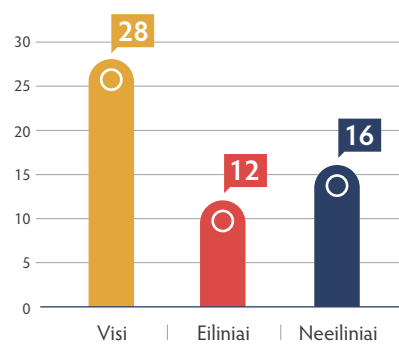
2020 m.



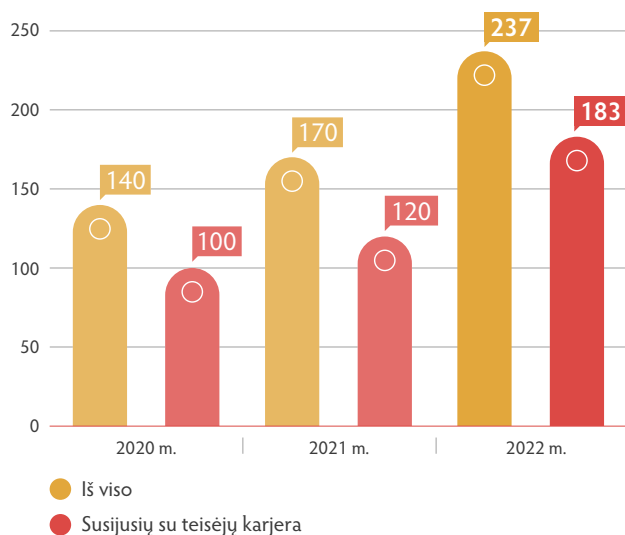
2021 m.



2022 m.



## Teisėjų tarybos nutarimai:



2022 metais priimti 237 nutarimai, iš jų 183 nutarimai dėl patarimo Respublikos Prezidentui dėl teisėjų skyrimo, paaukštinimo, perkėlimo ar atleidimo iš pareigų; iš jų 2 – dėl atleidimo savo poelgiu pažėminus teisėjo vardą (2021 m. – 3, 2020 m. – 2); 8 – dėl atleidimo savo noru (2021 m. – 9, 2020 m. – 7); 1 – dėl sveikatos būklės.



Sausio 14 d. įvyko pirmoji Teisėjų tarybos posėdžio tiesioginė transliacija Lietuvos teismų svetainėje [www.teismai.lt](http://www.teismai.lt).

Nuo sausio 1 dienos, įsigaliojus Teisėjų tarybos darbo reglamento pakeitimams, vieši Teisėjų tarybos posėdžiai, išskyrus vykstančius elektroniniu būdu, tiesiogiai transliuojami internetu. Šie Teisėjų tarybos darbo reglamento pakeitimai buvo inicijuoti siekiant įgyvendinti ilgalaikes tvaraus teismų autoriteto formavimo ir pasitikėjimo teismais stiprinimo priemones, numatytas Teisėjų tarybos 2021–2024 metų strateginėse veiklos kryptyse.

## Svarbiausia Teisėjų tarybos veikla, kuria siekta pagerinti teisingumo vykdymo Lietuvoje sąlygas:

- Teisėjų taryba 2022 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 13P-46-(7.1.2.) patvirtino naują **šakinį Lietuvos teismų sistemos korupcijos prevencijos veiksmų planą** 2022–2025 metams ir jo įgyvendinimo priemonių planą 2022–2023 metams, kuris pakeitė prieš tai galiojusius korupcijos prevencijos Lietuvos teismuose planavimo ir valdymo dokumentus.
- Teisėjų taryba, atsižvelgdama į LVAT informaciją dėl susiklosčiusios situacijos teisme: dėl užsieniečių antplūdžio stipriai padidėjusio darbo krūvio – didelio užsieniečių teisinės padėties bei prieglobsčio bylų skaičiaus – sunku užtikrinti tinkamą teismo funkcionavimą, konstatavo poreikį trims mėnesiams perkelti LAT ir LAPT teisėjus į LVAT, kad būtų užtikrintas tinkamas pastarojo teismo funkcionavimas.

vimas. Lietuvos Respublikos Seimas **trijų mėnesių laikotarpiui 3 Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjus ir 2 Lietuvos apeliacinio teismo teisėjus laikinai perkėlė į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą.**

- Balandžio 7 d. Teisėjų tarybos narė, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėja **Dalia Vasarienė deleguota į Europos teismų tarybų tinklo Vykdomąją valdybą.** Pagal Europos teismų tarybų tinklo įstatus Valdyba yra atsakinga už tinklo veiklos programos įgyvendinimą, nuolatinio biuro veikimo užtikrinimą; eilinių ar neeilinių Generalinės asamblėjos susirinkimų sušaukimą bei rengimą; siūlymų Generalinei asamblėjai dėl pareiškimų ir politinių pozicijų formulavimą ir teikimą ir kt. Europos teismų tarybų tinklo Valdybos nariai taip pat yra atsakingi už Europos teismų tarybų tinklo vykdomų projektų koordinavimą.

Birželio mėnesį Atėnuose vykusioje Europos teismų tarybų tinklo Generalinėje asamblėjoje D. Vasarienė buvo **išrinkta Europos teismų tarybų tinklo prezidente.**

- Balandžio 12 d. Teisėjų tarybos nariai pritarė siūlymui į Ministro Pirmininko sudaromą darbo grupę, organizuojančią pretendentų į Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjų atranką, **deleguoti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėją, Teisėjų tarybos pirmininkę Sigitą Rudėnaitę.**
- Teisėjų taryba, įgyvendindama 2021–2024 m. strateginę veiklos kryptį – didinti teismų veiklos efektyvumą – kreipėsi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministeriją su siūlymu pasinaudoti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 432<sup>1</sup> straipsnio 2 dalyje įtvirtinta galimybe teisingumo ministrai, suderinus su Teisėjų taryba, nustatyti, jog bylas pagal pareiškimus dėl teismo įsakymo išdavimo, kurie paduodami elektroninių ryšių priemonėmis, nagrinėja vienas ar keli konkretūs apylinkės teismai, ir bylas pagal pareiškimus dėl teismo įsakymo išdavimo perduoti nagrinėti apylinkių teismams, kuriuose nustatytas mažesnis darbo krūvis. Siekdama užtikrinti šių bylų proceso operatyvumą, taip pat sudaryti sąlygas spartesniam kitų bylų nagrinėjimui ir spręsti teismų darbo krūvio problemas, balandžio 29 d. **Teisėjų taryba patvirtino detalią tokių pareiškimų paskirstymo teismams tvarką.** Įgyvendinant šiame dokumente numatytas nuostatas, sukurti atitinkami Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalo e.teismas.lt ir LITEKO funkcionalumai.
- Rugsėjo 30 d. Klaipėdos apygardos teisme įvyko **išvažiuojamasis Teisėjų tarybos posėdis.** Po jo Teisėjų tarybos nariai susitiko su Klaipėdos apygardos ir Klaipėdos apylinkės teismų teisėjų bendruomene. Teisėjų tarybos nariai pristatė parengtą naujos redakcijos Teisėjų atlyginimo įstatymo projektą. Teisėjų tarybos nariai pristatė esminius šio įstatymo projekto pokyčius, kurie naujai reglamentuos visų teisėjų atlyginimo dydžius ir jų darbo apmokėjimo sąlygas.
- 2022 m. spalio 28 d. Teisėjų tarybos nariai susitiko su Lietuvos verslo konfederacijos, Lietuvos Respublikos Prezidentūros, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Teisingumo ministerijos atstovais. Šio susitikimo iniciatyva kilo Lietuvos verslo konfederacijai. Didžiausia verslą vienijanti organizacija ir jos nariai išreiškė verslo bendruomenės nuogaštavimus dėl neadekvataus teismų finansavimo, jau keliančio grėsmę verslui. Ilgi teisminiai ginčai mažina Lietuvos ekonomikos augimą bei investicijas šalyje, dėl mažų atlyginimų teismus palieka teisėjai. Susitikime buvo **pasidalinta įžvalgomis apie galimas teisėkūros iniciatyvas, kuriomis būtų siekiama supaprastinti ir paspartinti teisminius procesus,** tokios iniciatyvos būtų naudingos tiek verslui, tiek gyventojams, pozityvių pokyčių tikintis jau kitais metais, kai įsigalios įstatymų pakeitimai, kuriais atsisakoma teismams nebūdingų funkcijų. Diskusijos dalyviai akcentavo būtinybę sukurti finansavimo modelį, leisiantį užtikrinti efektyvų nepriklausomos teismų sistemos veikimą Lietuvoje.
- Lapkričio 11 d. Teisėjų tarybos posėdyje antrai kadencijos daliai buvo perrinkta Teisėjų tarybos vadovybė. Slaptame balsavime antrai kadencijai Teisėjų tarybos pirmininke išrinkta laikinoji Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkė, Civilinių bylų skyriaus pir-

mininkė Sigita Rudėnaitė, Teisėjų tarybos pirmininkės pavaduotoja – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėja Egidija Tamošiūnienė, sekretoriumi – Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjas Ramūnas Gadliauskas.

- Lapkričio 25 d. Teisėjų tarybos posėdyje patvirtinta **Pavyzdinė smurto ir priekabiavimo prevencijos politika teismuose**. Šios rekomendacijos parengtos įgyvendinant Lietuvos Respublikos darbo kodekso nuostatas, pareigojančias darbdavį, kurio vidutinis darbuotojų skaičius yra didesnis kaip 50, patvirtinti smurto ir priekabiavimo prevencijos politiką bei įprastais darbovietėje būdais ne tik ją paskelbti, tačiau ir imtis priemonių ją įgyvendinti.
- Lapkričio mėnesį buvo aptartas Ukrainos teisėjų kreipimasis į Lietuvos Teisėjų tarybą dėl **pagalbos padėti įsigyti Ukrainos teismų institucijoms ir teisingumo sektoriaus įstaigoms ypač reikalingų elektros generatorių**. Bendradarbiaujant su organizacijos „Stiprūs kartu“ ir Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus inicijuota akcija „Sušildyk Ukrainą“ pirmieji dešimt generatorių Ukrainos teismus pasiekė gruodžio mėnesį, o per visą žiemą į karo niokojamos šalies teismus buvo išgabenta 100 generatorių
- Gruodžio 19 d. Teisėjų tarybos posėdyje buvo pristatyti Teisėjų tarybos iniciatyva atlikto pirmojo **Lietuvos teisėjų ir teismų darbuotojų psichologinės gerovės tyrimo rezultatai**. Pirmojo moksliniais metodais grįsto tyrimo tikslas – įvertinti teisėjų ir teismo darbuotojų psichologinės gerovės būklę bei pateikti rekomendacijas dėl psichologinės būklės gerinimo teismuose. Teisėjų tarybos nariai buvo supažindinti su atlikto tyrimo rezultatais ir rekomendacijomis, kuriomis remiantis būtų galima pagerinti psichologinę būklę teismuose. Tyrimo duomenimis, į klausimus atsakę teisėjai yra labiau patenkinti nei nepatenkinti savo psichologine gerove. Teisėjai labiausiai patenkinti atliekamu darbu, santykiais su kitais teisėjais ir teismo darbuotojais, karjeros galimybėmis, kvalifikacijos kėlimu ir profesiniu tobulėjimu. Atlikto tyrimo duomenimis, teisėjai labiausiai nepatenkinti politikų ir visuomenės požiūriu į teisėjus bei teismus, darbo krūviu, gaunamu atlygiu bei teisėjų ir teismų pristatymu žiniasklaidoje. Tyrimą atlikę mokslininkai pateikė rekomendacijas teikti visuomenei daugiau informacijos apie teigiamus teisėjų poelgius, jų rodomą pagarbą bylos dalyviams, darbuotojų geranoriškumą, o teismų darbuotojai turėtų būti labiau skatinami, mokomi įveikti stresą. Siekiant didinti teisėjų ir teismų darbuotojų psichologinę gerovę pirmiausia reikia atkreipti dėmesį į tuos gerovės dėtmenis, kurie sukelia mažą pasitenkinimą: darbo krūvį, gaunamą atlygį, esamą teismo darbuotojų skaičių ir kt. Tyrimą atlikę mokslininkai siūlo ateityje periodiškai atlikti teisėjų ir teismų darbuotojų psichologinės gerovės stebėseną, ji leistų nustatyti gerovės kismą ir taikomų poveikio priemonių (siekiant ją didinti) efektyvumą.



Gruodžio 19 d. Teisėjų tarybos posėdyje buvo patvirtinta Lietuvos teismų vystymosi vizija 2023–2033 metams. Šiame dokumente apibrėžta, kad Lietuvos teismų misija yra ginti žmogaus teises ir vykdyti teisingumą atvirai, atsakingai, profesionaliai ir sąžiningai, Lietuvos teismų vizija yra patikimas, išmintingas, efektyvus ir autoritetingas teismas – stiprios teisinės valstybės garantas. Lietuvos teismų sistemos ilgalaikėje vystymosi vizijoje nustatytos svarbiausios veiklos kryptys: teismų savarankiškumo ir autoriteto stiprinimas, teismų veiklos procesų ir teikiamų paslaugų kokybės tobulinimas, žmogiškųjų išteklių bei išorinės ir vidinės komunikacijos stiprinimas.

## 4.3. Teisėjų garbės teismas

2022 m. Teisėjų garbės teismas (toliau – TGT) iš viso išnagrinėjo 4 Teisėjų etikos ir drausmės komisijos (toliau – TEDK) iškeltas drausmės bylas ir 1 prašymą dėl teisėjo garbės gynimo (2021 m. išnagrinėjo 2 drausmės bylas, 2020 m. išnagrinėjo 3 drausmės bylas ir 3 prašymus dėl teisėjo garbės gynimo). Trys 2022 m. TGT išnagrinėtų drausmės bylų sprendimai buvo priimti apylinkių teismų teisėjų drausmės bylose, vienas – apygardos administracinio teismo teisėjo byloje (2021 ir 2020 m. visi TGT sprendimai buvo priimti apylinkių teismų teisėjų drausmės bylose). 2022 m. liko neišnagrinėtos 2 TEDK perduotos drausmės bylos ir 1 TGT gautas prašymas dėl teisėjo garbės gynimo, jie bus nagrinėjami 2023 m.

### Teisėjų garbės teismas 2022 m. drausmės bylose priėmė tokius sprendimus:

- 2 drausmės bylos dėl dalies pažeidimų buvo nutrauktos, kitoje dalyje teisėjams skirtos pastabos.
- 1 drausmės byla dėl dalies pažeidimų buvo nutraukta, kitoje dalyje teisėjui skirtas papeikimas.
- 1 drausmės byla dėl dalies pažeidimų buvo nutraukta, kitoje dalyje teisėjui skirtas griežtas papeikimas.

Su prašymu dėl teisėjo garbės gynimo į TGT buvo kreipęsis apygardos administracinio teismo teisėjas (subjektas, tuo metu atlikęs vidinį teismo administravimą), prašyme nurodydamas to paties teismo, kuriame jis dirba, teisėją, pažeidusį jo garbę. Kadangi teisėjas, padavęs prašymą dėl teisėjo garbės gynimo, prašymo atsisakė, TGT sprendimu prašymo dėl teisėjo garbės gynimo nagrinėjimo procesas buvo nutrauktas.

Vienas iš penkių per ataskaitinį laikotarpį priimtų TGT sprendimų buvo apskųstas Lietuvos Aukščiausiajam Teismui. Į LAT su skundu kreipėsi teisėjas, kuriam buvo skirta drausminė nuobauda – pastaba. LAT, išnagrinėjęs teisėjo skundą, 2023 m. sausio 5 d. nutartimi TGT sprendimą iš dalies pakeitė.

## 4.4. Teisėjų etikos ir drausmės komisija

Teisėjų etikos ir drausmės komisija yra teismų savivaldos institucija, sprendžianti drausmės bylų teisėjams iškėlimo klausimus.

2022 m. Teisėjų etikos ir drausmės komisija gavo 204 dokumentus (teikimus, pareiškimus, prašymus, skundus ir kt.), kurių turinį turėjo įvertinti įvairiais Teisėjų etikos kodekse reglamentuojamais teisėjo elgesio aspektais. TEDK posėdyje buvo išnagrinėti 5 teikimai dėl drausmės bylų iškėlimo bei 6 prašymai dėl konsultacijos suteikimo.

TEDK priėmė 5 sprendimus dėl teisėjų drausminės atsakomybės, iš kurių 3 atvejais teisėjams buvo iškelta drausmės byla, 2 atvejais – drausmės byla neiškelta apsiribojant apsvaistymu TEDK.

**173** teikimai nebuvo nagrinėti TEDK posėdyje – pareiškėjams buvo pateikti motyvuoti atsakymai dėl atsisakymo nagrinėti teikimą TEDK posėdyje.

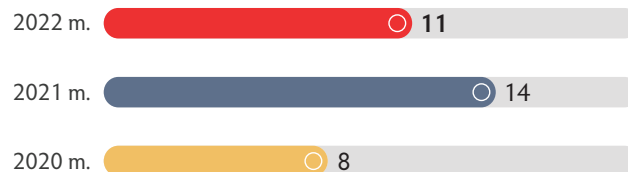
Tai reiškia, kad didžioji dalis gaunamų teikimų nėra nagrinėjami TEDK posėdžiuose, nes juose iš esmės prašoma revizuoti teismų sprendimus ar įvertinti teisėjo procesinius veiksmus teisėtumo ir pagrįstumo aspektais.

Pažymėtina, kad dažnai skundai neatitinka TEDK nuostatuose keliamų reikalavimų – yra nemotyvuoti, deklaratyvaus pobūdžio bei turintys kitų trūkumų (teikiami pakartotinai, tinkamai nepasirašyti, surašyti nevalstybine kalba ir pan.).

### Gauti skundai dėl galimų teisėjų etikos pažeidimų



### TEDK posėdžiuose nagrinėti teikimai, prašymai dėl konsultacijų



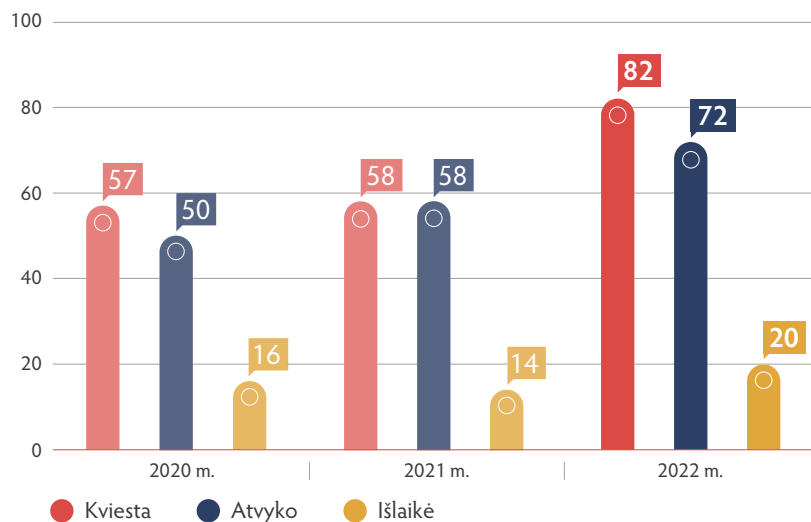
TEDK nuosekliai įgyvendindama prevencinius tikslus bei siekdama kuo efektyvesnės teisėjų profesinės etikos sklaidos teismų naujienlaiškiuose supažindina su teisėjų etikos praktiniais aspektais, o **2022 m. išleido ir naujausią Teisėjų etikos kodekso vadovą**, kuriame supažindinama su Lietuvos teisėjų profesinės etikos aktualijomis, pateikiami tarptautiniai šios srities aspektai, siekiama kuo platesnės etikos sklaidos, kad būtų saugomas ir auginamas aukštų vertybinių standartų etalonas teisėjų bendruomenėje.

## 4.5. Pretendentų į teisėjus egzaminų komisija

2022 m. įvyko 15 Pretendentų į teisėjus egzaminų komisijos posėdžių, surašyti 5 posėdžių protokolai ir 79 nutarimų projektai.

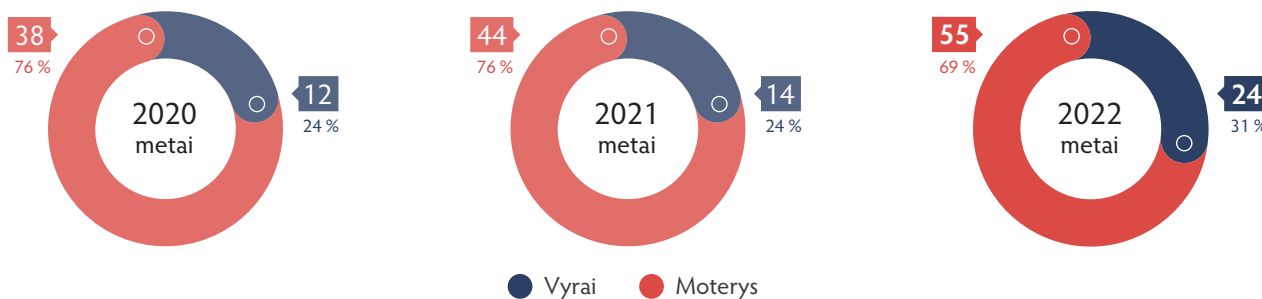
2022 m. įvyko 5 pretendentų į teisėjus egzaminai. Į egzaminą buvo pakviesti 82 asmenys, atvyko – 72. Egzaminą išlaikė 20 asmenų, t. y. 28 % egzaminą laikiusių asmenų.

Į egzaminą kviešti, atvykę ir jį išlaikę asmenys



Kaip ir kasmet, daugumą egzaminą laikančiųjų ir išlaikiusiųjų sudaro moterys.

Egzaminą laikė:



Išlaikiusiu egzaminą asmeniu laikomas pretendentas, iš visų egzaminu užduočių surinkęs ne mažiau kaip 7 balus. Iš egzaminą laikančių asmenų išsiskiria teisėjų padėjėjai. Dauguma jų motyvuoti, egzaminą laiko gerai jam pasirengę ir beveik visi jį išlaiko iš pirmo karto.

### Egzaminą išlaikiusių teisėjų padėjėjų:

**15 iš 20**

2022 m.



**13 iš 14**

2021 m.



**13 iš 16**

2020 m.



## 4.6. Pretendentų į teisėjus atrankos komisija

Pagal Teismų įstatymo 55 straipsnio 7 dalį, pretendentų į laisvas arba atsilaisvinsiančias apylinkės teismo teisėjų vietas asmenines būdo ir pažintines savybes vertina Atrankos komisija. Vertinant asmenines būdo ir pažintines savybes, asmens kompetencijas, atskleidžiančias asmens pasirengimą būti teisėju, pasitelkiami ekspertai. Ekspertai pasitelkiami ir asmens kompetencijų vertinimas atliekamas Teisėjų tarybos nustatyta tvarka.



2022 m. buvo surengtas **31** Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos posėdis, įvertinta **290** pretendentų, iš jų **280** atvyko į posėdį, o **10** įvertinti jiems nedalyvaujant.

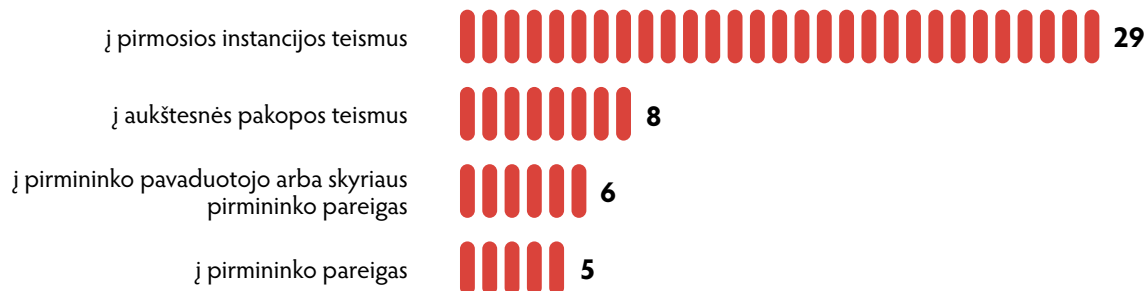


2022 m. Komisija įvykdė **48** atrankas, į pokalbį pakvietė **313** pretendentų (įvertino 290, nes 23 pateikė prašymus jų nevertinti), paskelbė **48** išvadas, kuriose tinkamiausiais pripažino **185** pretendentus.

Iš viso 2022 m. Pretendentų į teisėjus atrankos komisija (PTAK) pripažino 185 pretendentus kaip tinkamiausius į atitinkamas pareigas, o Lietuvos Respublikos Prezidentas į atitinkamas pareigas paskyrė 50 (visi buvo iš tinkamiausiais PTAK pripažintų pretendentų). **Buvo vykdomos atrankos į 65 laisvas vietas.**

Lietuvos Respublikos Prezidentas 2022 metais į apylinkių teismų teisėjus paskyrė 20 naujų asmenų iš PTAK tinkamiausiais pripažintų, taip pat perkėlė 9 teisėjus į kitą tos pačios jurisdikcijos apylinkės teismą.

### 2022 m. įvykdytos atrankos:



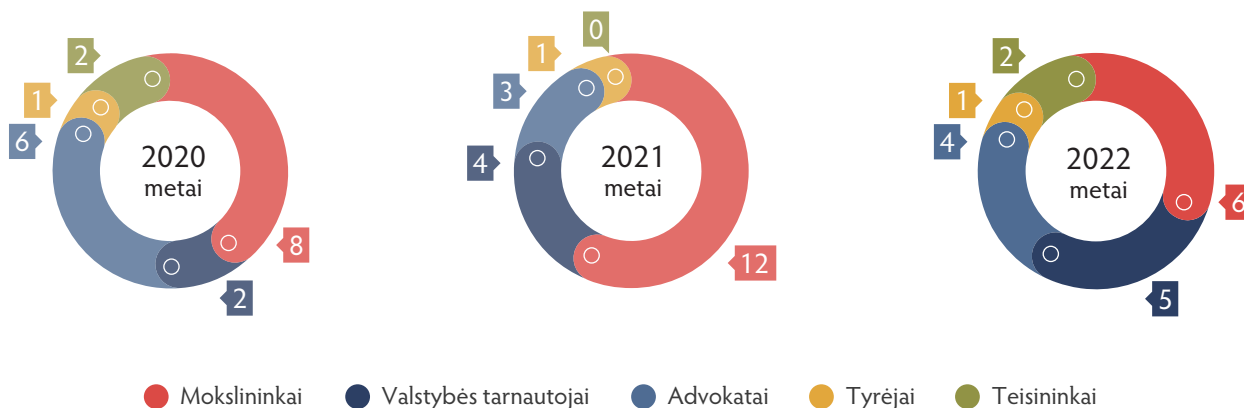
Pažymėtina, kad 2022 m. įvyko reikšmingi teisinio reguliavimo pokyčiai organizuojant ir vykdant teisėjų atrankos procedūras. Sukurta teisėjo asmeninių ir dalykinių kompetencijų vertinimo sistema – pretendentų į teisėjus bei teisėjų, siekiančių karjeros, tarp jų ir vadovų, dalykines ir vadovavimo kompetencijas vertina nepriklausomi ekspertai.

Taip pat parengta ir Teisėjų tarybos patvirtinta kompetencijų vertinimo tvarka bei kiti šį procesą reguliuojantys teisės aktai:

- Pretendentų į laisvas arba atsilaisvinančias apylinkės teismo teisėjų vietas bei teisėjų karjeros siekiančių asmenų asmeninių kompetencijų vertinimo organizavimo ir koordinavimo Nacionalinėje teismų administracijoje (toliau – ir NTA) tvarkos aprašas, patvirtintas Nacionalinės teismų administracijos direktoriaus 2022 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. 6P-35-(1.1.E);
- Pretendentų į teisėjus atrankos kriterijų, Teisėjų karjeros siekiančių asmenų vertinimo kriterijų ir asmeninių kompetencijų vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Teisėjų tarybos 2022 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 13P-32-(7.1.2);
- Ekspertų pasitelkimo pretendentų į laisvas arba atsilaisvinančias apylinkės teismo teisėjų vietas bei teisėjų karjeros siekiančių asmenų asmeninių būdo ir pažintinių savybių ir asmeninių kompetencijų įvertinimui tvarkos aprašas, patvirtintas Teisėjų tarybos 2022 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 13P-33-(7.1.2). 2).

2022 m. buvo įvertintos **67** pretendentų bei teisėjų, siekiančių karjeros, asmeninės, dalykinės bei vadovavimo kompetencijos (iš jų **21** pretendentu į vadovus vadovavimo kompetencijos).

Atrankose dalyvavo 18 pretendentų, dirbančių ne teismų sistemoje:

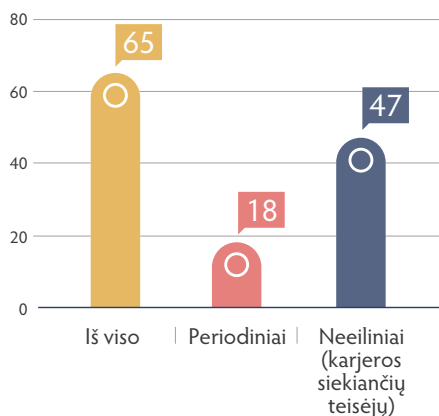


## 4.7. Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija

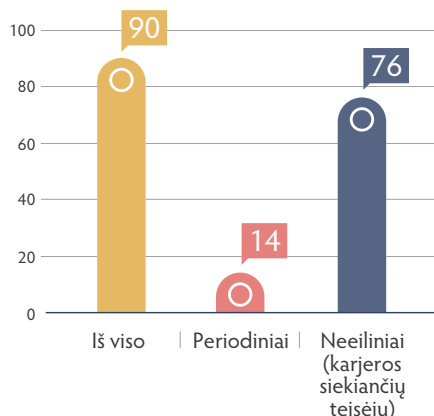
2022 m. NTVVK surengė 20 posėdžių, kurių metu buvo įvertinta 133 teisėjų veikla (2021 m. – 90, 2020 m. – 65). Buvo atliktas 56 teisėjų neeilinis veiklos vertinimas (karjeros siekiančių teisėjų), likusių 77 teisėjų – periodinis veiklos vertinimas (2021 m. periodinių vertinimų – 14, neeilinių – 76; 2020 m. periodinių vertinimų – 18, neeilinių – 47). Atlikti 2 teisėjų pakartotiniai vertinimai (Teisėjų tarybai išnagrinėjus jų skundus ir panaikinus tam tikras veiklos vertinimo išvadų dalis).

### NTVKK teisėjų veiklos vertinimai:

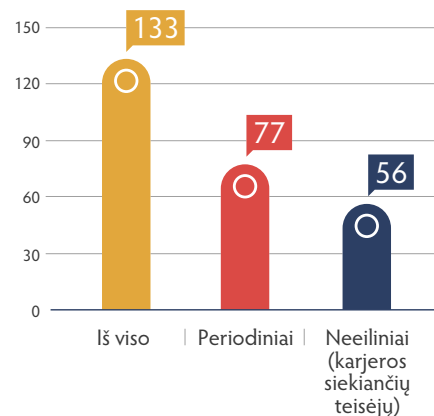
2020 m.



2021 m.



2022 m.



2022 m. nebuvo gauta kompetentingų subjektų teikimų dėl neeilinio teisėjų veiklos vertinimo, susijusio su teisėjo veiklos trūkumais (2021 ir 2020 m. taip pat nebuvo gauta).

2022 m. bendra NTVVK posėdžių trukmė buvo apytiksliai 52 val. 50 min. Vieno teisėjo veiklos vertinimui (neįskaitant pasirėngimo laiko) 2022 m. vidutiniškai buvo skirta apie 25 min. (2021 m. – apie 30 min.; 2020 m. – apie 20 min.).

NTVVK, vertindama teisėjų profesinę veiklą ir asmenines savybes, fiksavo atvejus, kai teisėjai ne visuomet savo pareigas atliko nepriekaištingai, laiku, profesionaliai ir dalykiškai, vertino teisėjų priimamų procesinių sprendimų kokybę, proceso operatyvumo principo užtikrinimą teisėjų veikloje, teisėjų dalyvavimą kvalifikacijos kėlimo procese ir kt. NTVVK, esant poreikiui, išvadose nurodydavo ir tas veiklos sritis, kuriose teisėjai turėtu imtis priemonių veiklos trūkumams pašalinti.

40 teisėjų veikla buvo įvertinta „puikiai“, 85 – „labai gerai“, 6 – „gerai“ (1 rezultatas po pakartotinio veiklos vertinimo), 2 – „patenkinamai“, pateiktos ir veiklos gerinimo rekomendacijos (1 rezultatas po pakartotinio veiklos vertinimo), 1 – „nepatenkinamai“ (teisėjo veikla vėliau buvo vertinama pakartotinai).

Nustačiusi poreikį sudaryti prielaidas išsamiau ir objektyviau vertinti teisėjo jurisdikcinę ir nejurisdikcinę veiklą, efektyvinti NTVVK veiklą, įteisinti pažymą apie teisėjų veiklos statistinius duomenis, Teisėjų taryba 2022 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. 13P-231-(7.1.2.) pakeitė Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Teisėjų tarybos 2014 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 13P-135-(7.1.2). Nutarimas įsigaliojo 2023 m. sausio 1 d.

2022 m. spalio 20 d. Teisėjų taryba gavo teisėjo skundą dėl Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos 2022 m. spalio 11 d. išvados. Teisėjų taryba 2022 m. lapkričio 25 d. protokoliniu nutarimu išvados dalį „Teisėjo darbo krūvis“ ir dalį dėl teisėjo bendro profesinės veiklos (teisinio darbo kokybės) įvertinimo ir laipsnio nustatymo panaikino; kitose dalyse išvadą paliko galioti.

## 4.8. Teismų sistemos apdovanojimų komisija

2022 m. keitėsi Teismų sistemos apdovanojimų komisijos (toliau – Komisija) sudėtis, 2022 m. rugpjūčio 11 d. sulaukusi pensinio amžiaus iš teisėjo pareigų atleista Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėja Vaida Urmonaitė–Maculevičienė, kuri ėjo Komisijos pirmininko pareigas. Vietoje jos 2022 m. rugpjūčio 26 d. Komisijos nariu paskirtas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjas Ričardas Piličiauskas. 2022 m. rugsėjo 13 d. Komisijos narė Jūratė Jakubonienė pateikė prašymą dėl atstatydinimo iš Komisijos nario pareigų. 2022 m. rugsėjo 30 d. Komisiją papildė Klaipėdos apygardos teismo teisėjas Aurimas Brazdeikis bei Lietuvos apeliacinio teismo teisėjas Gintaras Pečiulis, Gintaras Pečiulis buvo paskirtas Komisijos pirmininku.

Komisiją sudaro 13 narių – aštuoni teisėjai, kurių kandidatūras turi teisę siūlyti atitinkamų teismų ir teisėjų profesinių organizacijų atstovai. Du Komisijos nariai skiriami iš teismų sistemos darbuotojų – jų kandidatūras turi teisę siūlyti Nacionalinė teismų administracija ir teismai. Kiti du Komisijos nariai skiriami iš visuomenės atstovų. Jų kandidatūras turi teisę siūlyti Lietuvos Respublikos piliečiai ir visuomeninės organizacijos bei valstybės institucijos. Skiriant Komisijos narius ne teisėjus, vienas Komisijos narys skiriamas Teisėjų padėjėjų asociacijos siūlymu.

- 2022 m. vyko vienas Komisijos posėdis (2021 m. – taip pat 1).
- Komisijai buvo pateikti siūlymai apdovanoti **aštuonis** asmenis, iš jų **tris** – 1-ojo laipsnio pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus teismų sistemai“, **du** – 2-ojo laipsnio pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus teismų sistemai“, **du** – Teismų sistemos garbės ženklu.
- Vienas teikimas paliktas nenagrinėtas, kadangi jis neatitiko Teismų sistemos apdovanojimų tvarkos aprašo 7 ir 8 punktų reikalavimų.
- Dar dėl vieno teikimo buvo pateiktas prašymas jo nesvarstyti. Prašymas buvo patenkintas.
- Atsižvelgdama į Komisijos narių siūlymą parinkti aukštesnę apdovanojimo rūšį, dėl vieno siūlymo Komisija priėmė išvadą vietoje siūlymo skirti 2-ojo laipsnio pasižymėjimo ženklą „Už nuopelnus teismų sistemai“ parinkti kitą apdovanojimo rūšį, t. y. kreiptis patarimo į Teisėjų tarybą dėl apdovanojimo 1-ojo laipsnio pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus teismų sistemai“.
- Atsižvelgdama į Komisijos narių siūlymą parinkti aukštesnę apdovanojimo rūšį, dėl vieno siūlymo Komisija priėmė išvadą vietoje siūlymo apdovanoti Teismų sistemos garbės ženklu parinkti kitą apdovanojimo rūšį, t. y. kreiptis patarimo į Teisėjų tarybą dėl apdovanojimo 2-ojo laipsnio pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus teismų sistemai“.
- Atsižvelgdama į Komisijos narių siūlymą parinkti kitą apdovanojimo rūšį, vietoje pasiūlyto 1-ojo laipsnio pasižymėjimo ženklo „Už nuopelnus teismų sistemai“ Komisija priėmė išvadą kreiptis patarimo į Teisėjų tarybą dėl apdovanojimo Teismų sistemos garbės ženklu.
- Komisija taip pat nutarė nepritarti siūlymui dėl apdovanojimo Teismų sistemos garbės ženklu. Iš viso Komisija kreipėsi į Teisėjų tarybą patarimo dėl **dviejų asmenų** apdovanojimų 1-ojo laipsnio pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus teismų sistemai“, **dviejų** – dėl 2-ojo laipsnio pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus teismų sistemai“; **vieno** – Teismų sistemos garbės ženklu.

# Rūpinimasis bylininkų ir teismų lankytojų savijauta teisme

---

5.1. Teismo psichologai

5.2. Teismo savanoriai

05 »»

## 5.1. Teismo psichologai

Lietuvos teismuose dirbančių psichologų komanda, kasmet nuosekliai didėjusi, 2022 m. pabaigoje sumažėjo iki 14 profesionalių specialistų, padedančių užtikrinti visų teismo procese dalyvaujančių vaikų emocinį saugumą atliekant apklausas (2021 m. teismuose dirbo 17, 2020 m. – 16 teismo psichologų). Pažymėtina, kad nors į atsilaisvinusias teismo psichologų vietas buvo skelbiami konkursai, tačiau daugeliu atvejų jie nebuvo sėkmingi. Taigi, ieškant išeičių ir norint užtikrinti tinkamą nepilnamečių asmenų teisių apsaugą procese, viename teisme dirbantys psichologai buvo priimti į pareigas ir kitame teisme.

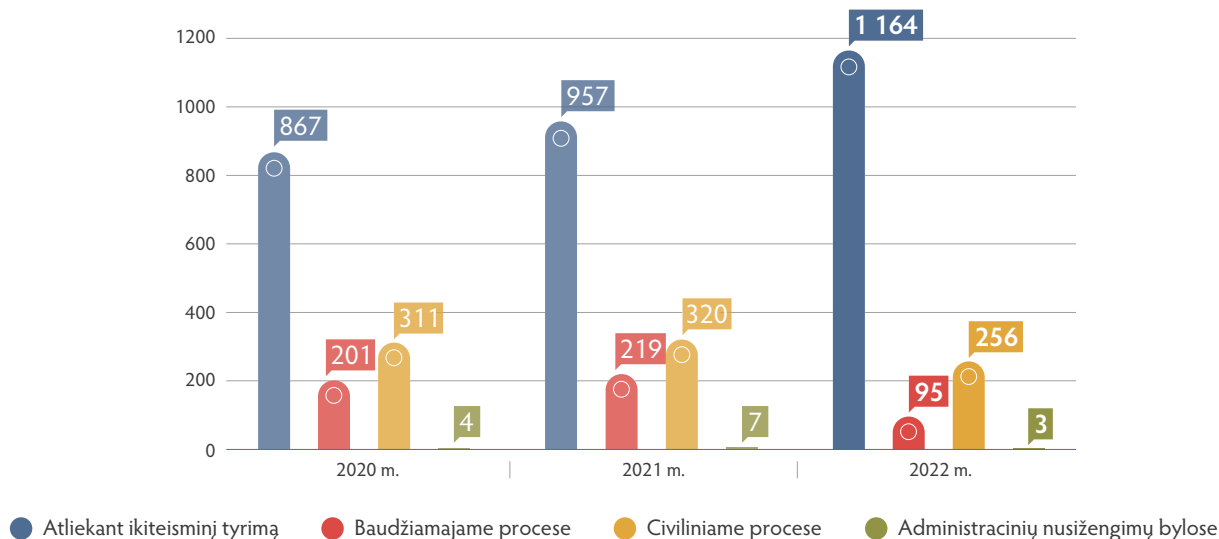
Teismo psichologo pareigybė 2022 m. buvo užimta šiuose teismuose:

- Kauno apygardos teisme
- Klaipėdos apygardos teisme
- Šiaulių apygardos teisme
- Panevėžio apygardos teisme
- Vilniaus miesto apylinkės teisme (2 teismo psichologai)
- Kauno apylinkės teisme
- Klaipėdos apylinkės teisme
- Šiaulių apylinkės teisme
- Panevėžio apylinkės teisme
- Alytaus apylinkės teisme
- Marijampolės apylinkės teisme
- Telsių apylinkės teisme
- Plungės apylinkės teisme
- Tauragės apylinkės teisme

Teismo psichologai padeda tinkamai įgyvendinti nepilnamečių procesinių teisių ir garantijų užtikrinimą teismuose, remdamiesi savo žiniomis, padeda apklausti nepilnamečių, atsižvelgdami į jo socialinę ir psichologinę brandą.

Psichologo, turinčio reikalingų profesinių žinių, dalyvavimas gali padėti maksimaliai apsaugoti vaiko interesus, padėti pareigūnams tinkamai surinkti įrodymus, teismui priimti teisingą ir vaiko interesus užtikrinantį teismo sprendimą, eliminuojant veiksnius, galinčius turėti neigiamą psichologinį poveikį vaikui.

## Psichologų atliktos apklausos



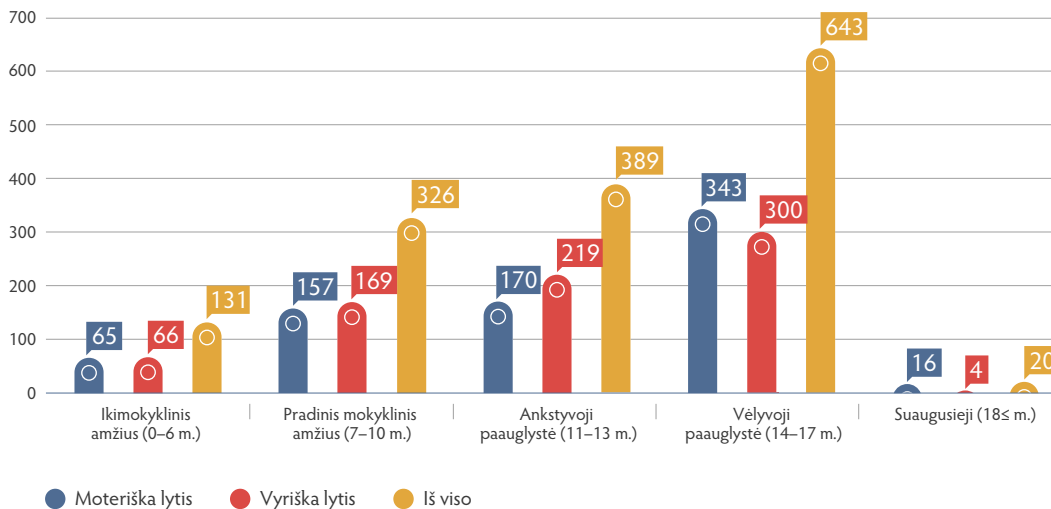
Be šios savo svarbiausios ir reikšmingiausios veiklos, teismo psichologai taip pat teikė išvadas raštu ir žodžiu, atliko įvairius pokalbius, suteikė konsultacijas ir kt.: 23 kartus ikiteisminiame tyrime (2021 m. – 17), 11 kartų baudžiamajame procese (2021 m. – 14), 73 kartus civiliniame procese (2021 m. – 94).

Taigi 2022 m. teismo psichologai atliko iš esmės panašų veiksmų skaičių ikiteisminiame tyrime ar teisiniuose procesuose, kuriuose dalyvavo nepilnamečiai ir kiti pažeidžiami asmenys, – 1 625 veiksmus (2021 m. buvo atlikti 1 628 veiksmai). Šie veiksmai atlikti 1 094 skirtingose ikiteisminio tyrimo, baudžiamosiose, civilinėse, administracinių nusižengimų bylose (2021 m. – 1 068 bylose).

Skirtinguose teisiniuose procesuose, į kuriuos buvo įtraukti psichologai, dalyvavo 1 531 asmuo (2021 m. – 1 463 asmenys). Kai kuriose bylose buvo dirbama daugiau nei su vienu proceso dalyviu, kai kurie asmenys dalyvavo keliuose skirtingo tipo procesuose (pavyzdžiui, ikiteisminiame tyrime ir baudžiamosios bylos nagrinėjime teisme), taigi psichologai dirbo su 1 509 unikaliais teismo procesų dalyviais (2021 m. – 1 437).

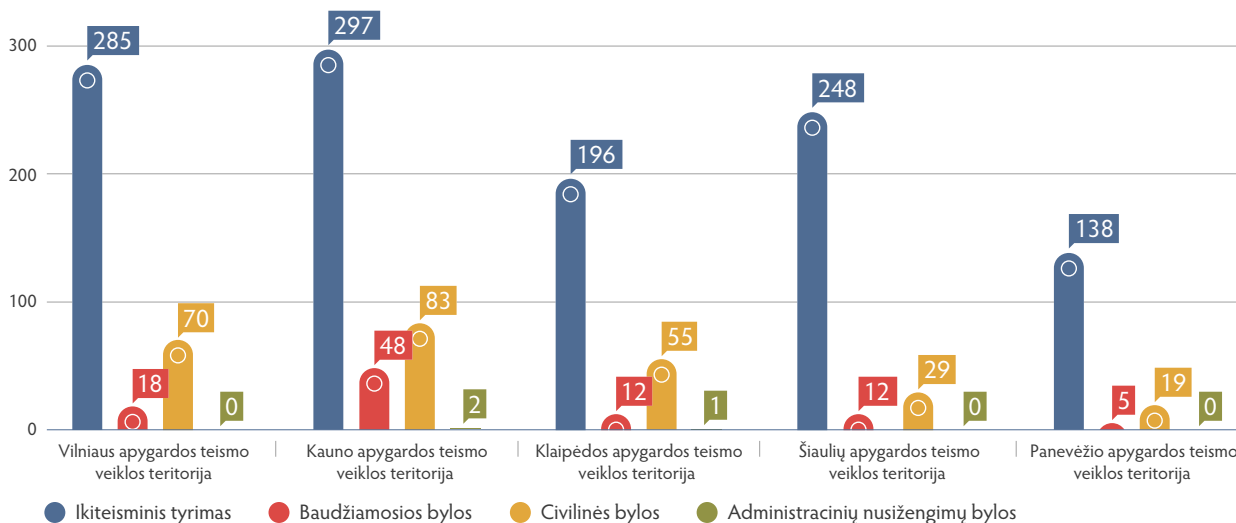
Visiems veiksams atlikti teismo psichologai sugaišo apie 2 540 val. (2021 m. – 2 346 val.), o vidutinis laikas, tenkantis kiekvienam psichologui dalyvaujant ikiteisminiame tyrime ir teisiniuose procesuose per visus metus, – apie 170 val. (2021 m. – 138 val.).

## Unikalių teismo procesų dalyvių, su kuriais dirbo teismų psichologai, pasiskirstymas pagal lytį ir amžiaus grupes:



Pažymėtina, kad teismų psichologai dirbo su 170 įvairių procesų dalyviais, turinčiais specialiųjų poreikių. Šie asmenys sudarė 11,3 % visų dalyvių, iš jų didžioji dauguma (83,5 %) buvo baudžiamojo proceso dalyviai (2021 m. tokių asmenų skaičius sudarė apie 10,6 %).

## 2022 m. teismo psichologų vykdytų apklausų skaičius pagal apygardų teismų veiklos teritorijas:



Nors bendras teismo psichologų 2022 m. atliktų veiksmų skaičius išlieka panašus, itin žymiai padidėjo apklausų atliekant ikiteisminį tyrimą skaičius (2022 m. – 1 164, 2021 m. – 957, 2020 m. – 867) ir reikšmingai sumažėjo apklausų skaičius baudžiamajame procese (2022 m. – 95, 2021 m. – 219, 2020 m. – 201). Šis pokytis vertintinas teigiamai nepilnamečių teisių užtikrinimo aspektu, kadangi ikiteisminio tyrimo metu ikiteisminio tyrimo teisėjo atlikta nepilnamečio apklausa leidžia išvengti pakartotinės nepilnamečio apklausos teismo nagrinėjimo metu (BPK 276 straipsnio 2 dalies nuostatos leidžia teisiamojo posėdžio metu balsu perskaityti ir vadovautis tik ikiteisminio tyrimo teisėjui nepilnamečio duotais parodymais) ir taip apsaugoti nuo neigiamo teismo proceso poveikio, galimos antrinės viktimizacijos.

2022 m. toliau buvo tęsiamas bendradarbiavimas su ilgametę profesinę patirtį turinčiomis Vilniaus universiteto Psichologijos instituto mokslų daktarėmis – docente Neringa Grigutyte ir profesore Ilona Laurinaityte, kuriojančiomis teismo psichologų veiklą. 2022 m. suorganizuoti 6 teismo psichologų susitikimai kasdienėje veikloje kylantiems iššūkiams aptarti, pasidalinti gerąja praktika. Itin svarbu tai, kad dalis šių susitikimų laiko yra skiriama teismo psichologų profesinės veiklos priežiūrai (supervizijoms), analizuojama teismo psichologų veikla kognityviniu ir emociniu lygmeniu bei ugdomos teismo psichologų kompetencijos ir profesinis pasitikėjimas, rengiamos išsamios diskusijos ir refleksijos.

Teisėjų taryba 2022 m. birželio 29 d. protokoliniu nutarimu patvirtino **Rekomendacijas dėl teismo psichologų veiklos organizavimo**, kuriomis siekiama vienodinti teismo psichologų darbo organizavimo principus ir tvarką (siekiant kokybiško ir tinkamo funkcijų atlikimo), aiškiau apibrėžti teismo psichologų pareigybės paskirtį, tikslus ir funkcijas, ypač atsižvelgiant apylinkių ir apygardų teismuose dirbančių teismo psichologų funkcijas, pateikti rekomendacijas dėl tam tikrų pavadinimų aspektų, apibrėžti kvalifikacijos kėlimo principus ir kt. Tikimasi, kad Rekomendacijos kartu su kuratorių doc. dr. Neringos Grigutytės ir prof. dr. Ilonos Laurinaitytės parengtu Teismo psichologo gerosios praktikos vadovu leis sklandžiau organizuoti ir atlikti nepilnamečių apklausas, padės formuoti bendrai apklausų praktikai Lietuvos teismuose.

Be jau paminėtų veiklų, teismo psichologai toliau tęsė iniciatyvas dėl emocinės gerovės teismuose stiprinimo – organizavo mokymus teismų darbuotojams, sukūrė mokomuosius filmukus apie laimę, konsultavo kolegas, rengė informacinius pranešimus teismų darbuotojams, padėjo teismų administracijai atliekant psichologinio mikroklimato tyrimus.

2022 m. taip pat dalyvauta Generalinės prokuratūros vykdomo projekto „Kartu galime apsaugoti ir padėti“ tarpinstituciniuose susitikimuose, per kuriuos aptarti iššūkiai baudžiamajame procese, kuriame nukentėjusieji ir liudytojai yra vaikai, teiktos ekspertinės nuomonės, pastabos dėl parengto leidinio, skirto esminiems praktiniams veiksmingos vaiko teisių apsaugos baudžiamajame procese aspektams susisteminti.

## 5.2. Teismo savanoriai

Pagrindinė teismo savanorių misija – padėti bylininkams ir teismų lankytojams teisme jaustis drąsiau ir saugiau. Šie žmonės turi reikiamų žinių apie teismų sistemą ir teismo procesą, liudytojų ir nukentėjusiųjų teises bei pareigas, gerai pažįsta teismo patalpas, žino, kaip bendrauti su sunkius išgyvenimus patyrusiais žmonėmis ir teikti reikiamą pagalbą teismų lankytojams.

Praeitais metais savanorių tarnybai Lietuvos teismuose sukako 6 metai. Nuo 2021 m. pabaigos savanorius galima sutikti jau net 13-oje Lietuvos teismų:

- Vilniaus miesto apylinkės teisme,
- Vilniaus apygardos administraciniame teisme (esant poreikiui),
- Lietuvos Aukščiausajame Teisme (esant poreikiui),
- Vilniaus apygardos teisme (esant poreikiui),
- Šiaulių apygardos teisme,
- Šiaulių apylinkės teisme,
- Klaipėdos apylinkės teisme,
- Panevėžio apygardos teisme,
- Panevėžio apylinkės teisme,
- Kauno apylinkės teisme,
- Marijampolės apylinkės teismo Marijampolės rūmuose,
- Telšių apylinkės teismo Mažeikių rūmuose,
- Kauno apygardos teisme.



2022 m. paramą teismo lankytojams teikė **50** savanorių:



pagalbos suteikta daugiau kaip  
**400 asmenų**

(2021 m. – 350, 2020 m. – 500);



teismuose savanoriauta daugiau kaip  
**2 000 val.**

(2021m. – 1 000, 2020 m. – 1 500);



suorganizuoti mokymai **23**  
naujiems savanoriams iš visos Lietuvos

(2021 m. – 23, 2020 m. – 35).



Lietuvos teismuose sėkmingai įgyvendinta Savanorystės teismuose viešinimo kampanija (finansuojama projekto „Kokybės, paslaugų ir infrastruktūros tobulinimas Lietuvos teismuose“ lėšomis), kuria buvo siekiama:

- užtikrinti didesnę informacijos sklaidą apie Savanorių tarnybos veiklą ir funkcijas visuomenei;
- didinti Savanorių tarnyboje savanoriaujančių dalyvių skaičių, t. y. pritraukti naujų savanorių.

Kampanijos metu buvo sukurta 18 žinučių socialiniuose tinkluose, 2 straipsniai didžiuosiuose šalies portaluose ir spaudoje, 2 vaizdo klipai, kurie buvo transliuojami viešajame transporte, bei lauko reklama viešojo transporto paviljonuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose. Taip pat sukurtas orientacinis žaidimas, į jį įtraukti Vilniaus ir Kauno miesto teismai. Visos kampanijos metu buvo pritraukti 23 nauji savanoriai.

Savanorių kuratoriai bei teismų savanoriai gegužės mėnesį kėlė kvalifikaciją Teismo savanorių kompetencijos gerinimo mokymuose (finansuojamuose projekto „Kokybės, paslaugų ir infrastruktūros tobulinimas Lietuvos teismuose“ lėšomis). O naujieji savanoriai lapkričio mėnesio pabaigoje turėjo galimybę sudalyvauti kasmet Nacionalinės teismų administracijos rengiamuose įvadiniuose savanorių mokymuose (dalyvavo 15 naujų savanorių).

Plačiau apie projekto „Kokybės, paslaugų ir infrastruktūros tobulinimas Lietuvos teismuose“ veiklas skaitykite skyriuje „Projektai“.

# Teismų informacinių technologijų plėtra

---

6.1. Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalas e.teismas.lt

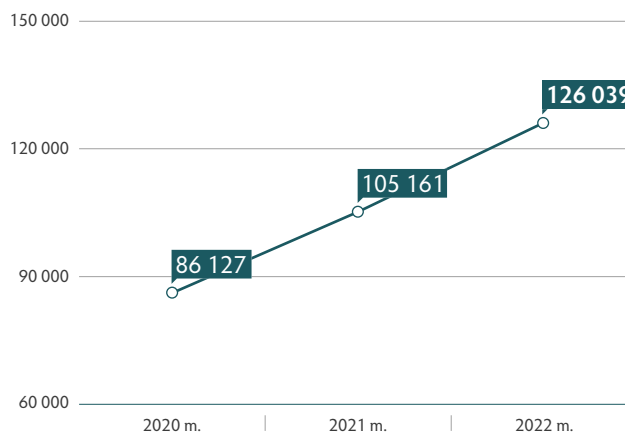
6.2. Nuotoliniai teismo posėdžiai

06 »»

## 6.1. Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalas e.teismas.lt

Per pastaruosius metus išaugęs e.teismas.lt (EPP) vartotojų skaičius 2022 m. ir toliau didėjo – 2022 m. pabaigoje buvo net 126 039 EPP vartotojai (2021 m. – 105 161, 2020 m. – 86 127).

Portalo e.teismas.lt paslaugų vartotojų skaičius



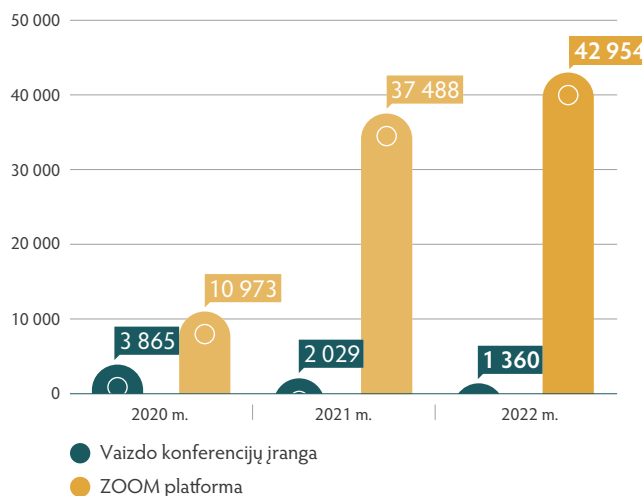
### 2022 m. pabaigoje portalu e.teismas.lt naudojami:

- 2 192 advokatai;
- 1 118 advokato padėjėjų;
- 538 mediatoriai;
- juridinių asmenų paskyrose (iš viso sukurta 14 880 juridinių asmenų prieiga) portale e.teismas.lt 23 981 asmuo įtrauktas kaip juridinių asmenų atstovas;
- 98 210 kitų fizinių asmenų.

## 6.2. Nuotoliniai teismo posėdžiai

2022 m., kaip ir 2021 m., sumažėjo nuotolinių teismo posėdžių, kuriuose buvo naudojama vaizdo konferencijų įranga. 2020 m. įsigijus teismų darbo reikmėms ZOOM platformos licencijų teismo posėdžiai ir darbiniai susitikimai imti organizuoti naudojantis šia platforma. Dėl šios priežasties sumažėjo nuotolinių teismo posėdžių, vykdytų naudojantis teismuose įrengta stacionaria vaizdo konferencijų įranga.

**Nuotoliniai teismo posėdžiai ir darbiniai susitikimai  
Lietuvos teismuose rengti naudojantis:**



### Daugiausia teismo posėdžių ir darbinių susitikimų ZOOM platforma surengė:

- Vilniaus miesto apylinkės teismas – 6 225,
- Kauno apylinkės teismas – 4 735,
- Vilniaus regiono apylinkės teismas – 3 041,
- Vilniaus apygardos teismas – 2 545,
- Šiaulių apylinkės teismas – 2 511.



### Daugiausia teismo posėdžių vaizdo konferencijų įranga surengė:

- Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmai – 186,
- Alytaus apylinkės teismo Alytaus rūmai – 114,
- Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos miesto rūmai – 55,
- Kauno apylinkės teismo Kaišiadorių rūmai – 29,
- Klaipėdos apygardos teismas – 10.

# Mokymai ir tarptautinis bendradarbiavimas

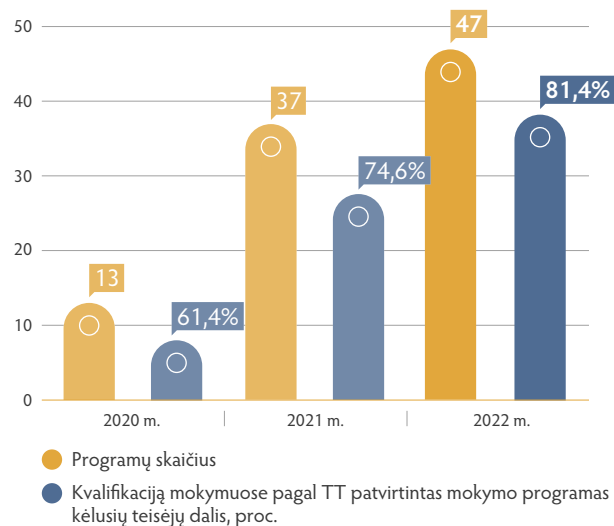
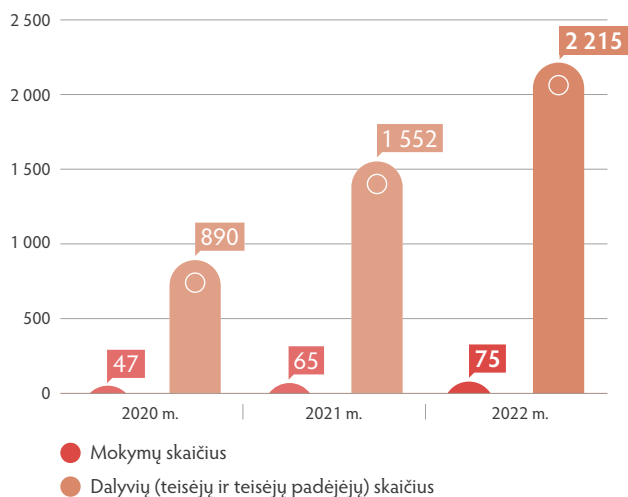
---

07 »»

## Nacionaliniai teisėjų mokymai

2022 m. teisėjams organizuoti 75 seminarai pagal Teisėjų tarybos patvirtintas mokymo programas, juose dalyvavo 2 038 teisėjai. Šiuose renginiuose kvalifikaciją kėlė 81,4 % visų šalies teisėjų.

Pagal Teisėjų tarybos patvirtintas mokymo programas vykę mokymai teisėjams:



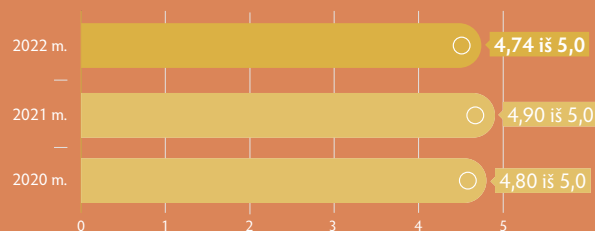
Iš viso 2022 m. 43 seminarai vyko auditorijose, o 32 seminarai – nuotoliniu būdu.

2022 m. tarp populiariausių mokymų galima išskirti šiuos: „Civilinis ieškinys baudžiamojoje byloje“, „Lietuvos Aukščiausiojo Teismo civilinių bylų praktika“, „Finansiniai nusikaltimai“, „Vartojimo kreditai“, „Komandinio darbo svarba ir prasmė teismuose: kaip sukurti ir išlaikyti komandos efektyvumą“, „Streso valdymas ir atsparumo stiprinimas teismuose: kaip atlaikyti iššūkius ir suvaldyti įtampą?“.



- Seminarus teisėjams vedė 55 skirtingi lektoriai.
- Lektorių mokymų vedimas vidutiniškai įvertintas 4,8 balo iš 5 galimų.
- 99,07 % apklausoje dalyvavusių respondentų nurodė, kad seminarai jiems buvo naudingi, o 97,4 % respondentų mokymuose rekomenduotų sudalyvauti savo kolegoms.

### Bendrai veikla organizuojant seminarus įvertinta 4,74 balo iš 5 galimų:



Teisėjai taip pat dalyvavo bendradarbiavimo su kitomis institucijomis pagrindais suorganizuotuose mokymuose. 2022 m. suorganizuoti 2 tokie mokymai, juose dalyvavo 285 dalyviai.

Šie mokymai organizuoti bendradarbiaujant su:

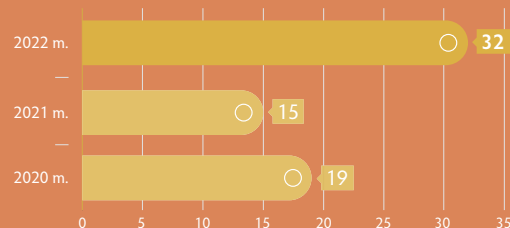
- Valstybės saugumo departamentu
- Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba

## Nacionalinės teismų administracijos mokymo centro veikla



2022 metais Mokymo centre vyko 27 mokymo ir kvalifikacijos kėlimo renginiai teisėjams ir teismų tarnautojams pagal Teisėjų tarybos patvirtintas teisėjų mokymo ir naujai paskirtų apylinkių teismų teisėjų įvadinio mokymo programas bei 5 Nacionalinės teismų administracijos organizuoti renginiai teisėjams ir teismų tarnautojams.

### Mokymo centre vykę mokymai



## Nacionaliniai teismų darbuotojų mokymai

Nuo 2021 m. sausio 1 d. Nacionalinė teismų administracija organizuoja teismų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto, centralizuotą mokymą ir kvalifikacijos kėlimą, išskyrus įstatymuose numatytus atvejus.

2022 m. buvo suorganizuoti 68 (48 – nuotoliniu, 18 – kontaktiniu ir 2 – mišriu būdu) kvalifikacijos kėlimo renginiai. Juose dalyvavo 4 963 teismų darbuotojai, 167 teisėjai. Iš jų 53 renginiai – neformalusis švietimas (mokymai) ir 15 renginių – mokymasis iš kitų asmenų (darbiniai susitikimai / diskusijos), jais siekta pasidalinti gerosiomis praktikomis, aptarti probleminius klausimus ir pan.

### Kvalifikaciją kėlė:



Teismų darbuotojai taip pat buvo kviečiami dalyvauti teisėjams skirtuose mokymuose pagal Teisėjų tarybos patvirtintas mokymo programas. 2022 m. kartu su teisėjais mokymuose dalyvavo 177 teisėjų padėjėjai.

## Tarptautiniai teisėjų ir teismų darbuotojų mokymai ir tarptautinis bendradarbiavimas

Tarptautiniuose mokymuose užsienyje 2022 m. dalyvavo 90 teismų darbuotojų (teisėjų padėjėjai ir kitas pareigas teisme einantys darbuotojai). Pagal Europos teisminio mokymų tinklo (EJTN) programas mokymuose dalyvavo 48 teismų darbuotojai, iš jų pagal mainų programas 8 stažavosi užsienio teismuose bei susipažino su pasirinktos šalies teismų sistemomis, 1 teisėjo padėjėjas stažavosi Europos Žmogaus Teisių Teisme, 1 teisėjo padėjėjas – Europos Sąjungos Pagrindinių teisių agentūroje, 2 teismų darbuotojai – ES institucijose (Europos Komisijos, Europos Parlamento ir kt.). Pagal Europos teisės akademijos (ERA) programas organizuotuose mokymuose dalyvavo 14 teismų darbuotojų. Pagal NTA kartu su Europos viešojo administravimo institutu (EIPA) įgyvendinamą projektą „Protecting Rights – Fundamental Rights and Data Protection in EU Law“ mokymuose dalyvavo 28 teismų darbuotojai.

Lietuvos teisėjai kėlė kvalifikaciją Europos teisminio mokymų tinklo (EJTN), Europos teisės akademijos (ERA) bei kitų institucijų rengtuose tarptautiniuose mokymuose. 2022 m. teisėjai dalyvavo 126 tarptautiniuose mokymuose. Pagal EJTN programas mokymuose dalyvavo 95 teisėjai, organizuotuose ERA – 23 teisėjai, o kitų organizatorių mokymuose dalyvavo 24 teisėjai. 2022 m. Mainų programos renginiuose (stažutės, kurios gali trukti nuo poros dienų iki dviejų savaitių) dalyvavo 21 Lietuvos teisėjas. Pagal EJTN mainų programą 21 teisėjas dalyvavo trumpalaikiuose mainuose, iš jų 14 stažavosi užsienio teismuose bei susipažino su pasirinktos šalies teismų sistemomis, 1 teisėjas stažavosi Europos Žmogaus Teisių Teisme, 2 teisėjai stažavosi Europos Sąjungos Teisingumo Teisme, 2 teisėjai – ES institucijose (Europos Komisijos, Europos Parlamento ir kt.), 1 teisėjas – Europos Sąjungos Pagrindinių teisių agentūroje (FRA), 1 teisėjas – Eurojusto institucijoje (EUROJUST). Taip pat 24 Lietuvos teisėjai dalyvavo ir kitų tarptautinių institucijų organizuotuose mokymuose. Iš jų net 19 teisėjų dalyvavo mokymuose pagal NTA kartu su Europos viešojo administravimo institutu (EIPA) įgyvendinamą projektą „Protecting Rights – Fundamental Rights and Data Protection in EU Law“.

Teisėjai taip pat dalyvavo Lietuvoje organizuotuose tarptautiniuose mokymuose. NTA šiais metais organizavo tarptautinius mokymus bendradarbiaudama su JAV ambasados atstovybe Latvijoje, Europos Tarybos atstovais, taip pat vyko tarptautiniai mokymai lektoriams bei mokymai neverbalinės komunikacijos tema. Šiuose mokymuose iš viso dalyvavo 122 dalyviai, iš kurių 67 teisėjai, 26 teisėjų padėjėjai, 19 kitų teismų sistemos darbuotojų bei 10 svečių iš kitų Lietuvos institucijų.

Teisėjų tarybos nariai aktyviai dalyvavo Europos teismų tarybų tinklo (ENCJ) veikloje, t. y. atstovavo Lietuvos Teisėjų taryba ENCJ Vykdomojoje valdyboje, taip pat darbo grupėje „Teisėjų nepriklausomumas, atskaitingumas bei teisingumo kokybė“, Konsultacinės Europos teisėjų tarybos (CCJE), Europos Komisijos efektyvesniam teisingumui (CEPEJ) bei Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencijos Vertinimo komiteto veikloje.

### 2022 m. svarbiausi renginiai ir užsienio vizitai:

- balandžio 28–29 d. įvykęs Europos Žmogaus Teisių Teismo pirmininko vizitas Lietuvoje;
- gegužės 26 d. įvykusi tarptautinė konferencija „Teismai šių dienų demokratijoje. Ar *de facto* sutampa su *de jure*?“;



- Teisėjų tarybos ir NTA atstovų susitikimai su Latvijos, Moldovos, Armėnijos, JAV ir Lenkijos teismų delegacijomis;
- EJTN programos trumpalaikių mainų dalyvių iš Vokietijos, Nyderlandų, Graikijos, Vengrijos, Italijos, Rumunijos ir Suomijos apsilankymai;
- Europos teismo mokymo tinklo (EJTN) mokymai:
  - „Teisinė kalba bendradarbiaujant šeimos teisės bylose“;
  - „Teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose: praktinis bylų modeliavimas (nusikaltimai aplinkai);
  - „THEMIS“ konkursas šeimos teisės srityje;
- rugsėjo 27 d. įvykęs EJTN Lingvistinės darbo grupės susitikimas;
- NTA atstovų dalyvavimas Atėnuose vykusioje ENCJ Generalinėje asamblėjoje, Paryžiuje vykusioje EJTN Generalinėje asamblėjoje, Helsinkyje vykusiame Baltijos forume bei Europos teisės akademijos (ERA), mininčios 30 metų jubiliejų, konferencijoje „European Sovereignty: The Legal Dimension – A Union in Control of its own Destiny“, vykusioje Tryre.

# Visuomenės informavimas

---

08 »

Nacionalinės teismų administracijos komunikacijos specialistai ir teismų atstovai ryšiams su žiniasklaida ir visuomene 2022 m. daug dėmesio skyrė ne tik išorinės komunikacijos priemonėms ir veikloms, bet ir vidinei komunikacijai. Toliau buvo vykdomi 2021–2024 m. Lietuvos teismų komunikacijos strategijoje iškelti tikslai:

- didinti visuomenės pasitikėjimą Lietuvos teismais, kaip teisingumą vykdančia institucija;
- plėtoti koordinuotą, pamatuotą komunikaciją teismų sistemoje, vykdyti bendras komunikacines priemones;
- stiprinti vidinę komunikaciją ir organizacinę kultūrą teismuose.

Nors 2022 m. pirmasis ketvirtis dar buvo saistomas Covid-19 pandemijos reguliavimo suvaržymų ir buvo atsisakyta organizuoti tuo laiku kai kuriuos renginius, tačiau situacijai pasikeitus vėl buvo pradėti inicijuoti ir organizuoti susitikimai, diskusijos ir kiti renginiai.

### Išorinės komunikacijos veiklos

- Aktyviai prisidėta prie **Nacionalinės teisinių žinių olimpiados** organizavimo, rengti klausimai, dalyvauta vertinant dalyvius.
- Dalyvauta projektuose „**Open House**“ ir „**Kultūros naktis**“: keliuose teismuose prarastos 38 ekskursijos, sulaukta beveik 1000 lankytojų.
- Tęsimas projektas „**Diena su teisėju**“. Šio projekto metu per kelias savaites su teisėjais susitiko 46 studentai ir daugiau nei 200 moksleivių iš įvairių Lietuvos mokyklų. Viena iš projekto dalių buvo kūrybinis konkursas, kuriame vyresnių klasių moksleiviai ir studentai buvo kviečiami siųsti vaizdo klipus teisingumo tema. Keturis geriausius vaizdo klipus išrinko kompetentinga komisija, laureatai buvo apdovanoti Teismų dienos renginyje.
- Ketvirtą kartą dalyvauta Birštone vykusiame **diskusijų festivalyje „Būtent“**. Lietuvos teismų pasiūlyta tema „Dar nekaltas, bet jau kaltas: ar Lietuvoje veikia nekaltumo prezumpcijos principas?“. Pasiūlyta tema festivalio organizatorių buvo įvertinta kaip viena aktualiausių, o į diskusiją aktyviai įsitraukė festivalio dalyviai.
- Kartu su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru Lietuvos Aukščiausiajame Teisme organizuota diskusija „**Karo nusikaltimai: tarp moralės ir įstatymo**“.
- Konstitucijos ir Europos teisės dienos proga Lietuvos teismuose buvo teikiamos **nemokamos teisinės konsultacijos** „Jūs klausiate – mes atsakome!“. Praėjusių metų spalio 25 d. Lietuvos teismai suteikė konsultacijas daugiau nei 300 asmenų.
- Lietuvos Aukščiausiajame Teisme organizuota **Lietuvos teismų diena**. Šio renginio metu buvo apdovanoti teismų sistemai labiausiai nusipelnę asmenys, pasveikinti projekto „Diena su teisėju“ nugalėtojai ir pristatyta istorinė paroda „Vyriausybės nariai – teisėjai“.

## 2022 m. teismų komunikacijos skaičiai



**168** per dieną, **61 294** per metus – žiniasklaidos monitoringo žinučių peržiūra

2021 m. – 164 kartai per dieną, 59 899 per metus, 2020 m. – 152 per dieną, 55 353 per metus



**104** NTA straipsniai ir pranešimai spaudai

2021 m. – 115, 2020 m. – 114,

**542** teismų straipsniai ir pranešimai spaudai

2021 m. – 595, 2020 m. – 566



**28** žurnale TEISMAI.LT pasirodę straipsniai, kurie vėliau buvo perpublikuoti naujienų portale [www.delfi.lt](http://www.delfi.lt), nuorodomis į šiuos straipsnius portalo skaitytojai įvairiais kanalais (socialiniais tinklais, el. paštu, kopijuojant straipsnio nuorodą) pasidalino **1 055** kartus

2021 m. tokių straipsnių buvo 23, 2020 m. – 46



**925** teisėjų komentarai žiniasklaidoje

2021 m. – 1121, 2020 m. – 663



**51** radijo laida su teisėjų komentarais

2021 m. – 66, 2020 m. – 28



**107** TV laidos su teisėjų komentarais

2021 m. – 187, 2020 m. – 172



**4** Facebook komunikacijos kampanijos



**1 273** nauji sekėjai Lietuvos teismų Facebook profilyje: 2022 m. pabaigoje jų iš viso buvo **13 210**

2021 m. – 11 937 sekėjai, 2020 m. – 11 245



Lietuvos teismų LinkedIn paskyros sekėjų skaičius 2022 m. išaugo beveik dvigubai (80 %) ir metų gale siekė **1 048**

2021 m. gale fiksuoti 605 sekėjai

## Vidinės komunikacijos renginiai ir iniciatyvos

- Plėtojant koordinuotą vidinę komunikaciją Lietuvos teismai praėjusiais metais dalyvavo Sausio 13-osios ir Kovo 11-osios progomis valstybės istorijos atminties išsaugojimo ir vėliavų kėlimo akcijose.
- Kovo 14 d. Lietuvos teismų bendruomenei buvo organizuotas susitikimas su Krašto apsaugos ministerijos viceministru Ž. Tomkumi, kuriame viceministras supažindino su esama Lietuvos situacija, susijusia su krašto apsaugos užtikrinimu, grėsmių identifikavimu, informacijos šaltinių patikimumu. Be to, viceministras patarė, kaip elgtis nepaprastosios situacijos metu ir atsakė į teismų bendruomenės iškeltus klausimus.
- Pavasarį teismų bendruomenės atstovai prisijungė prie tradicija tapusio žingsniavimo iššūkio, o rudenį dalyvavo Judumo savaitės akcijoje – Nacionaliniame žingsnių iššūkyje. Be to, NTA inicijavo kelis fotografijos konkursus, kuriais buvo skatinama dalintis vasaros įspūdžiais ar kalėdiškai papuoštomis darbo vietomis.
- Reaguodami ir išreiškdami bendruomeniškumą Lietuvos teismų teisėjai ir darbuotojai itin skubiai surinko paramą Ukrainos teismų bendruomenei. 2022 m. gruodžio mėnesį Teisėjų tarybos iniciatyva Lietuvos teismų bendruomenė prisijungė prie iniciatyvos „Sušildyk Ukrainą“, besirūpindama, kad karo nuniokotus Ukrainos teismus pasiektų elektros generatoriai.
- Per 2022 m. buvo organizuoti 9 nuotoliniai Lietuvos teismų komunikacijos specialistų ir atstovų spaudai susitikimai, kuriuose buvo inicijuotos ir aptartos bendros komunikacijos priemonės, dalytasi informacija apie svarbiausius organizuojamus renginius, susitikimus ir kitas svarbias veiklas.



**Siekiant kelti komunikacijos specialistų, dirbančių teismuose, kvalifikaciją, 2022 m. buvo organizuoti mokymai, kuriuose dalyvavo 27 teismų ir NTA darbuotojai.**

Mokymuose siekta pagerinti vaizdo turinio kūrimo įgūdžius, stiprinti vidinę komunikaciją teismuose, kurti teismų komunikacijos žmonių vidinius ryšius. Taip pat didelis dėmesys skirtas Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) taikymui informacijos apie teismus teikimo srityje bei gerosios patirties pasidalinimui.

# Aptarnavimo teismuose kokybė

---

09 »

2022 m. asmenų aptarnavimo teismuose kokybės kontrolė ir stebėseną (toliau – monitoringas) buvo vykdoma pagal 2022 m. asmenų aptarnavimo kokybės teismuose kontrolės ir stebėsenos (monitoringo) vertinimo metodiką (toliau – metodika), patvirtintą Teismų asmenų aptarnavimo kokybės užtikrinimo darbo grupės 2022 m. birželio 6 d. posėdžio protokoliniu sprendimu.

Asmenų aptarnavimo kokybės rezultatų palyginimo tikslais yra nustatytos teismų grupės:

- **I grupė:** Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, Lietuvos apeliacinis teismas;
- **II grupė:** apygardų teismai, apygardų administraciniai teismai;
- **III grupė:** apylinkių teismai.

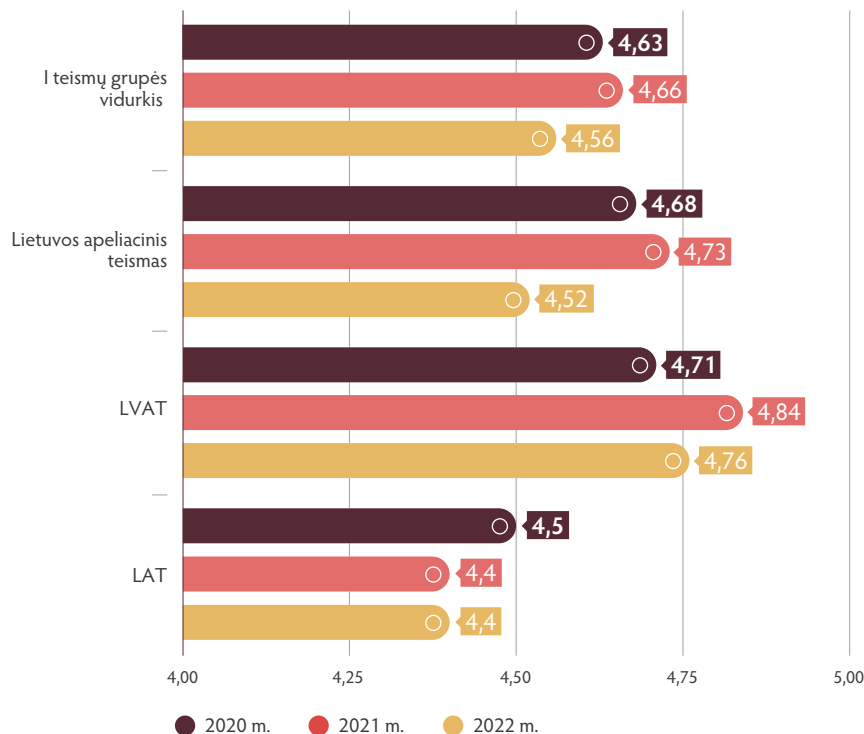
Siekiant palyginti 2022 m. aptarnavimo kokybę su 2021 ir 2020 m., 2022 m. visoms 3 teismų grupėms buvo nustatyta ta pati monitoringo metodika kaip ir 2021 ir 2020 m. 2022 m. asmenų aptarnavimo teismuose kokybės lygis buvo vertinamas vykdant teisme apsilankiusių, telefonu ir (arba) elektroniniu paštu ir (arba) paštu su teismu susisiekusių asmenų apklausą anketavimo būdu. Teismuose, kurie sudaryti iš teismo rūmų, apklausos buvo atliekamos kiekvienuose teismo rūmuose, buvo vertinami tiek konkrečių teismo rūmų apklausos rezultatai, tiek bendri viso teismo, sudaryto iš teismo rūmų, apklausų rezultatai. Apklausos vyko taikant įvairius anketų pateikimo besikreipiantiems į teismą būdus: teiktos pildyti tiek popierinės anketos, tiek el. paštu siūstomis nuorodomis teiktos anketos, tiek teismo interneto puslapyje esančios anketos ir kt. Planuojamas teismo apklausos imties dydis buvo siejamas su visų teisme (teismo rūmuose) dirbančių darbuotojų skaičiumi (tarp jų ir teisėjų), preziumuojant, kad apklaustųjų, pateikusių anketą, skaičius galėtų būti artimas 30–40 % nuo visų darbuotojų skaičiaus (bet ne mažiau kaip po 50 užpildytų anketų centriniams ir po 20 užpildytų anketų nutolusiems teismo rūmams). Nustatytas minimalus asmenų aptarnavimo kokybės lygis – 4,2 balo pagal penkiabalę sistemą (kur aptarnavimo kokybės lygis vertinamas taip: labai aukštas, jei įvertinimų vidurkiai yra nuo 5,00 iki 4,50 balo; aukštas – nuo 4,49 iki 4,00 balo; vidutinis – nuo 3,99 iki 3,00 balo; žemesnis už vidutinį – nuo 2,99 iki 2,00 balo; žemas – nuo 1,99 iki 1,00 balo). Numatytas monitoringo laikotarpis – III ketv.

Šiai apklausai buvo parinkti tie patys 8 kriterijai kaip ir 2021 ir 2020 m.

## Išvados

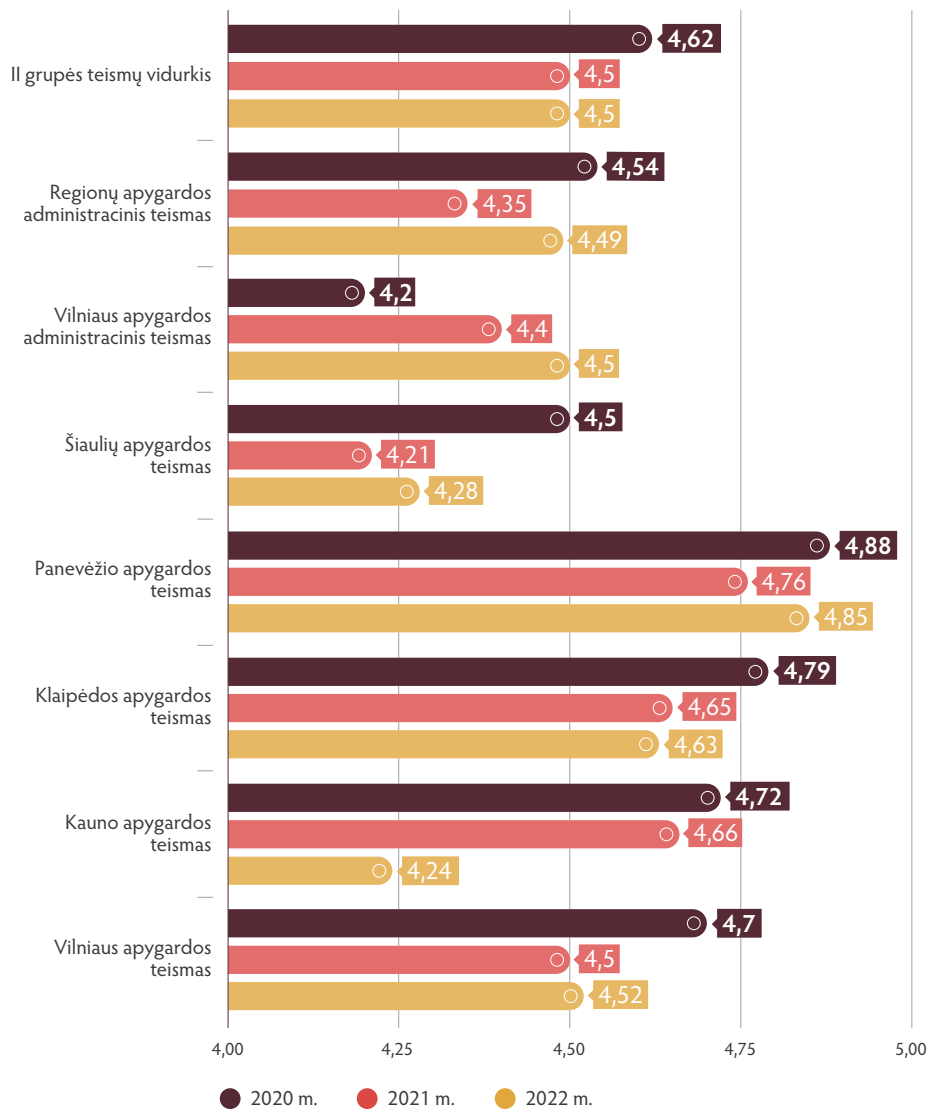
- 2022 m. visi teismai pasiekė ir didžioji dauguma ženkliai viršijo planuotą 4,2 balo aptarnavimo lygį, t. y. 100 % aptarnavimas Lietuvos teismuose vertinamas kaip labai aukštas arba aukštas. Bendrą pagerėjimą lėmė aptarnavimo kokybės teismuose mentorių bei teismų vadovybės nuolatinis dėmesys aptarnavimo sričiai. Įgyvendintos priemonės aptarnavimui tobulinti: tiek darbuotojų mokymų, tiek darbo organizavimo, tiek infrastruktūros gerinimo srityse.
- I grupės teismų bendras vidutinis asmenų aptarnavimo kokybės lygis, lyginant su praeitais metais, beveik nepakito ir yra labai aukštas, t. y. 4,63 balo pagal penkiabalę sistemą. Atskiruose teismuose asmenų aptarnavimo kokybės lygis svyruoja nuo 4,5 iki 4,71 balo. 2021 m. aptarnavimo kokybės vidutinis lygis buvo 4,66 balo, o 2020 m. aptarnavimo vidurkis buvo 4,56 balo.

I teismų grupės aptarnavimo kokybės lygis, 2020-2022 m., balais



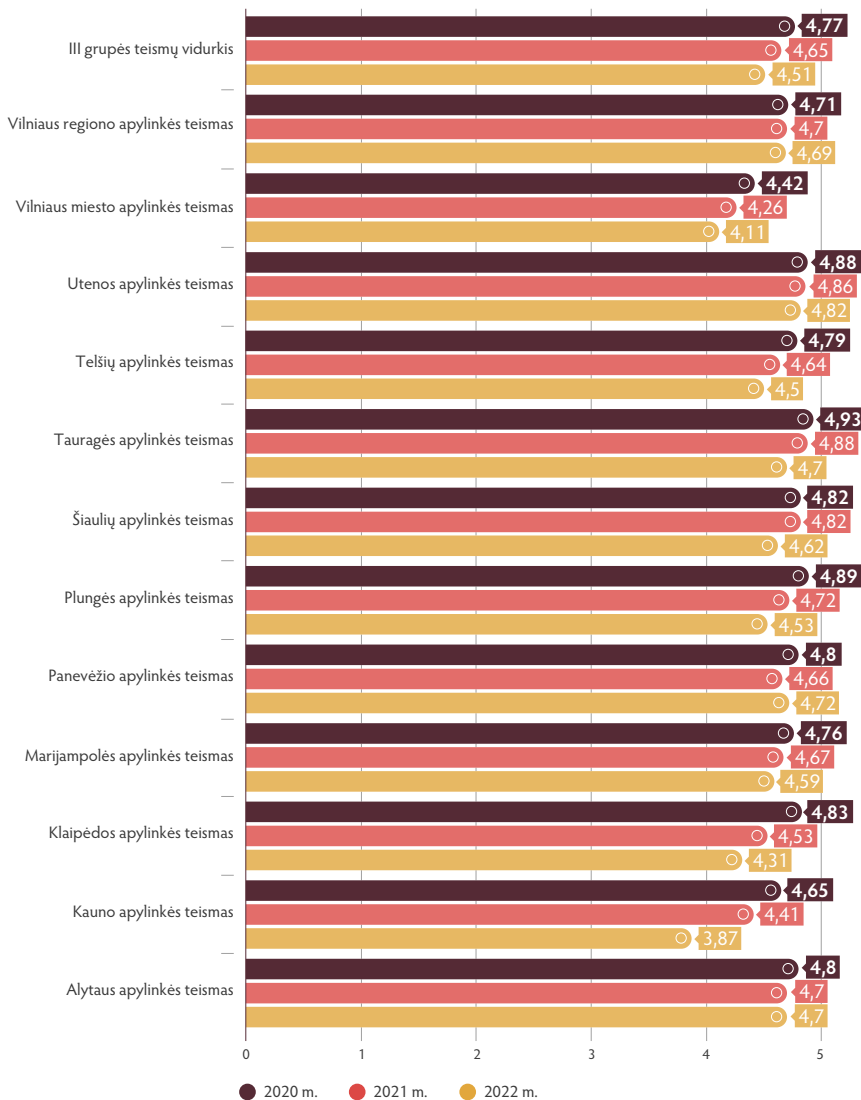
3. II grupės teismų bendras vidutinis asmenų aptarnavimo kokybės lygis yra taip pat labai aukštas, t. y. 4,62 balo pagal penkiabalę sistemą. Atskiruose teismuose bendras asmenų aptarnavimo kokybės lygis svyruoja nuo 4,2 iki 4,88 balo, t. y. nuo aukšto iki labai aukšto aptarnavimo kokybės lygio. 2021 ir 2020 m. teismų grupės vidutinis aptarnavimo kokybės lygis buvo 4,5 balo, t. y. 2022 m. aptarnavimo lygis pakilo 0,12 balo.

II teismų grupės aptarnavimo kokybės lygis, 2020-2022 m., balais



4. III grupės teismų bendras vidutinis asmenų aptarnavimo kokybės lygis labai aukštas, t. y. 4,77 balo pagal penkiabalę sistemą. Atskiruose teismuose bendras asmenų aptarnavimo kokybės lygis svyruoja nuo 4,42 iki 4,93 balo, t. y. nuo aukšto iki labai aukšto aptarnavimo kokybės lygio. 2021 m. šios grupės aptarnavimo vidurkis buvo 4,65 balo, o 2020 m. aptarnavimo vidurkis buvo 4,51 balo. Matyti nuoseklus III grupės teismų vidurkio didėjimas kiekvienais metais.

III teismų grupės aptarnavimo kokybės lygis, 2020-2022 m., balais





5. Visose teismų grupėse panašios aptarnavimo kokybės vertinimo tendencijos išliko tos pačios kaip ir 2021, 2020 m.: lankytojai geriausiai įvertino pagarbų ir dalykišką darbuotojų bendravimą, taip pat labai gerai įvertinta atsakingų teismo darbuotojų asmenų aptarnavimo sparta, o bendra aptarnavimo teisme kokybės atitiktis asmenų lūkesčiams nuosekliai gerėja kiekvienais metais beveik visuose teismuose. Tobulintinos asmenų aptarnavimo kokybės sritys, susijusios su vizualinės informacijos prieinamumu ir pateikimu: nuorodų į teisme esančias patalpas (raštinę, teismo posėdžių sales ir kt.) aiškumas, informaciniuose stenduose, ekrane ar interaktyvioje lentoje pateiktos informacijos apie posėdžius ir kt. aktualumas bei pateikimo greitis, gerintinas asmenų informavimo apie vėluojančius ar atidedamus posėdžius procesas.

# Projektai

---

10 »»

2022 m. buvo tęsiamas projekto „Teismų veiklos efektyvumo didinimas“, finansuojamo Europos Sąjungos fondų investicijų lėšomis, kurio biudžetas siekia daugiau negu 2,5 mln. Eur, įgyvendinimas.

Projekto tikslas – didinti teismų veiklos efektyvumą, sukurti pažangaus teismų išteklių valdymo ir bylų paskirstymo modelius bei atnaujinti bylų duomenų tvarkymo procesus ir perkelti juos į elektroninę erdvę.

## 2022 m. rezultatai:

Vykdomas LITEKO II modernizavimas, šios veiklos įgyvendinimo metu:

- Tęsiamas LITEKO II likusių iteracijų etapų įgyvendinimas, t. y. procesinių dokumentų valdymo funkcionalumų kūrimas, atliktas civilinio proceso apeliacinės, kasacinės ir proceso atnaujinimo bylų nagrinėjimo tvarkymo funkcionalumų testavimas, taip pat derinamos struktūros dėl bandomojo migravimo duomenų perkėlimo.
- Bylų skirstymo modulio kūrimo darbai baigti, atliktas testavimas, tobulinami funkcionalumai, susiję su ikiteisminių tyrimų dokumentais.
- Tęsiamas statistikos posistemio kūrimas: įgyvendinamas projektavimo ir konstravimo etapas.
- Sukurtas teismų mentorių tinklas ir stiprintos mentorių kompetencijos. 2022 m. lapkričio 23–24 d. organizuoti 16 ak. val. trukmės efektyvaus bendravimo ir bendradarbiavimo mokymai teismų mentoriams (apmokyta 18 mentorių).

2022 m. įgyvendintos trys **Dvišalio bendradarbiavimo fondo** veiklos santykiams tarp Lietuvos ir Norvegijos stiprinti:

- Kovo 16–17 d. organizuotas pažintinis vizitas Lietuvoje „Teismo proceso garso ir vaizdo įrašymas“. Vizito tikslas – pasidalinti gerąja patirtimi teismo proceso įrašymo ir įrašų panaudojimo srityje (dalyvavo 23 dalyviai – 8 užsienio ir 15 Lietuvos dalyvių).
- Lapkričio 24 d. organizuotas internetinis seminaras anglų kalba „Skaitmenizacija ir dirbtinis intelektas – teismų veiklos ir teismų praktikos skaitmeninimas“. Elektroninio seminaro tikslas – paskatinti diskusijas apie tai, kaip technologijos gali būti naudojamos, siekiant palengvinti, pagreitinti ir pagerinti teisingumo sistemos procesus (seminare dalyvavo 67 dalyviai).
- Gruodžio 1 d. organizuotas internetinis seminaras anglų kalba „Korupcijos prevencija teismų sistemoje“. Elektroninio seminaro tikslas – paskatinti diskusijas apie korupcijos prevencijos principus ir procesus teismų sistemoje, profesinių interesų konfliktų valdymą, komunikaciją korupcijos prevencijos tema bei korupcijos prevencijos priemones (seminare dalyvavo 45 dalyviai).

## Pradėti įgyvendinti du nauji projektai:

- Europos Komisijos finansuojamas projektas „**Efektyvi elektroninė prieiga prie teismo sprendimų**“ (ang. „Effective e-access to court decisions“) pagal Teisingumo programą pradėtas įgyvendinti 2022 m. lapkričio mėn., jis leis į naujai kuriamą Lietuvos teismų informacinę sistemą LITEKO (LITEKO II) integruoti Europos teismų praktikos identifikatorių (ang. *the European Case Law Identifier, ECLI*) ir sukurti sąsajas su e. teisingumo portalu.
- EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų Regioninio bendradarbiavimo fondo projektas „**Teismų sprendimų skaidrumo skatinimas ir EŽTT sprendimų įgyvendinimo stiprinimas nacionaliniu lygmeniu**“ (ang. „Foster transparency of judicial decisions and enhancing the national implementation of the ECHR“) pradėtas įgyvendinti 2022 m. balandžio mėn., jo tikslas – stiprinti bendradarbiavimą žmogaus teisių apsaugos srityje, prisidedant prie EŽTT sprendimų įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu ir sukuriant tam reikalingus elektroninius sprendinius.

Projekte bus rengiamos galimybių studijos, atliekamos analizės, ruošiamos rekomendacijos, įvairios metodologinės priemonės, sukurti technologiniai sprendimai, teikiamos ekspertinės konsultacijos. Be to, ketinama sukurti įrankius, kad būtų paprasčiau nuasmeninti ir kategorizuoti nacionalinius teismų sprendimus, kuriuose remiamasi EŽTT praktika.

2022 m. buvo tęsiamas projekto „**Kokybės, paslaugų ir infrastruktūros tobulinimas Lietuvos teismuose**“, finansuojamo 2014–2021 metų Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo lėšomis, kurio biudžetas siekia daugiau negu 6,7 mln. Eur, įgyvendinimas.

Projekto tikslas – sukurti efektyvesnę ir veiksmingesnę teisingumo sistemą.

Projekto uždaviniai:

1. sukurti priemones teisėjų korpuso formavimo skaidrumui ir nepriklausomumui stiprinti bei didinti teismo proceso vedimo kokybę teismuose;
2. didinti teismų aptarnavimo kokybę ir teismų atstovų kompetencijas;
3. tobulinti teismų infrastruktūrą ir didinti saugumo lygį teismuose.

### 2022 m. rezultatai:

1. Nacionalinė teismų administracija kartu su paslaugų teikėju užbaigė teismo proceso kokybės tobulinimo veiklą, t. y. buvo parengta **Teismo proceso vedimo studija**, kuria siekiama didinti teismo proceso vedimo kokybę ir užtikrinti efektyvesnę teisės į teisingumą įgyvendinimą.

Vykdamas teismo proceso vedimo studijos parengimo paslaugų teikimo sutartį, paslaugų teikėjas atliko **teismo proceso vedimo esamos situacijos analizę**, išnagrinėjo teismo proceso vedimą reglamentuojančius teisės aktus, atliko pusiau struktūruotus interviu bei

- fokusuotų grupių diskusijas, teismo proceso vedimo **monitoringą** – išanalizavo 222 skirtingų tipų ir instancijų bylas, įvertino teismo proceso vedimą stebėdamas teismo posėdžius, atliko teismo proceso vedimo lyginamąją analizę tarp skirtingų instancijų teismų ir tarp skirtingų tipų bylų, įvertino netolygumus (ilgą bylos nagrinėjimo trukmę ir kt.) bei jų atsiradimo priežastis. Taip pat atliko **užsienio šalių** (Norvegijos, Suomijos, Kanados, Nyderlandų ir Estijos) gerosios praktikos ir tarptautinių teismų (Europos Sąjungos Teisingumo Teismo bei Europos Žmogaus Teisių Teismo) **praktikos analizę**, susijusią su teismo proceso vedimu baudžiamosiose bylose. Analizėje įvertinta sukaupta užsienio šalių patirtis, išnagrinėta teismo proceso vedimo eiga baudžiamosiose bylose, įvertinti praktiniai teismo proceso vedimo įrankiai bei užsienio šalių teismo proceso vedimo vystymas ir tobulinimas per paskutiniuosius penkerius metus. Parengė teismo proceso vedimo **metodinių rekomendacijų sąrašą**, kuris apima šias sritis – rekomendacijas dėl bylos parengimo nagrinėti tesime, rekomendacijas dėl veiksmingo vadovavimo procesui nagrinėjant bylą teismo posėdyje, rekomendacijas dėl kitų klausimų, galinčių daryti poveikį teismo proceso vedimui. Be to pateikė **teisės aktų pakeitimų, patobulinimų pasiūlymų**.
2. Siekiant kaupti, apdoroti, sisteminti ir archyvuoti teisėjų ir pretendentų į teisėjus duomenis yra kuriamas **teisėjų ir pretendentų į teisėjus atrankos ir vertinimo elektroninis įrankis**, kurį įdiegus bus efektyviau tvarkomi teisėjų ir pretendentų į teisėjus duomenys, užtikrinama duomenų apsauga, informacijos atsekamumas, panaudojimo tęstinumas, bus eliminuotas žmogiškos klaidos faktorius. 2022 m. vasario 17 d. pasirašyta sutartis dėl teisėjų ir pretendentų į teisėjus atrankos ir vertinimo elektroninio įrankio sukūrimo paslaugų. Diegėjas yra įvykdęs detalios analizės etapą, kurio metu atlikta esamos ir siekiamos padėties įvertinimas, šiuo metu atliekamas projektavimo ir konstravimo etapas.
  3. Nacionalinė teismų administracija baigė rengti **Teismų vadovų kompetencijų stiprinimo efektyviam teismų išteklių valdymui studiją**. Atlikta aukščiausios ir vidurinės grandies teismų vadovų (teismų pirmininkų, teismų pirmininkų pavaduotojų, teismų skyrių pirmininkų, teismo kanclerių, skyrių vedėjų / departamento vadovų) užsienio gerosios praktikos analizė, atlikta suinteresuotų grupių ir šalių apklausa, parengtas kompetencijų modelis, įskaitant vertinimo kriterijus ir metodiką, parengtas kompetencijų, susijusių su korupcijos prevencijos kontrole, stiprinimo planas, kuris padėtų užtikrinti korupcijai nepakančios aplinkos teismuose kūrimą. Parengtas kompetencijų modelis papildė teisėjų atrankos ir vertinimo modelio taikymą reglamentuojantį teisės aktą: 2022 m. vasario 25 d. Teisėjų taryba patvirtino nutarimą Nr. 13P-48-(7.1.2) „Dėl Teisėjų tarybos 2022 m. sausio 28 d. nutarimo Nr. 13P-32-(7.1.2). „Dėl Pretendentų į teisėjus atrankos kriterijų, teisėjų karjeros siekiančių asmenų vertinimo kriterijų ir asmeninių kompetencijų vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.
  4. Siekdama skatinti savanorystę Lietuvos teismuose bei gerinti teismų aptarnavimo paslaugų kokybę, Nacionalinė teismų administracija 2022 m. gegužės 26–27 d. suorganizavo **teismų savanorių mokymus**, kurių metu apmokyta 18 savanorių. Šiuose mokymuose pagrindinis dėmesys buvo skiriamas savanorių gebėjimų tinkamai bendrauti su nukentėjusiais, liudytojais ir kitais pažeidžiamų grupių asmenimis teismuose tobulinimui, dėstoma teorinė medžiaga bei atliekamos praktinės užduotys. Šie mokymai užbaigė pirmą mokymų etapą, kuriame iš viso dalyvavo 40 savanorių ir 10 jų mentorių.
  5. Įgyvendindama teismų sistemos atvirumo ir skaidrumo tobulinimo veiklą, Nacionalinė teismų administracija kartu su paslaugų teikėju 2022 m. rugsėjo–spalio mėn. vykdė **Savanorystės teismuose viešinimo / skatinimo kampaniją**. Siekiant pritraukti naujų teismo savanorių ir didinti teismų Savanorių tarnybos žinomumą, viešinimo kampanijos metu įgyvendintos įvairios priemonės skirtingoms tikslinėms auditorijoms: buvo vykdoma komunikacija socialinėje žiniasklaidoje, publikuojami straipsniai su savanorių sėkmės isto-

rijomis „Delfi“ portale ir dienraštyje „Kauno diena“, sukurtas ir demonstruotas vaizdo klipas apie savanorystę teismuose viešajame transporte esančiuose ekranuose Vilniuje ir demonstruota reklama didžiųjų miestų (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio) viešojo transporto centriniuose paviljonuose. Kampanijos metu sukurta orientacinio žaidimo varžybų platforma su 10 užduočių, susijusių su teismų ir teismų savanorių veikla, norint išspręsti užduotis reikėjo aplankyti kuo daugiau teismo pastatų: buvo suorganizuoti orientacinių varžybų pradžios viešinimo renginiai Vilniuje ir Kaune, žaidimas organizuotas 2022 m. spalio 14–31 d. Vilniaus ir Kauno komandų nugalėtojai gavo prizus – planšetinius kompiuterius.

6. Naujų savanorių, teikiančių pagalbą liudytojams ir nukentėjusiesiems teismuose, mokymams **sukurti keturi edukaciniai vaizdo klipai** pagal skirtingus scenarijus: pavaizduoti teismo savanorio susitikimą su 1) geranoriškai nusiteikusiu, drąsiu teismo lankytoju, kai pokalbis vystosi sklandžiai; 2) su sutrikusiu, nuliūdusiu teismo lankytoju, kuris ima pasakoti savo gyvenimo istoriją akivaizdžiai norėdamas būti išklausytas; 3) su piktu teismo lankytoju, kuris nemaloniai bendrauja ir reikalauja atsakyti į klausimus, kurie nėra teismo savanorių kompetencija; 4) su agresyviai nusiteikusiu, neadekvačiu teismo lankytoju, kuris kelia balsą, kaltina savanorį dėl savo problemų ir pan. Šių edukacinių klipų tikslas – parodyti teismo savanoriui, kaip teisingai asmeniui suteikti informaciją, ir pristatyti technikas, kaip išsiaiškinti aktualios pagalbos skirtingo tipo lankytojams poreikį, išlaikant bendravimo etiką, kaip suvaldyti agresyvų asmenį ir tinkamai užbaigti pokalbį.
7. Atnaujintas metodinis leidinys teismo savanoriams **„Teismo savanorio vadovas“**, kuriame pateikta ne tik teorinė informacija, kaip vyksta teismo procesas, kas ką veikia teisme, atnaujinta susisteminta informacija apie teismus, kam, kaip ir kada gali padėti teismo savanoris, bet ir praktiniai pavyzdžiai apie dažniausiai pasitaikančias situacijas: pokalbio eigą, aktyvaus klausymosi techniką, apie dažniausiai pasitaikančias savanorio klaidas bei patarimus, kaip galima padėti pačiam sau.
8. Įgyvendinant veiklą **„Teismų infrastruktūros pritaikymas prie teismo klientų poreikių“** 2022 m. gegužės–liepos mėnesiais su paslaugų teikėjais pasirašytos projektavimo paslaugų sutartys dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo, Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų, Tauragės apylinkės teismo Tauragės rūmų ir Panevėžio apylinkės teismo Panevėžio rūmų viešųjų erdvių pritaikymo teismo lankytojų poreikiams.
9. Siekiant didinti saugumo lygį visuose Lietuvos teismuose pradėta įgyvendinti **Saugumo lygio teismuose stiprinimo** veikla. 2022 m. liepos 5 d. pasirašyta sutartis su paslaugų teikėju dėl teismuose naudojamų saugumo priemonių plėtros poreikio, duomenų surinkimo bei saugumo įvertinimo paslaugų teikimo. Įgyvendindamas sutartį paslaugų teikėjas apėmė visus teismus pagal pateiktą sąrašą siekdamas patikrinti esamas saugumo priemones ir įvertinti naujų poreikį. Paslaugų teikėjas pagal sutartį pateikė susistemintą informaciją apie fizines saugumo priemones Lietuvos teismuose kartu su išvadomis bei pasiūlymais. Šiuo metu informacija yra analizuojama ir lygiagrečiai rengiami fizinio saugumo priemonių įdiegimo Lietuvos teismuose viešųjų pirkimų dokumentai.

2022 m. buvo tęsiamas projekto **„Teisingumo grandinės darbo kokybės gerinimas ir kompetencijų stiprinimas, siekiant apsaugoti smurto šeimoje ir dėl lyties aukas“**, kuriame Nacionalinė teismų administracija dalyvauja partnerio teisėmis, įgyvendinimas. Projektas finansuojamas 2014–2021 metų Norvegijos finansinio mechanizmo lėšomis, kurio biudžetas siekia apie 3,5 mln. Eur (NTA dalis – apie 759 tūkst. Eur).

Projekto tikslas – tobulinti smurto artimoje aplinkoje prevencinę politiką teismuose ir teisės saugos institucijose, stiprinti kompetencijas ir tarpinstitucinį bei tarpvalstybinį bendradarbiavimą, siekiant veiksmingo funkcijų pasidalijimo bei siekiant užkirsti kelią smurtui artimoje aplinkoje.

## 2022 m. rezultatai:

1. Nacionalinė teismų administracija kartu su paslaugos teikėju įgyvendino teisinio reguliavimo smurto artimoje aplinkoje tobulinimo veiklą, t. y. buvo parengta **Teisinio reguliavimo smurto artimoje aplinkoje studija**, kurioje atlikta teisinio reguliavimo smurto artimoje aplinkoje įgyvendinimo analizė (atlikta tikslinių grupių ir suinteresuotų šalių apklausa dėl smurto artimoje aplinkoje nusikaltamų veikų tyrimo ir nagrinėjimo teisme praktinių problemų identifikavimo, išanalizuota aktuali Lietuvos teismų ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika, susijusi su smurtu artimoje aplinkoje), parengta užsienio šalių (Austrijos, Ispanijos, Švedijos) gerosios praktikos analizė, kurioje įvertinti egzistuojantys nukentėjusio asmens apsaugos mechanizmai ir procesinių priemonių veiksmingumas, aptarti praktiniai įrankiai dėl efektyvaus įrodymų rinkimo ir bendro jų taikymo, pristatytos tarpinstitucinio bendradarbiavimo sistemos gerosios praktikos, aptarti teisingumo sistemos atstovų kompetencijų, nagrinėjant šios kategorijos bylas, tobulinimo ypatumai ir kt. bei parengti siūlymai ir rekomendacijos dėl įrodymų rinkimo, psichologinių smurto įrodinėjimo aspektų, teisingumo sistemos atstovų kompetencijų tobulinimo bei teisės aktų, reglamentuojančių šią sritį, tobulinimo.
2. Įgyvendinant projektą Lietuvos Policijos departamentas kartu su partneriais Nacionaline teismų administracija, Generaline prokuratūra ir Oslo Policijos nuovada suorganizavo **specializuotas praktines dirbtuves smurto artimoje aplinkoje tema**. Praktinių dirbtuvių tikslas – stiprinti teisės saugos institucijų atstovų kompetencijas, siekiant didinti žinias ir dalintis gerąją patirtimi bei iššūkiais dirbant su smurto artimoje aplinkoje bylomis. 2022 m. balandžio 26–28 d. Birštone vyko pirmosios praktinės dirbtuvės, kuriose pranešimus skaitė ekspertai iš Norvegijos ir Velso, taip pat buvo dalinamasi Oslo Policijos nuovados, Lietuvos Policijos departamento, Generalinės prokuratūros bei Lietuvos teismų patirtimi, grupinėse diskusijose buvo aptariami konkretūs atvejai nagrinėjant smurto artimoje aplinkoje ir lyties pagrindu bylas.

2022 m. rugsėjo 6–9 d. Trakuose vyko antrosios praktinės dirbtuvės, kurių pagrindinė tema – ikiteisminis tyrimas, nukentėjusiųjų / įtariamųjų apklausų vykdymas, įrodymų rinkimas.

2022 m. lapkričio 7–11 d. Osle (Norvegija) vyko trečiosios praktinės dirbtuvės, kurių metu dalyviai turėjo galimybę susipažinti su smurto artimoje aplinkoje situacija tiek Norvegijos Karalystėje, tiek pačiame Osle, leido pažvelgti į esamą situaciją Lietuvoje, identifikuoti problemas tiek ikiteisminiame tyrime, tiek smurto artimoje aplinkoje bylas nagrinėjant teismo proceso metu, taip pat įvertinti mediacijos svarbą, jos taikymo galimybes tokio pobūdžio baudžiamosiose bylose.

Visose praktinėse dirbtuvėse dalyvavo teisėjai, NTA ekspertai, policijos pareigūnai bei prokurorai.

# Asmens duomenų apsauga

---

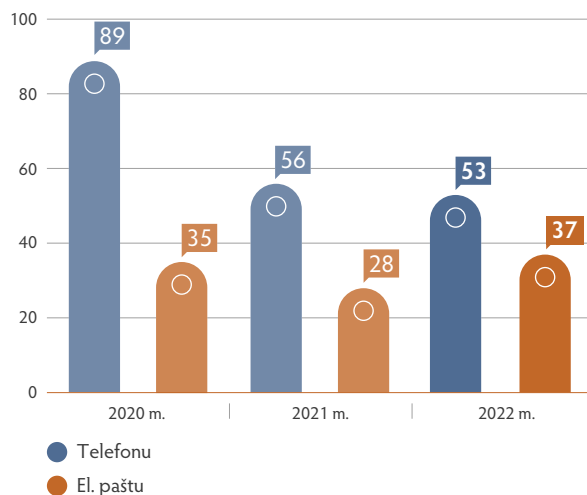
11 »

2022 m., kaip ir 2020–2021 metais, didelis dėmesys skirtas asmens duomenų apsaugos kultūros stiprinimui teismuose ir teismų sistemos darbuotojų, tvarkančių asmens duomenis, informuotumo didinimui asmens duomenų apsaugos srityje, siekiant užtikrinti, kad asmens duomenų tvarkymas atitiktų Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) ir kitų teisės akty, reglamentuojančių asmens duomenų tvarkymą ir apsaugą, reikalavimus.

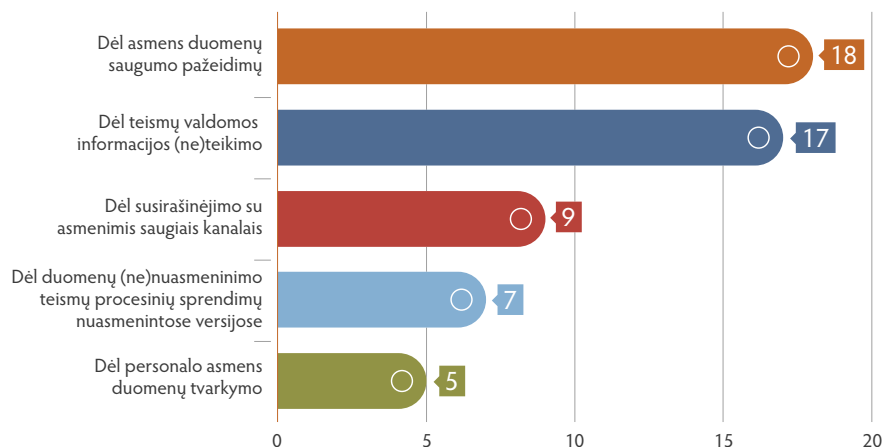
### 2022 m. vykdytos tokios veiklos:

- suorganizuotas nuotolinis teismų ir NTA komunikacijos specialistų **susitikimas-diskusija „Viešojoje erdvėje kilusios diskusijos dėl teismų (ne)teikiamos informacijos žurnalistams“**, kurio metu teismų sistemos duomenų apsaugos pareigūnas aptarė teismų valdomos informacijos teikimo viešosios informacijos rengėjams aktualijas;
- suorganizuotas nuotolinis teismų darbuotojų, koordinuojančių asmens duomenų apsaugos klausimus teismuose, **susitikimas-diskusija „Asmens duomenų tvarkymas teismuose“**, kurio metu teismų sistemos duomenų apsaugos pareigūnas aptarė teismams aktualius asmens duomenų tvarkymo klausimus;
- peržiūrėta ir **atnaujinta teismams aktuali informacija** dėl asmens duomenų tvarkymo ir apsaugos, skelbiama teismų intraneto dažniausiai užduodamų klausimų (D.U.K.) skiltyje;
- teismų sistemos duomenų apsaugos pareigūnas LAT vykusiame **susitikime su Jungtinių Tautų specialiaja pranešėja teisės į privatumą klausimais pristatė pagrindinius asmens duomenų apsaugos reikalavimus**, kai asmens duomenis tvarko teismai, vykdydami savo teismines funkcijas;
- Europos Komisijos ekspertų darbo grupei (Reglamento (ES) 2016/679 ir Direktyvos (ES) 2016/680 taikymo klausimais) **pateikta informacija apie teismų atliekamo asmens duomenų tvarkymo priežiūrą**;
- pateiktos **pastabos dėl Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos parengto informacijos teikimo gairių žiniasklaidos ir viešojo sektoriaus atstovams projekto**;
- peržiūrėti ir teismams pagal kompetenciją persiūsti **523 iš trečiųjų asmenų gauti pranešimai dėl viešai paskelbtų galimai tinkamai nenuasmenintų teismų procesinių sprendimų**;
- suteikta **90 konsultacijų asmens duomenų tvarkymo klausimais**.

### Teismų sistemos duomenų apsaugos pareigūnas 2022 m. teikė konsultacijas teismų darbuotojams asmens duomenų tvarkymo klausimais:



### 2022 m. dažniausiai teismų užduodami klausimai



2022 m., kaip ir 2020–2021 metais, teismų darbuotojams, tvarkantiems asmens duomenis, išlieka aktualūs BDAR įgyvendinimo ir taikymo klausimai, ypač dėl reagavimo į galimus asmens duomenų saugumo pažeidimus ir žurnalistų bei kitų asmenų prašymų pateikti teismo valdomą informaciją vertinimo asmens duomenų apsaugos kontekste.

# Antikorupcinės kultūros stiprinimas

---

12 »

2022 m. vasario 25 d. Teisėjų tarybos patvirtintas **šakinis Lietuvos teismų sistemos korupcijos prevencijos veiksmų planas** nubrėžė naują ir aiškią kovos su korupcijos apraiškomis teismų sistemoje kryptį – kova su korupcija yra nuolatinis ir esminis kiekvieno teismuose dirbančio žmogaus uždavinys, kurio ignoravimas atsiliepia visos sistemos autoritetui ir padėčiai valstybėje. Kartu su šiuo planu buvo pertvarkyta ir korupcijos prevencijos priemonių valdymo sistema, siekiant nuo teismų nuimti kuo daugiau organizacinių / administracinių funkcijų ir jas perduoti naujai teismuose įsteigta pareigybei – centriniam už korupcijos prevenciją atsakingam pareigūnui, kuris darbą pradėjo 2022 m. kovo 1 d.

2022 m. rugsėjo 9 d. NTA, kaip korupcijos prevenciją Lietuvos teismuose koordinuojanti institucija, tapo Skaidrumo akademijos nare. Tolesnės korupcijos prevencijai skirtos priemonės bus kuriamos būtent šiuo formatu, taip pat atsižvelgiant ir į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos delegacijos, vertinusios rengiamą Nacionalinę korupcijos prevencijos darbotvarkę, pateiktas rekomendacijas.

2022 m. NTA Mokymo centras kartu su partneriais – Oslo universitetu ir Latvijos teisėjų mokymo centru – įgyvendindamas „Nordplus“ – Šiaurės ir Baltijos šalių tarptautinio bendradarbiavimo programos projektą „Anticorruption academy“ – parengė mokomasias priemones (gaires) teisėjų mokymams korupcijos prevencijos srityje. 2022 m. pagal projektą, kurio tikslas – užtikrinti skaidrumą ir korupcijos prevenciją teismų sistemoje, parengti gaires ir rekomendacijas dėl teismų vertybių ir elgesio, taip pat parengti daugialypę mokymo programą jaunesniems teisėjams (turintiems iki 5 metų teisėjo darbo patirtį) ir vyresniems teisėjams (turintiems daugiau nei 10 metų teisėjo darbo patirtį), pradėti pirmieji teisėjų mokymai, kurie tęsis ir 2023 m.

2022 m. gruodžio 1 d. kartu su Norvegijos teismų administracija ir Kroatijos Teisingumo ir viešojo administravimo ministerija organizuotas tarptautinis elektroninis seminaras „Korupcijos prevencija teismų sistemoje“, kurio metu Lietuvos atstovai skaitė pranešimą tema „Etiško bendravimo ribų peržengimas – prielaida korupcijai teismų sistemoje plisti“.

# Teismų finansavimas

---

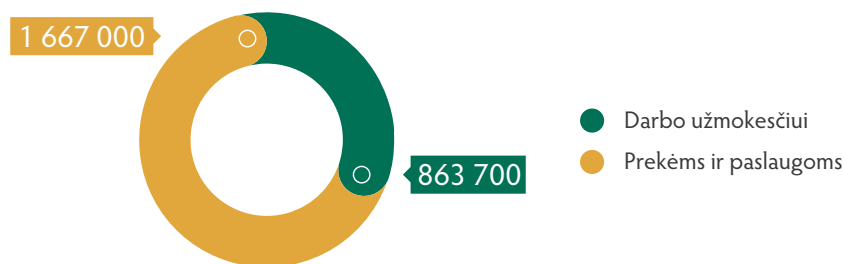
13 »

2022 m. teismams valstybės biudžeto įstatymu buvo patvirtinta 85 100 tūkst. eurų asignavimų (iš jų darbo užmokesčiui – 77 893 tūkst. eurų), t. y. 4 374 tūkst. eurų arba 5,4 % daugiau nei 2021 m. Papildomi asignavimai 2022 m. teismams buvo skirti padidėjusiems priedams už tarnybos stažą (įskaitant teisėjų priedų už tarnybos stažą perskaičiavimą po 1 % kasmet), baziniam dydžiui, minimaliajai mėnesinei algai (toliau – MMA) ir mažiausių darbuotojų pareiginių algų koeficientų padidinimui, deja, tik tiek, kad įstatymais nustatyta minimali šių koeficientų riba nuo 2022 m. nebūtų didesnė už faktiškai darbuotojams nustatytą koeficientą. Taip pat 310 tūkst. eurų papildomai 2022 m. skirta teismų prekėms ir paslaugoms, iš jų 160 tūkst. eurų sudaro dėl išaugusių kainų 12 % indeksuotos komunalinių paslaugų išlaidos, tačiau tai ženkliai mažiau nei reikėjo vien mokėtinoms sumoms už 2021 m. padengti. Be to, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais iš valstybės rezervo per metus teismams, nagrinėjantiems bylas, susijusias su užsieniečių teisine padėtimi, skirta 365 tūkst. eurų padengti sąskaitoms už vertimų paslaugas.

2022 m. staigus komunalinių ir pašto paslaugų kainų šuolis, taip pat kylančios kitų prekių ir paslaugų kainos reikšmingai išbalansavo teismų galimybes vykdyti funkcijas, todėl metai tapo išskirtiniai dėl išlaidų ir skolų suvaldymo problemų. Įvertinus 2022 m. pirmojo pusmečio teismų biudžetų vykdymo ataskaitų duomenis, kai per pirmąjį pusmetį buvo panaudota 76 % teismų sistemos metinių lėšų prekėms ir paslaugoms, Nacionalinė teismų administracija 2022 m. rugpjūčio 2 d. kreipėsi į AB Lietuvos pašta, prašydama geranoriškai bendradarbiauti su teismais užtikrinant būtinų valstybei funkcijų vykdymo nepertraukiamumą ir suderinti apmokėjimo už paslaugas atidėjimą iki 2023 m. sausio 15 d. iš 2023 m. teismų biudžeto.

Teismų mokėtinos sumos 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė 2 585 tūkst. eurų, iš jų darbo užmokesčiui – 863,7 tūkst. eurų, prekėms ir paslaugoms – 1 667 tūkst. eurų (daugiausia pašto paslaugoms – 934 tūkst. eurų ir komunalinėms paslaugoms – 532 tūkst. eurų). Galima palyginti: teismų mokėtinos sumos 2021 m. gruodžio 31 d. sudarė 1 460 tūkst. eurų, iš jų darbo užmokesčiui – 872 tūkst. eurų, prekėms ir paslaugoms – 560 tūkst. eurų (daugiausia pašto paslaugoms – 238 tūkst. eurų ir komunalinėms paslaugoms – 233 tūkst. eurų), taigi, mokėtina suma prekėms ir paslaugoms 2022 m. pabaigoje buvo trigubai didesnė nei 2021 m. pabaigoje. Ši suma būtų dar 234 tūkst. eurų didesnė, bet Nacionalinė teismų administracija 2022 m. gruodžio mėn. pabaigoje, neįvykus viešajam pirkimui, padengė dalį seniausių teismų skolų iš savo biudžeto likučio.

### 2022 m. gale teismų skolos sudarė 2 585 tūkst. eurų



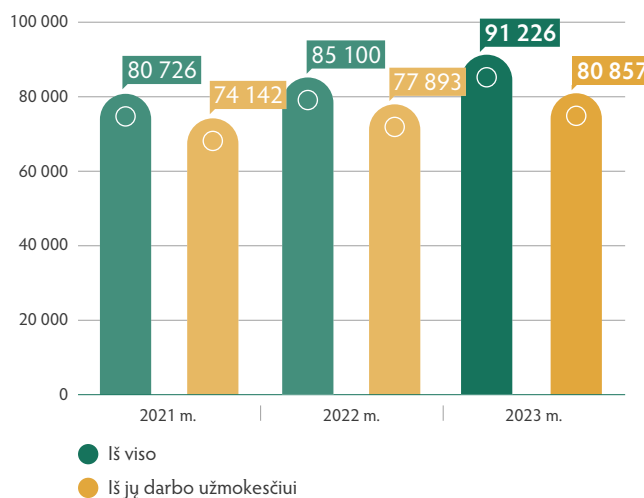
Pažymėtina, kad jau antrus metus nedidėjanti teismų mokėtina suma darbo užmokesčiui nereiškia, kad darbo užmokesčio padėtis teismuose stabili. Teismų vadovai bando laikytis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme kasmet nustatomo reikalavimo nepriimti darbo užmokesčio didinimo sprendimų, nesant finansavimo, tačiau dėl to

teismuose tik daugėja laisvų etatų ir gali nelikti kam dirbti (Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 15 straipsnio 3 dalyje buvo nustatyta, kad „asignavimų valdytojai, siekdami, kad 2022 m. gruodžio 31 d. nebūtų darbo užmokesčio, įskaitant nuo jo mokamus mokesčius, įsiskolinimų (mokėtinų sumų), turi užtikrinti, kad valstybės institucijos ir įstaigos nepriimtų sprendimų padidinti darbo užmokestį darbuotojams daugiau, negu turi tam patvirtintų asignavimų darbo užmokesčiui“. Analogiška nuostata yra ir 2023 m. biudžeto įstatyme).

2022 m. buvo rengiamas 2023 m. biudžetas. Teismams 2023 m. valstybės biudžeto įstatymu buvo patvirtinta 91 226 tūkst. eurų asignavimų (iš jų darbo užmokesčiui – 80 857 tūkst. eurų), t. y. 6 126 tūkst. eurų arba 7,2 % daugiau nei 2022 m. Tačiau daugiau nei pusę šio asignavimų padidėjimo – 3 610 tūkst. eurų – sudaro lėšos, skirtos tik vieniems metams: 1 610 tūkst. eurų – dėl energetikos krizės komunalinėms paslaugoms ir 2 000 tūkst. eurų – pašto paslaugoms. Ženkli dalis šių papildomai skirtų asignavimų jau panaudota 2023 m. sausio mėn. apmokant skolas už 2022 m. Ateitis dėl energetikos kaštų nėra aiški, tai gavus papildomų lėšų paštui tik vieniems metams, akivaizdu, kad problema dėl pašto paslaugų apmokėjimo toliau lieka neišspręsta. Kaip ir ankstesniais metais, papildomi asignavimai 2023 m. teismams taip pat skirti padidėjusiems priedams už tarnybos stažą, baziniam dydžiui, MMA ir mažiausių darbuotojų pareiginių algų koeficientų padidinimui.

Pastaraisiais metais teismams neskiriamas joks reikšmingesnis pokytis teismų finansinei būklei galintis turėti finansavimas, todėl teismų galimybės pritraukti ir išlaikyti konkurencingą ir kompetentingą personalą toliau mažėja. Iš esmės 2020–2023 metais papildomos lėšos teismams skirtos tik padidėjusiems priedams už tarnybos stažą, bazinio dydžio ir MMA pokyčiui padengti, o tai niekaip nespėdžia Teisėjų tarybos kasmet keliamos problemos dėl ypač žemų pareiginių algų koeficientų, nes koeficientams padidinti skiriamas finansavimas iš esmės padengia tik tiek, kad jie netaptų mažesni už MMA.

Teismų biudžetai 2021–2023 m., tūkst. eurų



# Žyminio mokesčio apskaita

---

14 »»

Teisėjų tarybai 2021 m. lapkričio 29 d. posėdyje pritarus NTA parengtam žyminio mokesčio apskaitos teismuose modeliui ir 2021 m. gruodžio 20 d. nutarimu Nr. 13P-163-(7.1.2) „Dėl žyminio mokesčio apskaitos teismuose taisyklių patvirtinimo“ patvirtinus Žyminio mokesčio apskaitos Lietuvos Respublikos teismuose taisykles bei pavedus Lietuvos teismų pirmininkams užtikrinti, kad informacija apie žyminį mokestį kiekvieną metų ketvirtį būtų įtraukiama į finansinę apskaitą, **nuo 2022 m. sausio 1 d. teismuose pradėta vesti žyminio mokesčio apskaita.**

Vesdami žyminio mokesčio apskaitą teismai fiksuoja patikimus duomenis apie iš jų veiklos gaunamas pajamas, reikalingus biudžeto derybose su konstituciniais partneriais, užtikrina teisingų duomenų apie žyminio mokesčio įskaitymą ar grąžinimą Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos bei prisideda prie tinkamo valstybės viešųjų finansų valdymo ir finansinės drausmės laikymosi. Taip pat tai reikšminga teismų veiklos viešumo didinimo, skaidrumo bei galimo piktnaudžiavimo (viena sumokėto žyminio mokesčio įmoka inicijuoti keletą bylų) rizikų mažinimo aspektu.

Duomenys, reikalingi žyminio mokesčio pajamų finansinei apskaitai, gaunami Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenų, susijusių su žyminio mokesčio ir žyminio mokesčio grąžinimo užduotimis, pagrindu: žyminio mokesčio mokėjimo ir žyminio mokesčio grąžinimo užduotyse fiksuojamų duomenų pagrindu generuojamos įskaityto ir grąžintino žyminio mokesčio ataskaitos, kurių duomenys kaupiamuoju būdu įtraukiami į finansinę apskaitą.

LITEKO duomenų, susijusių su žyminio mokesčio ir žyminio mokesčio grąžinimo užduotimis, pagrindu sugeneruotų ataskaitų duomenimis, 2022 m. Lietuvos teismai įskaitė **9 451 600,49 Eur** žyminio mokesčio, **2 455 170,92 Eur** sumokėto žyminio mokesčio teismai nutarė grąžinti.

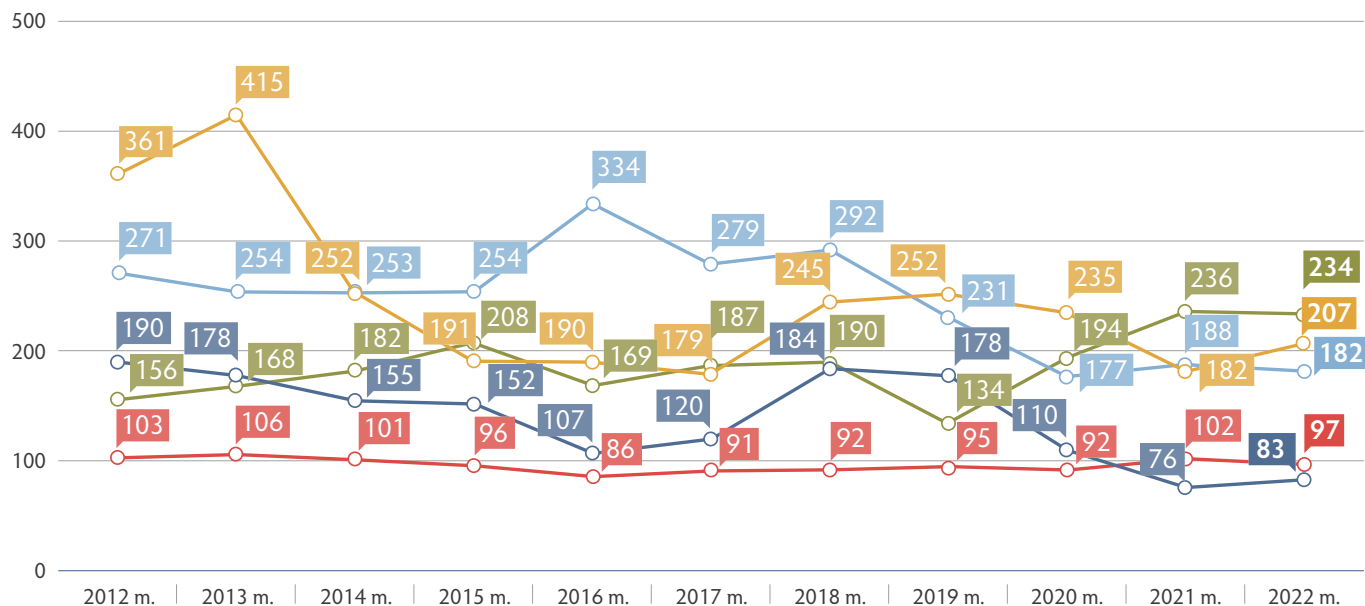
# Priedai

---



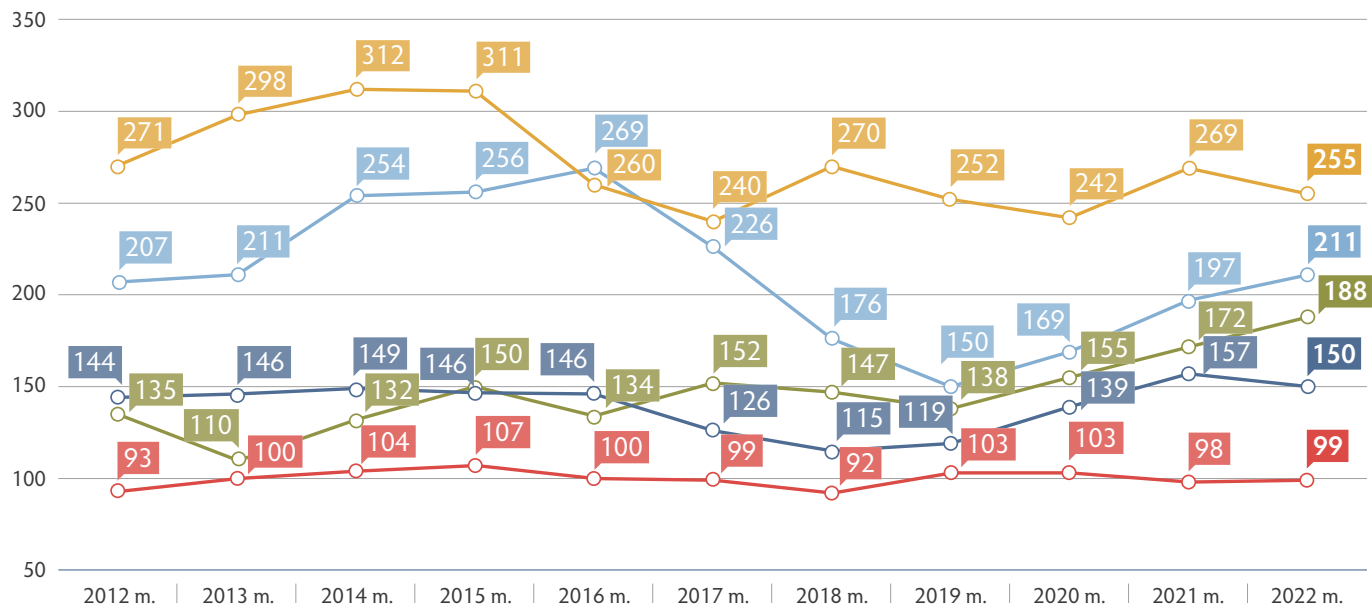
## Atskiros bylų kategorijos

### Civilinių bylų nagrinėjimo greitis (dienomis)



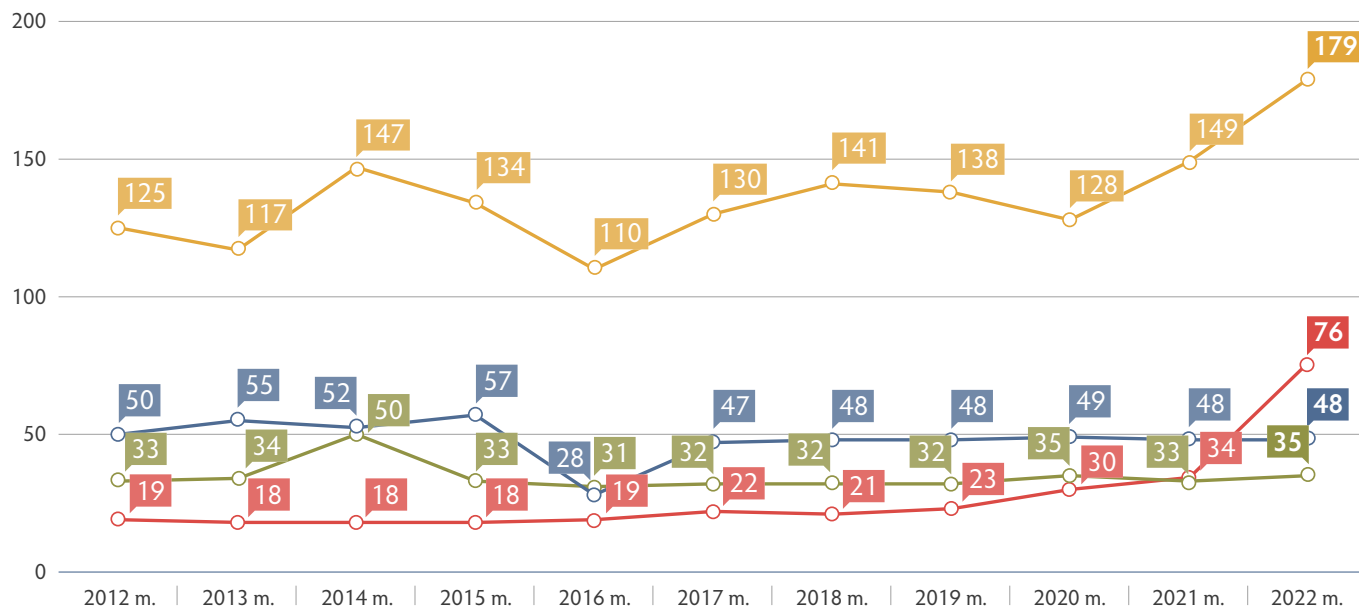
- Apylinkių teismai (ginčo teisena)
- Apygardų teismai (I instancija ginčo teisena)
- Apygardų teismai (apeliacija dėl sprendimų)
- Lietuvos apeliacinis teismas (apeliacija dėl sprendimų)
- Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (kasacija)

## Baudžiamųjų bylų nagrinėjimo greitis (dienomis)



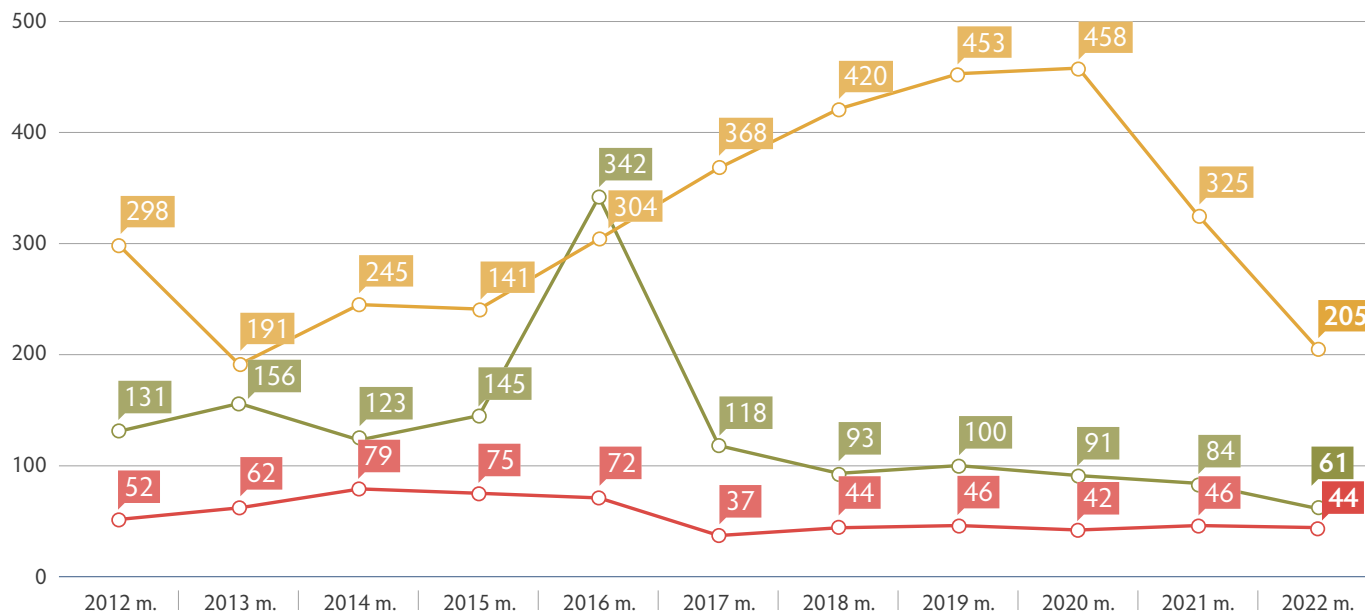
- Apylinkių teismai (bendras procesas)
- Apygardų teismai (I instancija bendras procesas)
- Apygardų teismai (apeliacija dėl nuosprendžių)
- Lietuvos apeliacinis teismas (apeliacija dėl nuosprendžių)
- Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (kasacija)

## Administracinių nusižengimų bylų nagrinėjimo greitis (dienomis)



- Apylinkių teismai (bendras procesas)
- Apylinkių teismai (pagal skundus)
- Apygardų teismai (apeliacinė instancija pagal apeliacinius skundus)
- Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (kasacija)

## Administracinių bylų nagrinėjimo greitis (dienomis)



● Apygardų administraciniai teismai (I instancija)

● Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (apeliacinė instancija pagal apeliacinius skundus)

● Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (apeliacinė instancija pagal atskiruosius skundus)